Limbă Literatură Comunicare

FI. IONIȚĂ
E. CÂRSTOCEA
M. COLUMBAN
A. COMAN
V. GAL
D. KUDOR
L. SFÎRLEA

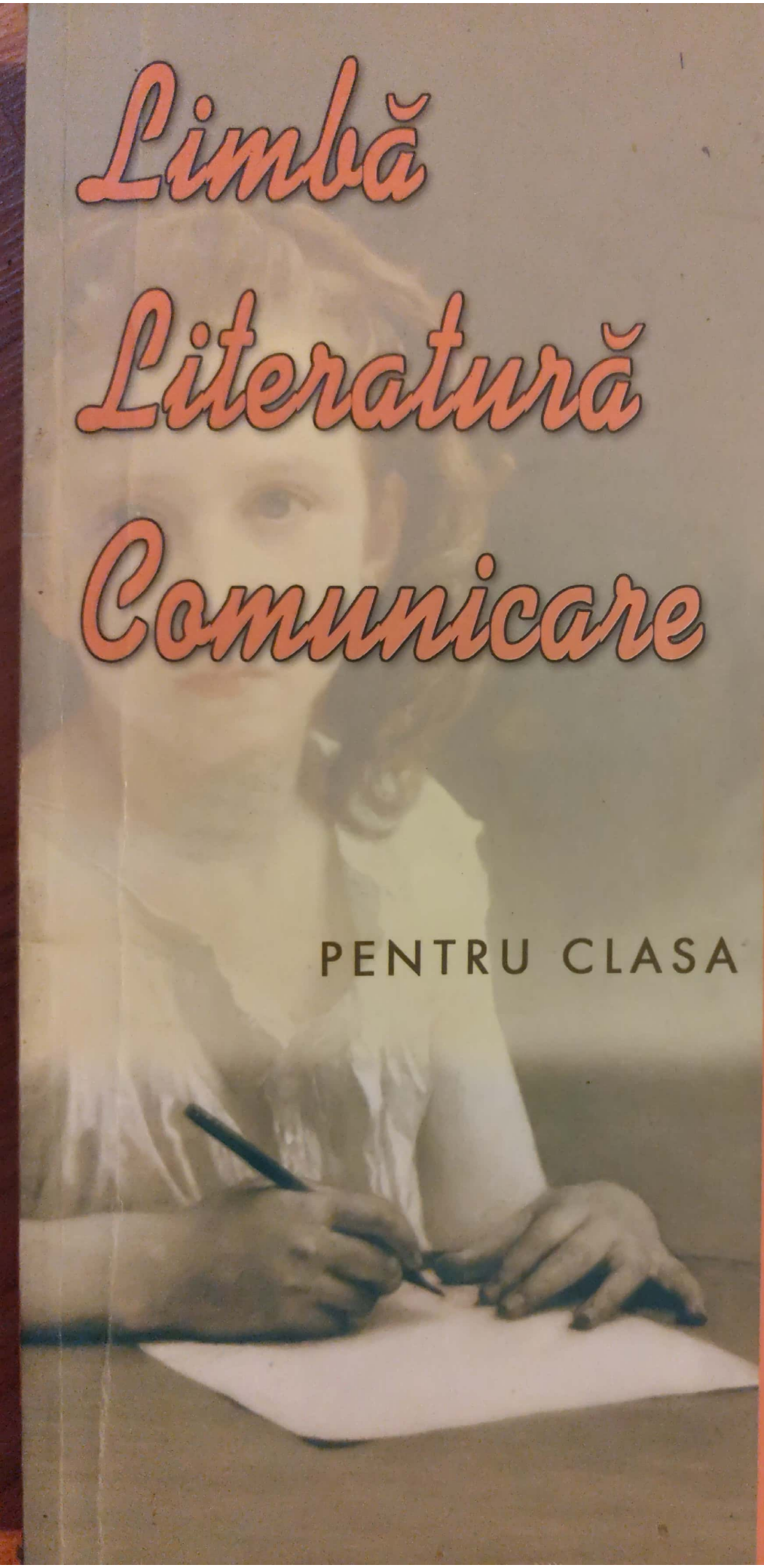

PENTRU CLASA a V-a

ART
Grup Editorial

Scanned with OKEN Scanner

Florin IONIȚĂ
Elena Cârstocea • Monica H. Columban • Ana Coman
Victoria Gal • Dorina Kudor • Lenuța Sfîrlea

LITERATURĂ. LIMBĂ ROMÂNĂ. COMUNICARE

pentru clasa a **V**-*a*

Prof. Condurache C.

[129 teste de evaluare] • [ghid] • [caiet de lucru]

ART
grup editorial

Scanned with OKEN Scanner

Copyright © 2007

ART
grup editorial

Toate drepturile asupra acestei lucrări aparţin editurii.
Reproducerea integrală sau parţială a conţinutului lucrării
este posibilă numai cu acordul prealabil scris al editurii.

Referenţi:
Horia CORCHEŞ
Luminiţa MEDEŞAN
Titiana ZLĂTIOR

Editor:
Dan IACOB

Tehnoredactare:
Andrea NICULAE
Claudiu ISOPESCUL

Coperta:
Alina ADĂSCĂLIŢEI
Maria PAŞOL

Pentru comenzi vă puteţi adresa:

Departamentului Difuzare
C.P. 78, O.P. 32, sector 1, Bucureşti

telefon
021.224.17.65
0721.213.576
0744.300.870

Se acordă importante **reduceri**.

Scanned with OKEN Scanner

ARGUMENT

Seria de patru **Ghiduri**, care se deschide cu acest volum, destinat elevilor din clasa a V-a, îşi propune să ofere celor interesaţi – elevi şi profesori, deopotrivă – câteva metode şi instrumente de evaluare utile în practica şcolară curentă. Ele au fost proiectate în conformitate cu scopul studierii limbii şi literaturii române, care, conform Programei pentru clasele V-VIII, este „de a forma un tânăr cu o cultură comunicaţională şi literară de bază, capabil să înţeleagă lumea, să comunice şi să interacţioneze cu semenii, să-şi utilizeze în mod eficient şi creativ capacităţile proprii pentru rezolvarea unor probleme concrete din viaţa cotidiană, să poată continua în orice fază a existenţei sale procesul de învăţare, să fie sensibil la frumosul din natură şi la cel creat de om".

Prin aceste **Ghiduri** nu ne propunem să înlocuim manualele, ci să le completăm cu aplicaţii variate, concepute pe grade diferite de dificultate, pentru a da astfel posibilitatea elevilor să îşi exerseze, sperăm într-un mod plăcut, abilităţile şi competenţele dobândite la clasă. Toate aceste aplicaţii au fost proiectate în strictă conformitate cu *Obiectivele cadru* şi de *referinţă* ale Programei şcolare şi au urmărit să-l pună pe elev în situaţii mereu noi, care să-i solicite în permanenţă gândirea şi creativitatea.

Seria **Ghidurilor** se distinge de alte auxiliare printr-o serie de elemente noi:
- s-au folosit *itemi cât mai variaţi*: cu alegere dublă şi multiplă, cu răspuns scurt, de asociere, întrebări structurate, compuneri libere şi structurate;
- cerinţele au fost grupate astfel încât să permită, în rezolvare, *utilizarea unor pagini întregi;* (pagina, respectiv succesiunea de pagini – ***se pot constitui în teste***, teme pentru acasă etc., pentru facilitarea evaluării fiind oferite, de fiecare dată, *precizări privind timpul de lucru şi punctajul*);
- lucrarea se constituie astfel atât într-un ***caiet de lucru***, cât şi într-o ***culegere de teste*** (129 astfel de teste, pentru clasa a V-a) ce pot fi lucrate direct pe carte (prin desprinderea sau nu a colilor-teste din volum) sau pe caietele elevilor;
- a fost conceput câte un ghid pentru fiecare semestru al anului de studiu şi materia a fost în aşa fel distribuită încât să răspundă unor ritmuri diferite ale parcursului, precum şi pregătirii pentru olimpiadele şcolare.
- un *test de evaluare iniţială*, deschide fiecare volum, iar un număr de ***teste sumative*** completează fiecare capitol;
- de asemenea, au fost concepute – pe baza unui algoritm – ***teste de evaluare*** şi ***variante de subiecte pentru teză***, câte două pentru fiecare semestru.

De reţinut! Fiecare pagină-test (sau succesiune de pagini-test) are în subsolul paginii (respectiv, al ultimei pagini) o propunere (selecţie) de exerciţii care urmează a fi rezolvate, grupate în **TEST I** (test cu un nivel *mai redus* de dificultate) şi **TEST II** (test cu un nivel *ceva mai ridicat* de dificultate), ambele însoţite de o sugestie de *timp de lucru*. Profesorul poate astfel alege, în funcţie de nivelul clasei sau de obiectivele urmărite, unul sau altul dintre cele două (*tipuri de*) *teste*.

Scanned with OKEN Scanner

Module precum *Mai exersează*, *Pentru portofoliul tău*, *Concurs*, *Joc*, *Autoevaluare* au fost concepute fie în intenția fixării unor cunoştinţe, fie pentru elevii al căror ritm de lucru este superior colegilor de clasă. De altfel, diversificarea gradului de dificultate al aplicațiilor a fost unul dintre obiectivele prioritare al acestor **Ghiduri**.

Deşi materialul a fost grupat în trei module, **Literatură**, **Limbă română** şi **Comunicare** (orală şi scrisă), modelul comunicativ-funcțional al Programei a fost avut permanent în vedere prin *folosirea aceloraşi texte-suport în toate cele trei secțiuni*. Acestea au fost selectate în mare măsură *din manuale în uz*, dar au fost propuse şi texte noi, criteriile fiind de fiecare dată accesibilitatea şi valoarea.

Sperăm ca aceste **Ghiduri** să devină pentru utilizatori nişte instrumente de lucru utile şi totodată plăcute.

Autorii

Scanned with OKEN Scanner

[TABLA DE MATERII]

TEST DE EVALUARE INIȚIAL [7-8]

LITERATURĂ [9-66]
Realitate/ ficțiune. Opera literară [9-10]
Realitate/ ficțiune. Aprofundare [11-12]
Sensurile obișnuite ale cuvintelor. Sensurile dobândite de acestea într-o operă literară [13-14]
Imaginile artistice [15-32]
Vizuale (dinamice, statice), auditive, olfactive [15-16]
Aprofundare [17-18]
Personificarea [19-20]
Comparația [21-22]
Enumerația. Repetiția [23-24]
Epitetul [25-26]
Sinteză (1) [27-28]
Sinteză (2) [29-30]
Poezia (nivel sintactic: versul, strofa; nivelul fonetic: rima) [31-32]
Descrierea [33-45]
Caracteristici. Recunoaștere [33-34]
Caracteristici. Aprofundare [35-36]
Descrierea științifică. Familiarizare [37-38]
Rolul descrierii într-o narațiune [39-40]
Portretul. Caracteristici [41-43]
Test sumativ 1 [44]
Test sumativ 2 [45]
Structura textului narativ. [46-54]
Etapele acțiunii [46-49]
Autor – Narator – Personaj [50-54]
Personajul. Portretul fizic și portretul moral [55-64]
Test sumativ 1 [65]
Test sumativ 2 [66]

LIMBĂ ROMÂNĂ [67-112]
Lexicul [67-80]
Cuvântul. Forma și conținutul [67]
Dinamica vocabularului [68]
Derivarea cu sufixe și prefixe [69-70]
Familia lexicală. Câmpul lexical [71-72]
Derivarea. Familia lexicală. Câmpul lexical [73]
Test sumativ [74]
Sinonimele [75-76]
Antonimele [77]
Test sumativ 1 [78]
Test sumativ 2 [79]
Test sumativ 3 [80]
Fonetica [81-86]
Vocale. Consoane. Semivocale [81]
Diftongul. Triftongul. Hiatul [82-83]
Despărțirea cuvintelor în silabe. Accentul. Apostroful [84-85]
Test sumativ [86]

Scanned with OKEN Scanner

Verbul [87-96]
Test inițial [87-88]
Modul. Timpul. Persoana. Numărul [89-92]
Modul indicativ. Funcții sintactice. Valorile verbului a fi [93-94]
Test sumativ 1 [95]
Test sumativ 2 [96]
Substantivul [97-108]
Test inițial [97-98]
Gen. Număr. Caz (N., Ac.). Articolul. Prepoziția [99-100]
Gen. Număr. Caz (N., Ac., D., G.). Articolul. Prepoziția [101-102]
Funcții sintactice [103-104]
Ortografia [105]
Articolul posesiv. Utilizarea corectă a substantivelor proprii în G.-D. [106]
Articolul. Prepoziția [107]
Test sumativ [108]
Adjectivul [109-112]
Clasificare. Acord. Funcții sintactice [109-110]
Test sumativ 1 [111]
Test sumativ 2 [112]

COMUNICARE [113-139]
Comunicarea orală [113-128]
Emițător. Receptor. Mesaj. Context. Cod. Canal. Acomodarea limbajului la scopul comunicării [113-116]
Ideea principală. Ideea secundară. Planul simplu și planul dezvoltat de idei. Rezumatul oral [117-120]
Organizarea formală a mesajului. Elemente verbale și nonverbale [121-122]
Formule de salut, de prezentare, de identificare, de permisiune, de solicitare, de menținere și de încheiere a dialogului [123-126]
Organizarea monologului/ a dialogului [127-128]
Comunicarea scrisă [129-139]
Scrierea reflexivă [129-139]
Relatarea unor fapte și întâmplări personale [129-133]
Scrisoarea familială [134-135]
Scrisoarea amicală [136]
Scrisoarea oficială [137]
Scrisoarea de felicitare [138-139]

TESTE DE EVALUARE [141-153]

SUBIECTE DE TEZĂ [155-157]
Semestrul 1 [155-156]
Semestrul 2 [157]

GRILE DE NOTARE [159-160]

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

Cerințe

1. (**32p**) Scrie după dictare: (ortografie: 8x**2p=16p**; punctuație:16x**1p=16p**)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. (4x**2p=8p**) Scrie câte un cuvânt cu sens asemănător pentru următoarele cuvinte din text:

bătălie ..... *a ajuta* .....

sfârşit ..... *mărit* .....

3. (4x**1p=4p**) Desparte în silabe cuvintele:

năframă ..... *adaugă* .....

mâinile ..... *crez* .....

4. (2x**4p=8p**) Numeşte cuvintele subliniate, ca părți de vorbire şi ca părți de propoziție.

.....

.....

5. (6x**2p=12p**) Construieşte o propoziție dezvoltată după schema:

A S P C C A

adj.+subst.+verb+subst.+subst.+adj.

.....

6. (2x**2p=4p**) Transformă propoziția dezvoltată construită de tine într-o propoziție simplă. .....

7. (**22p**) Scrie un text de 10-15 rânduri în care să-ți imaginezi continuarea basmului. (logica şi coerența textului: **5p**; originalitatea: **5p**; folosirea corectă a verbelor: **4p**; corectitudinea gramaticală: **6p**; aşezarea în pagină/ aspect: **2p**.)

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

- Lucrează cu atenție!
- Nu te grăbi!
- Recitește-ți lucrarea!
- Poți obține nota ZECE!

Autoevaluare	Observațiile profesorului
• Am știut cel mai bine la exercițiul ____ • Nu am știut _____ • Eu îmi dau nota ___ și sunt: ☺ vesel 😐 nemulțumit ☹ abătut O indiferent	

Textul pentru dictare:

Iar către sfârșitul mesei, Făt-Frumos scoase năframa pe care i-a dat-o împăratul la bătălie.

– Cum ajunse năframa mea în mâinile tale? întrebă împăratul. Eu am dat-o îngerului Domnului care ne-a ajutat la război.

– Ba nu, mărite împărate, mie mi-ai dat-o.

– Apoi, dacă este așa, tu ești acela care ne-a ajutat?

– Eu, mărite împărate.

– Nu se poate, adaugă iute împăratul, și, dacă vrei să te crez, arată-te așa cum era atunci acela căruia i-am dat năframa.

(Făt-Frumos cu părul de aur)***

Timp de lucru: 50 de minute. Se acordă 10p din oficiu

Citește cu atenție următoarele texte:

Calul este un animal domestic erbivor, cu copita nedespicată, folosit la călărie și la tracțiune (Equus caballus) (***DEX***)

Calul,
dragi copii, e-o roată
ce străbate lumea toată.
O roată cu patru spițe
potcovite cu mlădițe
de poteci și drumuri lungi,
tot să mergi și să ajungi
până-n piscuri sus în munți,
sau, să mergi din vale-n vale
tocmai pân' la marea mare...
Dacă are om în șa
și țintită-n frunte, stea,

calul, dragi copii, e-o roată
ce străbate lumea toată.

(Nichita Stănescu, Gh. Tomozei, ***Calul***)

Dicționar
a potcovi, *vb.*, a pune *potcoave* (*s.f.*, Piese din oțel, aproximativ în formă de semicerc, care se fixează pe copitele animalelor de tracțiune, pentru a le proteja la mers).

I **Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, iar dacă o consideri greșită, litera G.**

1. **A** **G** În lumea reală, există cai domestici și sălbatici.
2. **A** **G** În realitate, calul este o roată.
3. **A** **G** Caii domestici sau sălbatici au copite nedespicate.
4. **A** **G** În lumea reală, copitele calului sunt de alune.
5. **A** **G** În lumea reală, există cai țintați în frunte.
6. **A** **G** Calul ca o roată poate exista doar în lumea poveștilor, a poeziilor, a filmelor, în desene, în cântece etc.
7. **A** **G** Ficțiunea este o reprezentare produsă de imaginația cuiva.
8. **A** **G** Sinonimul cuvântului *ficțiune* este cuvântul *născocire*.
9. **A** **G** Textul cu titlul ***Calul*** este o operă literară.
10. **A** **G** Într-o operă literară, totul este posibil.

II **Recitește poezia *Calul* de Nichita Stănescu, Gh. Tomozei, răspunzând apoi cerințelor următoare:**

1. Consultând un dicționar, scrie înțelesul cuvintelor: *mlădițe*, *poteci*, *spițe*, *piscuri*.
2. Selectează două cuvinte care exprimă acțiuni specifice calului, în lumea reală.
3. Identifică două cuvinte care exprimă acțiuni specifice calului, existente în textul citat. .....

LITERATURĂ

Scanned with OKEN Scanner

4. Indică două motive pentru care sunt amintiți copiii în acest text.

.....

5. Transcrie două dintre versurile în care este descris calul.

.....

.....

6. Reprezintă într-un desen calul imaginat în textul literar de mai sus.

7. Prezintă într-un text de cel mult trei rânduri starea sufletească pe care ți-a provocat-o lectura acestei opere literare. .....

.....

.....

Pentru portofoliul tău

După modelul: *calul e o roată*, imaginează două definiții ale unor animale, al căror nume l-ai întâlnit în cărțile citite de tine.

III Mai exersează

Citește cu atenție următorul text:

În grădina mea, șirete,
Piersicile-s violete,

Iar prunele, și mai și,
S-au făcut portocalii;

Cățărați cu mult dichis,
Strugurii cresc în cais;

Castraveții, cum să spun,
Au pornit să urce-n prun;

Pe-o tulpină de mărar,
Se roșește-un gogoșar [...]

Mi-a spus mie o furnică:
Multă libertate strică.

Dar nu vreau să schimb nimic,
De aceea și eu zic:

Uite că-n grădina mea
Face oricine ce vrea.

(Ana Blandiana, ***Face oricine ce vrea***)

Pe baza textului de mai sus, scrie, în spațiul punctat, litera care corespunde enunțurilor din stânga:

1. Sunt violete și șirete ...
2. S-au făcut portocalii ...
3. Au pornit să urce în prun ...
4. Se roșește un gogoșar ...
5. A spus că prea multă libertate strică ...
6. Face oricine ce vrea ...
7. Pentru scriitoare, *grădina mea* este ...
8. Toate întâmplările din *grădină* sunt ...
9. Libertatea creatoare este utilă ...

A. *în grădina mea*
B. *piersicile*
C. *trandafirii*
D. *pe-o tulpină de mărar*
E. opera literară
F. *prunele*
G. *castraveții*
H. într-o ficțiune
I. imaginare
J. *o furnică*

Test I: **I. 2, 6, 7, 9, 10**-câte 1p; **II. 3, 5**-câte 1p; **III. 1, 10**-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total – 10p** — 20 minute
Test II: **I. 7, 8, 10**-câte 1p; **II. 4, 7**-câte 1p; **III. 2, 9, 10, 11**-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total – 10p** — 30 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citeşte cu atenţie următorul text:

Băiatul se sculă înainte de miezul nopţii şi se uită pe fereastră. În pridvor, calul lui de lemn lepădase căpăstrul şi mânca ciuperci.

– E-hei, zise băiatul, paiele nu-ţi plac, de iarbă nici nu vrei să te atingi, dar la ciuperci te-ndeşi!

Ciocăni în fereastră şi calul, speriat, se lipi de perete şi începu să sforăie. Sus, în cer, luna, bucălată şi pusă pe gâlceavă, trăgea de codiţe o stea verde.

– Proasto, să nu te mai prind că-ţi bagi botul în copca pe care-am făcut-o în Dunăre!

Steaua, fiindcă fusese prinsă asupra faptului, tăcea şi-şi trosnea degetele subţiri şi nevăzute. „Dacă nu termină cu obiceiul ăsta prost, o să-i rupă Luna urechile", se gândi băiatul. Se ridică în picioare, în pat, smulse scara făcută din câteva frânghii de lemn, înfiptă în ghiveciul cu muşcate, o potrivi pe perete, se urcă pe ea şi, printr-o spărtură a tavanului de lemn, scoase din pod patru nuci. Le sparse, tăvăli miezii prin sare şi-i mâncă. Era o noapte de la sfârşitul lui februarie, liniştită, în casă mirosea uşor a frunză de salcie, iar afară, pe Dunăre şi în stuf plutea un vânt necunoscut.

– In noaptea asta o să se întâmple ceva ce n-am mai văzut, se pomeni băiatul vorbind, şi trecu din nou la fereastră.

Şi ce să vezi?! ....

(Fănuş Neagu, ***Covorul violet***)

Dicţionar

căpăstru, căpestre, s.n., curea, care se pune pe capul calului. pentru a lega animalul respectiv la iesle sau pentru a-l duce undeva.

I **Încercuieşte litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:**

1. În fragmentul dat, personajele sunt:
- **a.** un băiat, un căţeluş, un căluţ de lemn şi luna;
- **b.** un băiat, un căluţ de lemn, luna şi o stea;
- **c.** o fetiţă, un căluţ de lemn, luna şi o stea.

2. Băiatul se trezeşte şi se uită pe fereastră:
- **a.** dimineaţa;
- **b.** la amiază;
- **c.** spre miezul nopţii.

3. În lumea închipuită, calul de lemn face următoarele acţiuni:
- **a.** aleargă, apoi se culcă;
- **b.** îşi leapădă căpăstrul şi mănâncă ciuperci;
- **c.** spune glume.

4. Luna:
- **a.** ceartă o stea verde, trăgând-o de codiţe;
- **b.** aleargă după fluturi;
- **c.** se înalţă de după dealuri;

Scanned with OKEN Scanner

5. Steaua cea verde:
   a. se stinge;
   b. citeşte o carte;
   c. tace şi îşi trosneşte degetele.
6. Fragmentul de mai sus conţine:
   a. numai întâmplări care ar putea avea loc în lumea reală;
   b. mai puţine întâmplări care ar putea avea loc în lumea reală şi mai multe din lumea ficţională;
   c. întâmplări posibile doar într-o ficţiune.

II Redactează răspunsuri pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. Transcrie din text secvenţe care prezintă întâmplări

posibile şi în lumea reală	**posibile numai în ficţiune**
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

2. Observă pe care coloană, de la exerciţiul anterior, întâmplările unei „lumi" sunt mai numeroase şi explică, în 2-3 rânduri, de ce.

.....
.....
.....

3. Numeşte câte două trăsături ale:
   a. lunii .....
   b. stelei .....
   c. băiatului .....

4. De ce crezi că este ales *miezul nopţii* ca moment pentru desfăşurarea întâmplărilor?

.....
.....

5. Identifică în text două secvenţe/ grupuri de cuvinte care exprimă gândul băiatului că se va întâmpla ceva nemaivăzut în acea noapte.

.....
.....

6. Scrie, în caietul tău, un text de o jumătate de pagină în care să demonstrezi că textul dat face parte dintr-o operă literară.

Pentru portofoliul tău

Scrie o compunere de 15-20 de rânduri în care să-ţi imaginezi *întâmplarea nemaivăzută* la care se aşteaptă băiatul. Ţine cont şi de titlul textului.

Test I: **I.** 1, 2, 3, 4, 5, 6-câte 1p; **II.** 1-2p, 3-1p. [oficiu: 1p] **Total – 10p** ⏱ 20 minute
Test II: **I.** 1, 2, 3, 4, 5, 6-câte 1p; **II.** 2-1p, 4-1p, 5-1p. [oficiu: 1p] **Total – 10p** ⏱ 25 minute

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

Citește cu atenție următorul text:

În grădină într-un nuc
a crescut un ceas cu cuc –
nu e ceas de pus în cui,
ci i-o scorbură cu pui.
Printre ierburi licărind
se-ntorc ornice de-argint,
în stejarul taciturn
foșnește un ceas de turn,
clepsidrele-s printre flori
ceas solar – piatra-n izvor.
Toate sună alandala –
te miri că se-ncurcă școala?
Cum a dat frunza-n urzici
sună numai ore mici;
cum a dat frunza-n lăstari –
numai recreații mari.

(Grete Tartler, ***Grădina cu ceasuri***)

I **Completează spațiile punctate:**

1. Consultând un dicționar al limbii române, explică sensul următoarelor cuvinte/ structuri:

a licări .....
ceas .....
ornic .....
ceas solar .....
clepsidră .....
taciturn .....
lăstari .....
alandala .....

2. Transcrie trei cuvinte aparținând câmpului lexical al plantelor.

.....

3. Transcrie trei cuvinte aparținând câmpului lexical al instrumentelor cu care se măsoară timpul.

.....

4. Transcrie din text, în ordine, verbele care denumesc acțiunile ce se referă la viața din grădină.

.....

II **Redactează, în caietul tău, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:**

1. Precizează ce reprezintă *ceasul cu cuc* din grădină. .....
2. Scrie la ce se referă, din punctul tău de vedere, următoarele instrumente de măsurare a timpului, numite în text: *ornicele de-argint, ceasul de turn, clepsidrele.* .....
3. Transcrie cuvântul care denumește o trăsătură a stejarului. .....
4. Menționează sensul pe care cuvântul *școală* l-a dobândit în text. .....

5. Precizează sensul verbelor *a creşte, a se întoarce, a suna, a da.*

.....

6. Precizează care este, din punctul tău de vedere, sensul structurilor *ore mici* şi *recreaţii mari* în versurile: *Cum a dat frunza-n urzici/ sună numai ore mici/ Cum a dat frunza-n lăstari/ sună numai ore mari.* .....

.....

7. Explică, în două rânduri, titlul poeziei. .....

.....

8. Indică un argument pentru care într-o operă literară unele cuvinte dobândesc şi alte sensuri decât cele din limbajul obişnuit (cotidian).

.....

III Mai exersează

Citeşte cu atenţie următorul text:

Arinii cu mlădiţi tremurătoare
S-alintă-n adieri de primăvară,
Şi pun pe neagra brazilor povară
Cununi gălbui, ca pete largi de soare.

(Otilia Cazimir, ***În pădure***)

1. Consultând un dicţionar al limbii române, scrie sensul cuvintelor: *tremurătoare, a se alinta, cunună, largi.*

.....

.....

2. Scrie, în 3-4 rânduri, ce înţelegi tu prin versul *S-alintă-n adieri de primăvară.*

.....

.....

.....

.....

3. Explică, în 3-4 rânduri, expresia *cununi gălbui*.

.....

.....

.....

.....

1. Completează spaţiile punctate, astfel încât enunţurile să aibă un alt sens decât cel obişnuit:

Razele ..... de soare se ..... peste pădure.

..... ape înalţă un cântec spre ..... cer.

Pentru portofoliul tău

Test I: **I.** 2, 3, 4-câte 1p; **II.** 1, 2, 3, 5-câte 1p; **III.** 2, 3-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 30 minute

Test II: **I.** 3, 4-câte 1p; **II.** 2, 4, 6, 7, 8-câte 1p; **III.** 2, 3-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 40 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citeşte cu atenţie următorul text:

S-a deşteptat prisaca din poiană
Subt uriaşul clopot de azur,
Şi sună tot cuprinsul dimprejur,
De-ai spune că o harfă-eoliană
E aninată undeva de-un ram...

De-ar fi să stai nesigur la răscruce,
Căci pretutindeni murmurul l-auzi –
Asemeni unui tainic călăuz,
Te cheamă, te îmbie şi te duce,
Fără să vrei, al florilor parfum...

Poiana pare-o uriaşă floare,
Ce schimbă curcubeie de culori,
Dar nu-i o floare, ci sunt mii de flori,
Din care ies scântei rătăcitoare
Ce se aprind în aer şi dispar. [...]

Neobosite-aleargă în lumină
Albinele zburând din loc în loc,
Acum se-nclină-un fir de siminoc,
Acum se-nalţă galbenă-o sulcină,
Şi mursa-n aur se preschimbă-ncet.

(Dimitrie Anghel, ***Alesul***)

I CONCURS

Lucraţi în grupe de câte patru.
Scrieţi în spaţiul liber din dreptul fiecărei cifre litera care corespunde definiţiei corecte a cuvintelor de mai jos. Câştigă grupa care termină mai repede exerciţiul.

1. *azur* ...	**a.** plantă erbacee cu flori mici, galbene
2. *harfă* ...	**b.** instrument muzical, format dintr-o ramă mare, pe care sunt fixate coarde de lungimi diferite
3. *eoliană* ...	**c.** lipsit de vietăţi şi vegetaţie; pustiu
4. *ram* ...	**d.** care este acţionată sau produsă de vânt
5. *sulcină* ...	**e.** ramură, creangă
6. *mursă* ...	**g.** suc, zeamă, must (de fructe, de flori)
	h. culoare albastru-deschis; albastrul cerului

II Încercuieşte litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:

1. Prin intermediul unor figuri de stil, în textul dat s-au creat:
   a. imagini vizuale, dinamice, auditive, olfactive;
   b. doar imagini vizuale;
   c. doar imagini auditive.
2. În structura *uriaşul clopot de azur*, există:
   a. o imagine olfactivă;
   b. o imagine auditivă;
   c. o imagine vizuală.
3. În versul *Şi sună tot cuprinsul dimprejur*, există:
   a. o imagine vizuală;
   b. o imagine auditivă;
   c. o imagine olfactivă.

Scanned with OKEN Scanner

4. În versurile *Neobosite-aleargă în lumină/ Albinele zburând din loc în loc*, s-a creat o imagine:
   a. vizuală, dinamică;
   b. vizuală, statică;
   c. vizuală, auditivă.
5. În versurile *Te cheamă, te îmbie şi te duce,/ Fără să vrei, al florilor parfum...*, s-a creat:
   a. doar o imagine vizuală;
   b. doar o imagine olfactivă;
   c. atât o imagine vizuală, cât şi una olfactivă.
6. Prin intermediul figurilor de stil şi al imaginilor artistice, în poezia ***Alesul*** se realizează imaginea:
   a. unei mări agitate;
   b. unei câmpii întinse;
   c. unei poieni înflorite.

III Mai exersează

Citeşte cu atenţie versurile următoare:

Iată, iarna vine albă,
Sunând ţurţurii din salbă.
[...]
Şi o văd cum îşi agaţă
Ciucurii-n pridvor de gheaţă,
Cum îmi pune noaptea-n geam
Flori de care vara n-am,
Şi le coase
Cu mătase...

(Tudor Arghezi, ***Viscolul***)

1. Consultând un dicţionar al limbii române, scrie în spaţiul punctat sensul următoarelor cuvinte:
   salbă .....
   pridvor .....
2. Transcrie două versuri care conţin o imagine vizuală.
.....
3. Transcrie un vers care conţine o imagine auditivă.
.....
4. Explică ce sunt, în poezie, *ciucurii* agăţaţi în pridvor.
.....

Pentru portofoliul tău

1. Împreună cu un coleg/ o colegă, compuneţi patru versuri în care să vă imaginaţi o continuare a poeziei lui Tudor Arghezi.
*Puteţi însoţi textul şi de câte un desen.
2. Căutaţi volumul ***Versuri*** (Editura Cartea Românească, 1980) şi transcrieţi fragmentul care lipseşte.
3. Discutaţi despre deosebirile şi asemănările dintre textele voastre şi cel original.

Test I: **I.** 1, 4-câte 0,5p; **II.** 1, 2, 3, 5, 6-câte 1p; **III.** 2, 3, 4-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 15 minute
Test II: **I.** 2, 3-câte 0,5p; **II.** 1, 2, 3, 5, 6-câte 1p; **III.** 2, 3, 4-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 15 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citeşte cu atenţie următoarele texte:

Murmur lung de streşini, risipite şoapte
Cresc de pretutindeni şi se pierd în noapte.
Rareori prin storuri o lumină scapă
De-mi aprinde-n cale reci oglinzi de apă
Şi-mi trimite-n faţă raza ei răsfrântă...
Ploaia bate-n geamuri, streşinile cântă.

Dar treptat, cu larmă potolită scade
Cântecul acestui tremur de cascade.
Tot mai des în preajmă umbre vii răsar,
Ploaia peste case pică tot mai rar
Şi-n grămezi de neguri apele se strâng...
Lumea-ntreagă doarme, streşinile plâng.

(George Topîrceanu, ***Noapte de toamnă***)

I **Pe baza textului, scrie, în spaţiul punctat, litera care corespunde enunţurilor din stânga:**

1. ... Versul *Ploaia bate-n geamuri, streşinile cântă* **2. ...** Versurile *Dar treptat, cu larmă potolită scade/ Cântecul acestui tremur de cascade* **3. ...** Imaginea vizuală din versul *Tot mai des în preajmă umbre vii răsar* creează impresia de **4. ...** În versul *Şi-n grămezi de neguri apele se strâng...*, se creează o imagine vizuală din **5. ...** În versul *Lumea-ntreagă doarme, streşinile plâng*, apare un **6. ...** Chiar dacă fenomenul predominant descris este ploaia, imaginile artistice create în această operă literară redau o stare de	**A.** exprimă încetinirea ploii. **B.** viaţă. **C.** planul îndepărtat. **D.** contrast între liniştea caselor şi zgomotul ploii pe streşinile caselor. **E.** descrie o ploaie puternică. **F.** redă ritmul susţinut al ploii. **G.** calm, linişte, împăcare.

II **Citeşte fiecare dintre următoarele afirmaţii şi încercuieşte litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greşită:**

1. A G Cuvântul *storuri* înseamnă *jaluzele*.
2. A G În textul dat, apar doar imagini vizuale.
3. A G Primele două versuri redau tăcerea deplină care domneşte peste sat.
4. A G Tabloul este surprins în mijlocul zilei.
5. A G În această poezie, este descrisă ploaia.
6. A G Verbul *a creşte* se referă la sporirea intensităţii ploii.
7. A G Imaginea vizuală din versul *De-mi aprinde-n cale reci oglinzi de apă* surprinde bălţile formate de ploaie.

Scanned with OKEN Scanner

8. A G În versul *Rareori prin storuri o lumină scapă*, se creează o imagine vizuală dinspre interior înspre exterior.
9. A G În a doua strofă, predomină imaginile olfactive.
10. A G Imaginile artistice din a doua strofă redau continuarea ploii.

III Mai exersează

Citește textul următor:

Un austru răsunător bate fără întrerupere, de cum a căzut amurgul. Austru de toamnă cu modulații neașteptate. Curge și izbucnește din nesfârșite depărtări, din peșteri tainice și de pe ape în veșnică mișcare. [...] *Din copilărie vântul acesta de zbucium, oftări și plângeri m-a ținut – nopțile – treaz, cu ochii halucinați spre depărtări ori spre trecut.* [...] *Basmele cele șoptite de bătrânii mei dragi care de mult au murit, îngânările de cântece de mult uitate se trezeau și tremurau în mine.*

(Mihail Sadoveanu, ***Pește de Moldova***)

1. Explică ce este austrul. .....
2. Notează, în 1-2 rânduri, care sunt caracteristicile austrului. .....
.....
3. Precizează tipul de imagine artistică predominant prin care este descris austrul. .....
4. Numește momentul zilei amintit în text. .....
5. Transcrie cuvintele care arată ce amintiri trezește austrul în sufletul naratorului. .....
.....
6. Explică, în 2-3 rânduri, imaginea auditivă creată în următoarea structură: *Din copilărie vântul acesta de zbucium, oftări și plângeri m-a ținut – nopțile – treaz, cu ochii halucinați spre depărtări ori spre trecut.* .....
.....
.....
.....

Pentru portofoliul tău

1. Numește două fenomene ale naturii care îți creează:
a. sentimente de bucurie;
b. sentimente de tristețe.
2. Motivează fiecare dintre sentimentele numite.
3. Alege-ți unul dintre fenomenele naturii amintite. Scrie o compunere de 20-25 de rânduri în care să-l descrii.

Test I: **II. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10**-9p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 15 minute
Test II: **I**-6p; **III. 4**-1p, **5**-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 20 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citește cu atenție următoarele texte:

a. *Omida este larva fluturilor, dăunătoare pomilor, cu corpul alcătuit din segmente, uneori acoperit cu peri.*
(DEX)

b. *Să vedeți ce întâmplare:*
o omidă foarte mare
a slăbit de supărare!
A luat de pe cărare
două frunze căzătoare
și le-a pus chiar în spinare
și-a-nceput să zboare!
S-a privit și s-a plăcut:
Fluture ea s-a făcut.

(Nichita Stănescu, Gh. Tomozei, ***Fluturele***)

I **Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greșită:**

1. A G Omida este larva fluturilor.
2. A G Omida are aripi.
3. A G În lumea reală, omida se poate supăra.
4. A G Ea poate slăbi din cauza supărării.
5. A G Omida mănâncă frunze.
6. A G Omida își pune două frunze în loc de aripi pentru a zbura cu ele.
7. A G Împodobită cu frunze, omida se admiră.
8. A G După un timp, omida se transformă în fluture.
9. A G Omida dobândește trăsături umane, dar numai în al doilea text.
10. A G Omida este personificată.

II **Recitește poezia *Fluturele* și răspunde următoarelor cerințe:**

1. Selectează două cuvinte care exprimă acțiuni specifice insectelor.
.....
2. Identifică două cuvinte care exprimă stări sau acțiuni specifice ființei umane.
.....
3. Transcrie versul care indică transformarea omizii.
.....
4. Selectează personificarea care ți-a plăcut mai mult.
.....
5. Prezintă, în 2-3 rânduri, starea sufletească pe care ți-a produs-o lectura textului.
.....
.....
.....

Scanned with OKEN Scanner

Pentru portofoliul tău

1. Creează patru enunțuri care să conțină câte o personificare despre: *frunză*, *fluture*, *copac*, *soare*.
2. Scrie o poezie de una-două strofe în care să introduci două dintre personificările create.
*Poți însoți textul tău și de un desen!

III Mai exersează

Citește cu atenție următoarele versuri:

Se joacă lumina amiezii
În prunii cu frunza săracă
Ș-un murmur domol de prisacă
Plutește deasupra livezii. [...]

În maldărul proaspăt de fân
Mă mângâie vântul pe frunte...
Cu glasuri de greieri, mărunte,
M-adoarme pământul bătrân...

(Otilia Cazimir, ***În livadă***)

Dicționar
prisacă, *s.f.*, loc unde sunt așezați stupii, unde se cresc albine; totalitatea stupilor aflați pe acest loc; stupină; (cu sens colectiv) albinele dintr-un stup.

1. Identifică două personificări.
.....
2. Numește tipul de imagini artistice create prin intermediul personificărilor identificate la exercițiul anterior.
.....
3. Atribuie o însușire umană *prunilor*.
.....
4. a. După modelul *apa cântă*, scrie un enunț care să conțină o personificare.
.....
b. Completează enunțurile următoare, astfel încât să conțină o personificare:
Munții își ridică ..... spre cer.
..... dansează.
Florile ..... pe întinsa câmpie.
Creionul ..... pe masă.

IV CONCURS

Lucrați în perechi. Folosind personificări, realizați o compunere cu titlul *Discoteca din ghiozdanul meu*. Votați perechea care are cea mai originală compunere.

Test I: **I. 9, 10**-câte 1p; **II. 1, 2, 3, 4, 5**-câte 1p; **III. 3, 4**-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 20 minute
Test II: **I. 9, 10**-câte 1p; **II. 1, 2, 3, 4**-câte 1p; **III. 1, 2, 4**-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 20 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citește cu atenție următorul text:

Și-mi era drag tare mai ales adâncul codrului aceluia, miezul lui cu piscuri pietroase. Acolo, departe, în bolțile bătrâne se cernea umbră ca de amurg și rar câte-o floare de lumină se întindea vie, strălucită, pe covorul moale de o culoare gălbuie, dulce-strânsă. Paseri nu zburau, nici n-ajungeau până acolo; le spăria întinsa singurătate. Părăul Cerbului sărea pe pietre sure de stânci și împrăștia lacrimi scumpe pe mușchiul gros, verde-închis al malurilor; tremura cu zvon moale, neîntrerupt; și în zvonul lui, în singurătate, pe oglinzile mișcătoare a undei, câteodată, dintr-un tufiș, ca dintr-o hrubă de întuneric, răsărea, neclintită, ca tăiată din lespede, o căprioară cenușie, într-o mișcare gingașă de oprire...

(Mihail Sadoveanu, ***Codrul***)

I **CONCURS**

Formați grupe de câte trei elevi. Doi dintre voi completați spațiile libere, încercând să deduceți sensul din text al cuvintelor. Al treilea este arbitru. Rolul lui este de a cronometra și de a verifica, cu ajutorul dicționarului, dacă ați lucrat corect. După ce verifică, dă dicționarul arbitrului altei grupe. Câștigă grupa care completează mai repede și corect spațiile punctate cu sensul următoarelor cuvinte:

miezul (*codrului*) .....

bolți .....

hrubă .....

lespede .....

a răsări .....

II **Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri corectă, sau litera G, dacă o consideri greșită; scrie în spațiul rezervat afirmația corectă:**

1. A G Comparația este o figură de stil/ un procedeu artistic care constă în alăturarea unor termeni (obiecte, persoane, idei, fenomene, acțiuni etc.) cu însușiri asemănătoare, urmărindu-se evidențierea caracteristicilor primului termen prin intermediul celui de-al doilea.

.....

2. A G În structura *în bolțile bătrâne se cernea umbră ca de amurg*, apar două comparații.

.....

3. A G *Tufișul* este comparat cu *lumina*.

.....

Scanned with OKEN Scanner

4. A G În structura *răsărea, neclintită, ca tăiată din lespede, o căprioară cenuşie*, termenul comparat apare primul.

.....

5. A G Comparaţia din structura *răsărea, neclintită, ca tăiată din lespede, o căprioară cenuşie* scoate în evidenţă faptul că deseori căprioara stă nemişcată pe stânci.

.....

III Mai exersează

Citeşte cu atenţie următoarele versuri:

Iat-o, s-a desprins din ramuri,
lunecă pe lângă geamuri
şi se stinge-n zare frunza,
frunza toamnelor, ascunsa...
în văzduhuri, lin se pierde
ca o rândunică verde...

(Nichita Stănescu, Gh. Tomozei, ***Rândunica verde***)

1. Transcrie comparaţia din strofa dată. .....

2. Precizează două însuşiri comune termenilor comparaţi.

.....

3. Numeşte două tipuri de imagini artistice create prin intermediul comparaţiei.

.....

4. Completează spaţiile punctate pentru a obţine comparaţii:

Brazii sunt înalţi ca .....

Rândunica este ..... precum copilaşii.

IV CONCURS

Asociază, pe rând, termenii din prima coloană cu cei potriviţi din a doua coloană, prin intermediul elementelor *ca, precum, la fel ca* pentru a obţine comparaţii.

Câştigător/ câştigătoare este cel/ cea care realizează cele mai multe comparaţii în două minute.

Soarele rotund ca	*o săgeată*
Pisoiul jucăuş precum	*o lumânare*
Ziua se stinge uşor la fel ca	*vântul*
Stejarul se înalţă ca	*un zâmbet*
Mămăruţa (buburuza) pictată la fel ca	*un lan cu maci*
	o portocală
	un tablou
	o minge

Test I: **II. 1**, **2**, **3**, **4**, **5**-câte 1p; **III. 1**-2p, **4**-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — ◷ 20 minute

Test II: **II. 1**-1p; **III. 1**-2p, **2**-2p, **3**-2p, **4**-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — ◷ 20 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citește cu atenție următorul text:

Ger târziu de primăvară,
Ger uitat de iarna sură [...]
Pe sub tufe de răsură,
A adus cu el aseară
Vânt din munte,
Ploi mărunte,
Grindină cât un grăunte
Și trei fulgi, așa-ntr-o doară.

(Otilia Cazimir, ***Primăvara în glumă***)

I Completează spațiile punctate:

1. Consultând un dicționar al limbii române, scrie sensul cuvintelor/ expresiilor:

răsură .....

sură .....

într-o doară .....

2. Transcrie două cuvinte aparținând câmpului lexical al fenomenelor naturii.

.....

II Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri corectă, sau litera G, dacă o consideri greșită; scrie în spațiul rezervat afirmația corectă:

1. A G Enumerația este un procedeu artistic care constă în înșiruirea unor termeni de același fel sau cu sensuri apropiate, pentru a accentua aspectul prezentat.

.....

2. A G Din câmpul lexical al fenomenelor naturii apar în text doar cuvintele *vânt* și *ploi*.

.....

3. A G Doar cuvintele *vânt* și *ploi* creează o enumerație.

.....

4. A G Enumerația din text surprinde imaginea unui început timid de primăvară.

.....

5. A G Repetiția este un procedeu artistic care constă în reluarea unui cuvânt sau a unui grup de cuvinte pentru a accentua trăsăturile ființelor, obiectelor, fenomenelor, acțiunilor.

.....

6. A G În text, cuvântul *ger* se repetă de trei ori.

.....

Scanned with OKEN Scanner

7. A G Repetiția realizată prin reluarea cuvântului *ger* accentuează prelungirea neobișnuită a frigului, în primăvară.

.....

III Mai exersează

Citește cu atenție următorul textul:

Drumule, de unde vii?
Drumule, -ncotro te duci
Peste dealuri și câmpii,
Și te-ncurci pe la răscruci?

Drumule, nu ți-e urât
Singur, singurel mereu?
La urcat, la coborât,
Nu ți-e jale, nu ți-e greu?

Nu te arde soarele,
Nu te bat picioarele,
Nu te udă ploile,
Nu te-ajung nevoile?...

(Otilia Cazimir, ***Cântecul drumului***)

1. Selectează o repetiție din text. .....
2. Transcrie o enumerație. .....
3. Explică, în 2-3 rânduri, rolul enumerațiilor și al repetițiilor din text.

.....

.....

.....

4. Numește starea sufletească pe care ți-o provoacă lectura textului.

.....

IV Completează spațiile punctate:

a. pentru a crea enumerații:

Un cântec de bucurie răsuna peste ....., peste ..... și peste .....

Cățeluși, copii ..... și ..... aleargă pe câmpul înflorit.

b. pentru a crea repetiții:

Plouă, ... peste satul adormit.

Suflă, ... amarnic vântul tomnatic.

Pentru portofoliul tău

Scrie un text de 10-15 rânduri în care să descrii venirea primăverii, folosind cât mai multe enumerații și repetiții.

.....

Test I: **II.** 1-1p, 3-1p, 4-1p, 5-1p, 6-1p; **III.** 1-2p, 2-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 25 minute
Test II: **II.** 1-1p, 4-1p, 5-1p; **III.** 1-2p, 2-2p, 3-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 30 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citește cu atenție următorul text:

Subt poalele unui munte se întindea o câmpie mare și un soare strălucitor lumina acea câmpie. [...]

La marginea câmpiei era o pădure, iar din fundul pădurei se auzea o fâșâire neînțeleasă... Copacii erau împestrițați de frunze felurite pline de o rouă roșie... și în vârful unui stejar bătrân, un vultur alb fâlfâia și scutura din aripi...

(Alecu Russo, ***Piatra teiului***)

I Completează spațiile punctate:

1. Consultând un dicționar al limbii române, scrie sensul următoarelor cuvinte:

poalele unui munte .....

fâșâire .....

neînțeleasă .....

împestrițați .....

a fâlfâi .....

2. Transcrie din text trei cuvinte aparținând câmpului lexical al formelor de relief. .....

3. Transcrie din text trei cuvinte aparținând câmpului lexical al însușirilor.

.....

4. Transcrie din text trei cuvinte aparținând câmpului lexical al culorilor.

.....

II Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri corectă, sau litera G, dacă o consideri greșită; scrie, în spațiul rezervat, afirmația corectă:

1. A G Epitetul poate însoți substantive sau verbe.

.....

2. A G Adjectivul *strălucitor* evidențiază o însușire neobișnuită a muntelui, deci este epitet.

.....

3. A G În structura *se auzea o fâșâire neînțeleasă*, există un singur epitet.

.....

4. A G Epitetul *împestrițați* exprimă o însușire mai interesantă a vulturului.

.....

5. A G *Roua* de pe frunze se referă la petele maronii care apar pe acestea toamna.

.....

6. A G Adjectivul *roșie* creează un epitet care accentuează culoarea câmpiei.

.....

Scanned with OKEN Scanner

7. **A G** Prin epitetul *bătrân* este surprinsă înțelepciunea stejarului.

.....

8. **A G** În structura *în vârful unui stejar bătrân, un vultur alb fâlfâia și scutura din aripi*, există un singur epitet.

.....

III Mai exersează

Citește cu atenție următoarele versuri:

Iarna ninge cu ochi mari
peste codrii seculari
când coboară lin și mândru
cu argint lucind pământul.

(Nichita Stănescu, Gh. Tomozei, ***Fulgul de zăpadă***)

1. Transcrie din strofa dată două epitete. .....

.....

2. Numește două tipuri de imagini artistice create prin intermediul epitetelor.

.....

.....

3. Completează șirul cu încă patru epitete adecvate:

codrii seculari, tainici, ...

coboară lin, mândru, jucăuș, ...

IV CONCURS – Jocul epitetelor în lanț

Activitate cu toată clasa. Luați trei sau patru benzi de hârtie (în funcție de numărul șirurilor de bănci). Pe fiecare bandă, la început, veți nota unul dintre cuvintele: *toamnă*, *frunză*, *cântec*, *curge*. Începând din prima bancă, fiecare elev/ elevă scrie câte un epitet, pe care îl consideră potrivit pentru ceea ce denumește cuvântul dat, și îndoaie banda, astfel încât să nu se vadă ce a scris; operația se repetă până termină de scris toți elevii din clasă. Câștigă elevii de pe rândul care găsește cel mai repede cât mai multe epitete adecvate.

Test I: **I.** 2-1p, 4-1p; **II.** 1-1p, 2-1p, 3-1p, 4-1p, 5-1p; **III.** 1-2p. [oficiu: 1p] Total – 10p — 30 minute

Test II: **I.** 3-1p; **II.** 1-1p, 2-1p, 7-1p, 8-1p; **III.** 1-2p, 3-2p. [oficiu: 1p] Total – 10p — 30 minute

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

Citește cu atenție următorul text:

S-a înserat. Ușor se-nalță fumul
De prin ogeaguri către bolta vastă,
Domol coboară turma de pe coastă,
Umplând cu larma de talange drumul.

Blând, florile, în liniștea lor castă,
Își dăruiesc văzduhului parfumul,
Și noaptea-și cerne peste toate scrumul...
Ici-colo numai licăre-o fereastră...

Un clopot plânge-o clipă, și-apoi tace...
Luceafărul în alba-i strălucire
Răsare sus... Și-atâta sfântă pace

Domnește-acuma peste-ntreaga fire,
Că sufletul aripile-și desface
Ca să se piardă în nemărginire...

(St.O. Iosif, ***Înserare***)

Dicționar
hogeag, hogeaguri, s.n., (reg.) coș (la o casă); horn, fumar.

I **Completează spațiile punctate:**

1. Consultând un dicționar al limbii române, scrie sensul din text al cuvintelor:

talangă: .....
a licări: .....
a domni: .....
nemărginire: .....

II **Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri corectă, sau litera G, dacă o consideri greșită; scrie în spațiul rezervat afirmația corectă:**

1. A G În prima strofă, apar doar imagini vizuale.
.....

2. A G Imaginea vizuală din primele două versuri aparține planului cosmic.
.....

3. A G În versul *Domol coboară turma de pe coastă*, există o imagine vizuală, dinamică.
.....

4. A G În structura *domol coboară*, există un epitet care determină substantivul.
.....

5. A G Imaginea auditivă din versul *Umplând cu larma de talange drumul* creează impresia de viața, de mișcare.
.....

6. A G În versurile *Blând, florile, în liniștea lor castă,/ Își dăruiesc văzduhului parfumul*, există o imagine tactilă.
.....

7. **A G** În versul *Un clopot plânge-o clipă, şi-apoi tace*, există o comparaţie.

.....

8. **A G** Punctele de suspensie accentuează imaginile artistice create.

.....

III Redactează răspunsuri pentru cerinţele următoare:

1. Identifică epitetul din strofa a doua. Explică-i rolul în text.

.....

.....

2. În versurile *Şi noaptea-şi cerne peste toate scrumul.../ Ici-colo numai licăre-o fereastră...*, se creează o imagine vizuală în care lumina contrastează cu întunericul. Dezvoltă această idee.

.....

.....

3. În strofa a treia, există o imagine vizuală luminoasă aparţinând planului cosmic. Explică rolul epitetului antepus în crearea acesteia.

.....

.....

4. Imaginea pe care o descoperă privirea înălţată înspre *alba strălucire* a luceafărului inspiră sentimente de încântare, de bucurie. Explică această idee, pe baza ultimei părţi a textului.

.....

.....

.....

5. Poezia ar putea fi considerată o dorinţă a poetului de atingere a absolutului? Argumentează.

.....

.....

.....

Pentru portofoliul tău

1. Alege una dintre următoarele teme: dimineaţa, furtuna, primăvara, amurgul. Creează pentru tema aleasă câte două:

a. epitete: .....

b. comparaţii: .....

c. personificări: .....

d. imagini auditive: .....

e. imagini dinamice: .....

2. Scrie un text de 5-6 rânduri în care să integrezi figurile de stil şi imaginile artistice create.

Test I: **I.** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8-8p; **II.** 1-1p. [oficiu: 1p] **Total – 10p** — 20 minute

Test II: 2-2p, 3-2p, 4-2p; 5-3p. [oficiu: 1p] **Total – 10p** — 25 minute.

Scanned with OKEN Scanner

Citește cu atenție următorul text:

Dulce și liniștitoare, noaptea se statornicește. Umbre încărcate de somn, sfioase, moi și încete, lunecă deasupra pământului ca o apă. Sfioase, moi și încete, se desfășoară, cresc, ca aburii purtați de vânt deasupra unei prăpăstii, se strecoară printre arbori, se târăsc spre înălțimi. Luminile biruite, decolorate, palide, albe, ofilesc, descresc și dispar. Un ritm ascuns prezidă și rânduiește năvala aceasta mută a tonalităților încărcate de vis ce se așază. Un farmec mistic trece prin aer...

(Dimitrie Anghel, ***Sonata lunii***)

I Completează spațiile punctate:

1. Consultând un dicționar al limbii române, notează în caietul de clasă sensul cuvintelor pe care nu le-ai înțeles.

.....

.....

.....

2. Transcrie din text:

a. o personificare: .....

b. o comparație: .....

c. o enumerație realizată cu ajutorul verbelor: .....

d. un epitet: .....

e. o imagine auditivă: .....

f. o imagine dinamică: .....

3. Selectează imaginea vizuală care ți-a plăcut mai mult.

.....

4. Explică, în cel mult patru rânduri, imaginea artistică selectată de tine.

.....

.....

.....

.....

II Mai exersează

Citește cu atenție textul următor:

Fiind băiet păduri cutreieram
Și mă culcam ades lângă izvor,
Iar brațul drept sub cap eu mi-l puneam
S-aud cum apa sună-ncetișor:
Un freamăt lin trecea din ram în ram

Scanned with OKEN Scanner

Şi un miros venea adormitor.
Astfel ades eu nopţi întregi am mas,
Blând îngânat de-al valurilor glas.
Răsare luna, -mi bate drept în faţă:
Un rai din basme văd printre pleoape,
Pe câmpi un val de argintie ceaţă,

Sclipiri pe cer, văpaie preste ape,
Un bucium cânta tainic cu dulceaţă,
Sunând din ce în ce tot mai aproape...
Pe frunze-uscate sau prin nalbul ierbii,
Părea c-aud venind în cete cerbii.

(Mihai Eminescu, ***Fiind băiet păduri cutreieram***)

Dicţionar
am mas (a mânea), vb., a petrece undeva noaptea, a rămâne, a poposi.

1. Transcrie din prima strofă o imagine olfactivă. .....
2. Selectează din a doua strofă o imagine auditivă. .....
3. Transcrie un epitet. .....
4. Numeşte o figură de stil prezentă în versul *Blând legănat de-al valurilor glas.* .....
5. Explică, în 2-3 rânduri, imaginea vizuală creată în versurile *Pe câmpi un văl de argintie ceaţă,/ Sclipiri pe cer, văpaie preste ape.* .....
.....
.....

Autoevaluare

1. În grupuri de câte 3-4 elevi, recitiţi fişele cu imaginile artistice şi figurile de stil create de voi la lecţiile anterioare.
2. Selectaţi două imagini/ figuri de stil a căror realizare v-a plăcut şi două a căror realizare v-a displăcut.
3. Discutaţi în grup motivele alegerii voastre.
4. Acordaţi-vă câte o notă pentru produsele din portofoliu, realizate până în acest moment.
5. Acordaţi note, fiecare dintre voi, şi colegilor.
6. Comparaţi notele voastre cu notele date de profesor.
7. În funcţie de rezultatul obţinut, bifaţi sfaturile care vi s-ar potrivi:
- Citeşte mai multe poezii/ descrieri!
- Implică-te mai mult în activităţile care presupun creativitate!
- Lucrează mai îngrijit!
- Nu-ţi fie teamă să creezi imagini artistice/ figuri de stil neaşteptate, originale!

Test I: **I.** **2a**-1p, **2b**-1p, **2d**-1p, **2e**-1p, **2f**-1p, **3**-2p, **4**-2p. [oficiu: 1p] Total – 10p ◷ 30 minute
est II: **I.** **2a**-1p, **2b**-1p, **2c**-1p, **2d**-1p; **II.** **1**-1p, **2**-1p, **4**-1p, **5**-2p. [oficiu: 1p] Total – 10p ◷ 30 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citeşte cu atenţie următoarele texte:

Am în grădină cinci pisici
Din care două sunt pisoi,
Ele – gingaşe, moi şi mici,
Ei – dolofani şi zdraveni amândoi.

(Tudor Arghezi, ***Cinci pisici***)

S-a deşteptat prisaca din poiană
Subt uriaşul clopot de azur,
Şi sună tot cuprinsul dimprejur,
De-ai spune că o harfă-eoliană
E aninată undeva de-un ram...

(Dimitrie Anghel, ***Alesul***)

Te-ai oprit într-un cais.
Pasăre, cin'te-a trimis?
Te-ai mutat din dud în dud,
Cântă, hai, să te aud. [...]

(Tudor Arghezi, ***Nici nu-i pasă***)

E iarnă, vezi,
peste livezi
coboară, coboară
ninsoarea cea rară
şi la noi e seară.
Scot din călimară
litere din vară
amintind de jocuri,
mori cu apa-n scocuri,
ierburile moi
şi-ntre ierburi, noi.
Neaua, flori de ceară
peste geam presară
şi la noi e bine
şi la noi e seară...

(Nichita Stănescu, Gh. Tomozei, ***La noi***)

I **Citeşte fiecare dintre următoarele afirmaţii şi încercuieşte litera A, dacă o consideri corectă, sau litera G, dacă o consideri greşită:**

1. A G Versul este un rând dintr-o poezie.
2. A G O strofă este alcătuită din versuri.
3. A G Există doar strofe din patru versuri.
4. A G Versurile tuturor poeziilor sunt grupate pe strofe.
5. A G Versul *S-a deşteptat prisaca din poiană* din poezia lui Dimitrie Anghel conţine o propoziţie care se continuă şi în al doilea vers.
6. A G Al treilea vers din poezia lui Dimitrie Anghel conţine o propoziţie care se continuă în al patrulea vers.

II **CONCURS**

Formaţi grupe de patru elevi. Identificaţi în textul scris de Nichita Stănescu şi Gh. Tomozei două versuri care conţin, fiecare, câte o propoziţie şi patru versuri în care o propoziţie apare în două sau mai multe versuri.

Test I: **I.** **1**-2p, **2**-2p, **3**-2p, **4**-3p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p ◷ 10 minute
Test II: **I.** **1**-1p, **2**-2p, **5**-3p, **6**-3p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p ◷ 10 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citeşte cu atenţie următoarele texte:

În grădină într-un nuc
a crescut un ceas cu cuc –
nu e ceas de pus în cui,
ci i-o scorbură cu pui.

(Grete Tartler, ***Grădina cu ceasuri***)

Vii să-mi baţi iar la fereastră
Tânăr soare auriu,
Şi zăpada de pe coastă
Fuge ca argintul viu.

(Şt.O. Iosif, ***Cântec de primăvară***)

Se joacă lumina amiezii
În prunii cu frunza săracă
Ş-un murmur domol de prisacă
Pluteşte deasupra livezii.

(Otilia Cazimir, ***În livadă***)

I **Citeşte fiecare dintre următoarele afirmaţii şi încercuieşte litera A, dacă o consideri corectă, sau litera G, dacă o consideri greşită; scrie, în spaţiul rezervat, afirmaţia corectă:**

1. A G Rima constă în potrivirea sunetelor de la sfârşitul versurilor.

.....

2. A G Prin rimă se realizează muzicalitatea versurilor.

.....

3. A G Rima se realizează prin potrivirea primelor două versuri dintr-o poezie.

.....

4. A G În versurile din poezia ***Grădina cu ceasuri*** de Grete Tartler, primul vers rimează cu al doilea, iar al treilea cu al patrulea.

.....

5. A G În strofa din poezia lui Şt.O. Iosif, primul vers rimează cu ultimul, iar al doilea cu al treilea.

.....

6. A G În strofa din poezia Otiliei Cazimir, primul vers rimează cu ultimul, iar al doilea cu al treilea.

.....

II **CONCURS**

Creaţi patru versuri care să aibă rimele date mai jos. Câştigător este cel care completează strofa într-un minut.

Furnica s-a dus la .....ie

Ca să-şi cumpere .....ie.

Fiindcă la uşă s-a .....at

Totul i s-a .....at.

*Imaginaţi şi alte versuri asemănătoare! Daţi-le colegului să le completeze!

Test I: **I. 1**-1p, **3**-2p, **4**-2p, **5**-2p, **6**-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 10 minute
Test II: **I. 1**-1p, **2**-2p, **3**-2p, **5**-2p, **6**-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 10 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citește cu atenție următorul text:

Dimineața trecuse călduroasă și sosi amiaza ucigător de arzătoare. Soarele își ridicase de pe față zăbranicul lui de aburi roșietici și, ajuns în răscrucile cerurilor, își cumpănea, parcă neclintit, pe albastrul șters al adâncurilor, discul său alb de lumină topită; iar din ceruri peste pământ, ca dintr-o sită imensă, mâni colosale și nevăzute cerneau o ploaie de foc mistuitor... și pământul părea cufundat într-o genune de flăcări... De prin adâncul văilor, de peste înălțimea coamelor codrului, de pe întinderea scânteietoare a smidurilor înflorite, valuri străvezii de aburi sclipitori se ridicau în unde crețe și, tremurând în zare, se topeau în văpaia înaltă a cerului aprins...

(Calistrat Hogaș, ***Singur***)

I Completează spațiile punctate:

1. Împreună cu un coleg/ o colegă, împrumutați din biblioteca școlii două dicționare (***DEX***-uri). Realizați o întrecere. Câștigă cel/ cea care scrie mai repede sensul următoarelor cuvinte:

zăbranic .....

răscruci .....

a-și cumpăni .....

colosal .....

mistuitor .....

smiduri .....

2. Transcrie trei cuvinte aparținând câmpului lexical:

a. al formelor de relief .....

b. al astrelor .....

c. al însușirilor .....

d. al culorilor .....

II Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri corectă, sau litera G, dacă o consideri greșită (ex. 1-5); la nevoie, scrie, în spațiul rezervat, afirmația corectă (ex. 6-10):

1. A G În fragmentul dat, se descrie o zi obișnuită de vară.

2. A G Imaginile create se referă atât la planul terestru, cât și la planul cosmic.

3. A G În cea de a doua frază, este descrisă imaginea cerului senin.

4. A G În fragmentul dat, apar numai două caracteristici ale soarelui.

5. A G Structura *mâni colosale și nevăzute cerneau o ploaie de foc mistuitor* se referă, prin intermediul unei comparații, la razele fierbinți ale soarelui îndreptate către pământ.

Scanned with OKEN Scanner

6. **A G** Caracteristicile *smidurilor* sunt evidenţiate prin imagini vizuale.

.....

7. **A G** Imaginea vizuală din enunţul *valuri străvezii de aburi sclipitori se ridicau în unde creţe şi, tremurând în zare, se topeau în văpaia înaltă a cerului* se referă doar la planul terestru.

.....

8. **A G** *Aburii* sunt caracterizaţi prin intermediul unui singur epitet.

.....

9. **A G** Epitetul *aprins* caracterizează canicula care domină lumea în acea zi de vară.

.....

10. **A G** Atmosfera sufocantă a miezului zilei de vară este redată încă din prima frază a textului prin expresia *ucigător de arzătoare.*

.....

III Mai exersează

Citeşte cu atenţie textul următor:

Se joacă lumina amiezii
În prunii cu frunza săracă
Ş-un murmur domol de prisacă
Pluteşte deasupra livezii.

Pe dealuri, în coapte podgorii
Abia rumenite de soare,
Cu ţipete lungi şi uşoare
Se-ngână, departe, prigorii.

(Otilia Cazimir, ***În livadă***)

1. Transcrie cuvântul care denumeşte tema descrierii. .....
2. Selectează două cuvinte care denumesc elemente ale naturii aparţinând tabloului descris. .....
3. Transcrie două cuvinte care exprimă caracteristicile elementelor din natură selectate la exerciţiul anterior. .....
4. Transcrie două versuri care conţin o imagine din planul îndepărtat al tabloului.

.....

5. Descrie, în două rânduri, atmosfera generală creată în tabloul descris.

.....

.....

Pentru portofoliul tău

1. Realizează un desen în care să reprezinţi tabloul din poezia ***În livadă***.
2. Scrie peste componentele desenului, din loc în loc, numele imaginilor artistice reprezentate.
3. Descrie o imagine reprezentând un peisaj, dintr-un calendar sau dintr-o fotografie făcută de tine, urmărind planurile tabloului: apropiat/ de mijloc/ îndepărtat; imagine de ansamblu/ detalii etc.

Test I: **I.** 2-2p; **II.** 1-1p, 2-1p, 3-1p, 5-1p; **III.** 2-1p, 4-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p ◷ 20 minute
Test II: **II.** 1-1p, 2-1p, 4-1p, 6-1p, 7-1p, 8-1p; **III.** 1-1p, 2-1p, 3-1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p ◷ 30 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citeşte cu atenţie următoarele texte:

Pomii sunt încărcaţi de flori căzute din înălţimile cerului. Trei zile la rând au fluturat deasupra lumii florile albe, aşezându-se, când oboseau în zborul lor, pe crengile copacilor, pe case, pe faţa neagră a pământului. Acum totul este alb, alb grandios, abundent. A răsărit şi soarele care aruncă peste fire oglinzile razelor sale de parcă te orbesc.

Satul clocoteşte de viaţă. La marginea lui, pe un deal, zeci de copii, cu sănii: urcă gâfâind cele câteva sute de metri, până în vârf, se aşază pe sănii câte doi, câte trei, câte câţi încap şi-apoi pornesc la vale, pe derdeluş, într-un iureş ce le dă senzaţia adevăratului zbor. Chiote, strigăte, vacarm. Toţi sunt din cale-afară de bucuroşi, chiar când se răstoarnă cu sania şi se mai lovesc.

(George Şovu, ***Tandreţe***)

I Completează spaţiile punctate:

1. Scrie sensul următoarelor cuvinte din text:

grandiose: .....

abundent: .....

2. Transcrie din text:

a. două cuvinte aparţinând câmpului lexical al culorilor .....

b. două cuvinte derivate .....

II Încercuieşte litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:

1. Florile la care se face referire în text sunt:
- **a.** margarete;
- **b.** ghiocei;
- **c.** fulgi de zăpadă.

2. În fragmentul dat, se descrie o zi de:
- **a.** iarnă;
- **b.** primăvară;
- **c.** vară.

3. Primele elemente care compun tabloul sunt:
- **a.** fulgii de nea;
- **b.** pomii;
- **c.** casele.

4. Peisajul se compune şi din alte elemente care apar în următoarea ordine:
- **a.** casele, pământul, soarele, satul, dealul;
- **b.** soarele, casele, pământul, satul, dealul;
- **c.** dealul, casele, pământul, soarele, satul.

5. În realizarea tabloului:
- **a.** se insistă doar pe detalii;
- **b.** apare doar imaginea de ansamblu;
- **c.** există o îmbinare între tehnica detaliului şi redarea ansamblului.

Scanned with OKEN Scanner

6. Satul este:
   a. adormit;
   b. trist;
   c. plin de viață.
7. Copiii se află:
   a. pe dealul din apropierea satului;
   b. în case;
   c. la patinoar.
8. Copiii sunt:
   a. supărați;
   b. nervoși;
   c. bucuroși.
9. În strucura *Pomii sunt încărcați de flori căzute din înălțimile cerului*, există o imagine:
   a. vizuală;
   b. auditivă;
   c. olfactivă.

III Redactează răspunsuri pentru cerințele următoare:

1. Transcrie din text structura în care:
   a. este amintit fenomenul ninsorii
   .....
   b. apare o imagine de ansamblu a planului terestru
   .....
   c. există o enumerație care sugerează bucuria copiilor
   .....
   d. se creează o imagine vizuală din planul cosmic înspre cel terestru
   .....

2. Există o strânsă legătură între aspectul cadrului natural și starea sufletească a copiilor/ a oamenilor, în general. Comentează, din acest punct de vedere, imaginile artistice create în fragmentul de mai sus.
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Explică titlul textului.
.....
.....

Test I: **II. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9**-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 20 minute
Test II: **III. 1.a, b, c, d**-câte 1p; **2**-5p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 25 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citește cu atenție următoarele texte:

a. *Măcăleandrul este o pasăre mică migratoare și cântătoare, cu penajul cenușiu și cu fruntea, părțile laterale ale capului, ale gâtului și pieptului roșii-galbene.*

(DEX)

b. *Un sprinten și viu măcăleandru*
Grăbit se abate din drum
pe-o tufă de spini – policandru
Cu brațe ușoare de fum.

Zbârlit și rotund, se răsfață,
Se-nvârte, se umflă din gușă:
Un bulgăre mic de cenușă,
Și umple tot câmpul de viață!

(Otilia Cazimir, ***Măcăleandrul***)

I Completează spațiile punctate:

1. Consultând un dicționar, scrie sensul următoarelor cuvinte:

policandru .....

a se abate .....

2. Transcrie din primul text trei cuvinte aparținând câmpului lexical:

a. al părților unui corp .....

b. al culorilor .....

c. al însușirilor .....

d. al mișcării .....

II Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri corectă, sau litera G, dacă o consideri greșită; scrie în spațiul rezervat afirmația corectă:

1. A G În cele două texte, se descrie aceeași pasăre.

.....

2. A G În primul text, toate cuvintele folosite au sensul lor obișnuit.

.....

3. A G În al doilea text, toate cuvintele folosite au sensul lor obișnuit.

.....

4. A G Adjectivele din primul text surprind caracteristicile neobișnuite ale păsării descrise.

.....

5. A G Majoritatea adjectivelor din al doilea text au valoare de epitet.

.....

6. A G Primul text oferă informații precise asupra înfățișării măcăleandrului.

.....

7. A G Primul text se adresează imaginației și sensibilității cititorului.

.....

Scanned with OKEN Scanner

8. A G Al doilea text se adresează imaginației și sensibilității cititorului.

.....

9. A G În primul text, există imagini auditive.

.....

10. A G În al doilea text, apar imagini vizual-dinamice.

.....

11. A G În al doilea text, expresia *un bulgăre mic de cenușă* surprinde într-un mod original doar mărimea păsării.

.....

12. A G Epitetele din al doilea text realizează un tablou dinamic, sugerând bună dispoziție și optimism.

.....

13. A G Ambele texte sunt descrieri literare.

.....

III Mai exersează

Redactează răspunsuri pentru următoarele cerințe:

1. a. Selectează din primul text:

3 substantive .....

3 adjective .....

b. Selectează din al doilea text:

3 substantive .....

3 adjective .....

2. Formulează o observație în legătură cu prezența acestor părți de vorbire într-o descriere.

.....

.....

Pentru portofoliul tău

1. Lucrează împreună cu un coleg/ o colegă. Folosind un atlas botanic, realizați, în 7-8 rânduri, o descriere științifică a bradului.

2. Realizați apoi individual, tot în 7-8 rânduri, o descriere literară a bradului.

3. Comparați cele două descrieri (cea literară și cea științifică), identificând două deosebiri dintre ele.

4. Comparați cele două descrieri literare și notați, fiecare pe lucrarea celuilalt/ celeilalte, ce v-a plăcut cel mai mult.

IV CONCURS

Lucrați în perechi. Realizați descrierea literară a unui animal preferat (fără a-l numi). Prezentați-le-o celorlalți colegi, care trebuie sa-l ghicească. Alegeți un juriu care va stabili perechea câștigătoare.

Test I: **II.** **1**-1p, **2**-1p, **3**-1p, **4**-1p, **6**-1p, **7**-1p, **9**-1p, **11**-1p, **13**-1p. [oficiu: 1p] **Total – 10p** ◷ 30 minute

Test II: **II.** **2**-1p, **3**-1p, **5**-1p, **6**-1p, **7**-1p, **10**-1p, **11**-1p, **12**-1p, **13**-1p. [oficiu: 1p] **Total – 10p** ◷ 20 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citește cu atenție următorul text:

Erau doi băieți numai de-o șchioapă, cu niște cușme mari până peste ochi și înfășurați în sumane cu mânicile lungi. Măcar că porniseră de la amiază, mai aveau mult până în sat în Viișoara, drumul era greu prin zăpadă, ș-acum, la urmă, își cam târau opincile mari, înfoiate cu paie. [...]

Amurgul punea o umbră albăstrie pe neclintitele întinderi de omăt. Și ei mergeau greu; acuma sfârșiseră vorba și nu îndrăzneau parcă să se mai uite unul la altul. Clopoțelul stelei suna din când în când slab deasupra lor. Ei ridicau capul și se uitau pe sub marginile căciulilor, spre zare. Nu se vedea nimic. De abia se apropiau de Siret. În oglinda mare a râului începeau să tremure luminile stelelor de sus. Și era o liniște adâncă, parcă împietrise lunca neagră pe lângă care se strecurau ei, coborând malul. Opincile fâșâiră aspru pe gheață. Se apucară amândoi de umeri și, încet, trecură dincolo, pe podișul lucios, prin tăcerea tainică a înserării. După ce urcară celălalt mal, rămaseră privind înainte. Satul nu se zărea. Se întoarseră unul spre altul. Buzele celui mai mic prinseră să tremure...

(Mihail Sadoveanu, ***Vestitorii***)

I Completează spațiile punctate:

1. Consultând un dicționar al limbii române, scrie sensul următoarelor cuvinte/ expresii:

cușme .....

de-o șchioapă .....

sumane .....

opinci .....

2. Transcrie trei cuvinte aparținând câmpului lexical al naturii.

.....

II Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Transcrie două cuvinte/ expresii prin care sunt caracterizați cei doi băieți.

.....

2. Scrie într-un enunț ideea principală a fragmentului.

.....

3. Numește anotimpul în care se petrece acțiunea. .....

4. Selectează două cuvinte/ structuri care indică momentul zilei.

.....

5. Precizează patru caracteristici ale tabloului realizat.

.....

6. Transcrie două structuri care arată dificultatea drumului băieților.

.....

7. Numește tipurile de imagini artistice care predomină. .....

Scanned with OKEN Scanner

8. Transcrie două structuri care surprind teama băieților.

.....

9. Indică două dintre motivele fricii băieților. .....

10. Exprimă-ți punctul de vedere referitor la afirmația: *Imaginile auditive folosite în text au rolul de a accentua impresia de teamă care se desprinde din comportamentul celor doi băieți.* .....

.....

III Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri corectă, sau litera G, dacă o consideri greșită:

1. A G În fragmentul dat, personajele sunt doi băieți curajoși.
2. A G La începutul narațiunii, prin intermediul descrierii, este realizat portretul fizic al băieților.
3. A G Într-o narațiune, descrierea fixează cadrul și creează atmosfera în care se petrec întâmplările.
4. A G Spațiul exterior influențează starea sufletească a personajelor.

IV Mai exersează

Citește cu atenție textul următor:

Ploua. Băiatul asculta, ghemuit sub plapumă, foșnetul ploii pe acoperișul de tablă. Pe fereastră se frângeau fulgere. Păreau crengi de foc care se mistuiau într-o clipă. «Acum cad merele», se gândi băiatul. Avea un măr al lui, sădit în cotul dinspre Dunăre al livezii, tânăr și încărcat de fructe, și-i părea rău că se vor scutura.

(Fănuș Neagu, ***În zori, pe ploaie***)

1. La începutul unei narațiuni, rolul descrierii este de a fixa spațiul și timpul acțiunii. Precizează coordonatele spațio-temporale. .....
2. Transcrie structura care sugerează teama băiatului. .....
3. Cadrul spațio-temporal influențează starea sufletească a personajului. Argumentează această idee cu exemple din text. .....

.....

.....

V Reflectați

1. Lucrează împreună cu un coleg/ o colegă. Transpuneți-vă în rolul băiatului. Discutați dacă, într-o situație asemănătoare, ați trăi și voi aceleași sentimente.
2. Scrie o compunere de 10-15 rânduri în care să îți imaginezi o zi din viața băieților.
3. Schimbați compunerile între voi. Notați observațiile voastre privind aspectul exterior al lucrării: așezarea textului în pagină; folosirea semnelor de ortografie și de punctuație etc.

Test I: **II.** 1-1p, 2-1p, 3-1p, 4-1p, 5-1p, 6-1p, 9-1p; **III.** 3-1p, 4-1p. [oficiu: 1p] **Total – 10p** ◷ 30 minute

Test II: **II.** 1-1p, 2-1p, 4-1p, 5-1p, 9-1p; **III.** 3-1p, 4-1p; **IV.** 1-1p, 2-1p. [oficiu: 1p] **Total – 10p** ◷ 35 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citeşte cu atenţie următorul text:

Bunica în casă, bunica afară, bunica peste tot locul! Lumea, zorită de griji, se împiedecă la tot pasul de ea, dar bunica frământă şi răzbeşte, şi duce la capăt bun trebşoara de care s-a apucat. Bărbia galbenă, încreţită, se razimă, cu ştergarul alb înnodat subt ea, de pieptul tras înăuntru, iar deasupra bărbiei, gura largă stă smerit închisă, păzită de nasul lung, fără culoare. Cele două puncte de argint-viu care licăresc mereu din fundul capului par două luminiţe depărtate, ce bat în stingere. Pe obrajii vechi, din mijloc, pornesc încreţiturile – o mulţime – şi trag spre coada ochiului. Altele, izvorând de la îmbinarea nasului cu umerii obrajilor, se răsfiră pe toată faţa, ca tot atâtea râuleţe. Ştergarul alb e tras peste frunte. Nici un fir din cuviosul argint al bătrâneţelor nu scapă de subt acoperământul lui. Cele două dungi uşoare de sprâncene rare se tot ascund şi iară ies de subt învelişul alb.

(Ion Agârbiceanu, ***Bunica***)

I Completează spaţiile punctate:

1. Împreună cu un coleg/ o colegă, împrumutaţi din biblioteca şcolii două dicţionare (***DEX***-uri). Realizaţi o întrecere. Câştigă cel/ cea care scrie mai repede sensul următoarelor cuvinte:

argint-viu .....

a răzbi .....

smerit .....

ştergar .....

2. Transcrie din text trei cuvinte aparţinând câmpului lexical:

a. al părţilor unui corp .....

b. al culorilor .....

c. al însuşirilor .....

d. al mişcării .....

II Citeşte fiecare dintre următoarele afirmaţii şi încercuieşte litera A, dacă o consideri corectă, sau litera G, dacă o consideri greşită; scrie în spaţiul rezervat afirmaţia corectă:

1. A G În fragmentul dat, este descrisă o fiinţă în vârstă.

.....

2. A G În fragmentul dat, este realizat doar un portret fizic.

.....

3. A G În această descriere, sunt surprinse, în special, trăsăturile feţei.

.....

Scanned with OKEN Scanner

4. A G Epitetele și comparațiile accentuează tinerețea ființei descrise.

.....

5. A G Structura *Bunica în casă, bunica afară, bunica peste tot locul* surprinde hărnicia bunicii.

.....

6. A G Diminutivele din text accentuează sentimentele de dragoste față de persoana portretizată.

.....

7. A G Fragmentul de mai sus este un portret literar.

.....

8. A G Din portretul realizat se desprind sentimente de iubire, de nostalgie și de duioșie.

.....

9. Structura *pe obrajii vechi* conține un epitet.

.....

III Mai exersează

Citește cu atenție următorul text:

...În dosul meu, moș Barnea, în picioare, mână luntrea cu prăjina cea lungă care se cheamă ghionder. Moș Barnea are înfățișarea unui indian și-mi închipui că la asemenea nume nu se poate să nu răspundă tocmai obrazul acela măsliniu și ochii aceia rotunzi și atenți ca ai paserilor de apă. E un indian [seamănă cu un indian] zdrențăros și slab și-și poartă greu și penibil brațele diforme de reumatisme vechi. Cunoaște balta până în cele din urmă cotituri, și-i știe istoria până-n vremea unor boieri mari care de mult s-au risipit și s-au stâns. Iar soiurile de pești, de paseri și de dihanii ți le poate număra pe degete. [...]

Începu să râdă strâmb, privindu-mă cu ochii lui rotunzi și spărieți. [...] *Barba-i întunecoasă, mustățile zbârlite, obrazul asudat și stropii de mâl se armonizau cu sălbăticia, cu balta, cu singurătatea și cu tăcuta depărtare în care poposisem.*

(Mihail Sadoveanu, ***Pasaj de rațe, sara***)

A. Completează spațiile punctate:

1. Consultând un dicționar al limbii române, scrie sensul cuvintelor:

prăjină .....

măsliniu .....

diform .....

reumatism .....

asudat .....

a se armoniza .....

Scanned with OKEN Scanner

2. Transcrie trei cuvinte aparţinând câmpului lexical al părţilor corpului omenesc. .....

3. Transcrie patru cuvinte aparţinând câmpului lexical al însuşirilor.

.....

4. Transcrie două cuvinte aparţinând câmpului lexical al atitudinilor.

.....

B. Redactează, pe baza textului, răspunsuri pentru următoarele cerinţe:

1. Transcrie structura care denumeşte fiinţa portretizată. .....

2. Selectează o structură de 6 cuvinte care surprinde înfăţişarea generală a fiinţei descrise. .....

3. Numeşte două trăsături ale feţei, surprinse în mod direct.

.....

4. Numeşte două trăsături ale vestimentaţiei, surprinse în mod direct.

.....

5. Precizează două trăsături morale, desprinse din text în mod direct.

.....

6. Explică, în 3-4 rânduri, rolul epitelelor din enunţul *E un indian* [*seamănă cu un indian*] *zdrenţăros şi slab şi-şi poartă greu şi penibil braţele diforme de reumatisme vechi.* .....

.....

.....

.....

7. Scrie un text de 3-4 rânduri în care să explici sensul enunţului *Barba-i întunecoasă, mustăţile zbârlite, obrazul asudat şi stropii de mâl se armonizau cu sălbăticia, cu balta, cu singurătatea şi cu tăcuta depărtare în care poposisem.*

.....

.....

.....

.....

Pentru portofoliul tău

1. Realizează, la alegere, portretul literar al unei fiinţe dragi: mama, bunica, o colegă, un coleg, o prietenă, un prieten etc.
*Poţi însoţi textul tău şi de un desen.
2. Citeşte-i-l apoi celui portretizat.
3. Notează observaţiile pe care ţi le-a făcut.

Test I: **II. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9**-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — ◷ 20 minute
Test II: **III. B 1, 2, 3, 4**-câte 1p, **5**-2p, **6**-3p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — ◷ 25 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citeşte cu atenţie următorul text:

Vii să-mi baţi iar la fereastră
Tânăr soare auriu,
Şi zăpada de pe coastă
Fuge ca argintul-viu.

Saltă gureşe şuvoaie
Spumegate şi zglobii,
Cântă cinteze-n zăvoaie
Şi-n văzduhuri ciocârlii!

Ca zăpada care piere
După veacul iernei greu,
Piei şi tu de-acum, durere,
Iarna sufletului meu!

(Şt.O. Iosif, ***Cântec de primăvară***)

1. (4x**2p**=**8p**) Scrie sensul următoarelor cuvinte/ structuri (la nevoie, poţi consulta şi un dicţionar):
- **a.** *argint-viu*;
- **b.** *gureşe*;
- **c.** *şuvoaie*;
- **d.** *zăvoaie*.

2. (**4p**) Numeşte tema descrierii.
3. (**6p**) Prezintă două elemente ale tabloului existente în prima strofă.
4. (**4p**) Precizează două caracteristici ale şuvoaielor.
5. Transcrie din text:
- **a.** (**2p**) o personificare;
- **b.** (**2p**) un epitet;
- **c.** (**2p**) o comparaţie;
- **d.** (**2p**) o imagine vizuală;
- **e.** (**2p**) o imagine auditivă.

6. (**6p**) Explică, în patru rânduri, imaginea vizuală care ţi-a plăcut mai mult.
7. (**6p**) Descrie, în patru rânduri, atmosfera generală degajată de tablou.
8. (**26p**) Realizează, în 8-10 rânduri, descrierea unei zile din anotimpul tău preferat cu următoarea încheiere: *A fost o zi încântătoare!*

Notă: Vei primi **20 de puncte** pentru redactare: logica exprimării – **4p**; folosirea timpurilor verbale – **4p**; vocabular adecvat – **4p**; ortografie – **4p**; punctuaţie – **2p**; aşezare în pagină/ aspect – **2p**.

- Lucrează cu atenţie!
- Nu te grăbi!
- Recitește-ţi lucrarea!
- Poţi obţine nota ZECE!

Autoevaluare	Observaţiile profesorului
• Am ştiut cel mai bine la exerciţiul ____ • Nu am ştiut _____ • Eu îmi dau nota ____ şi sunt: ☺ vesel 😐 nemulţumit ☹ abătut O indiferent	

Timp de lucru: 50 de minute. Se acordă 10p din oficiu

Scanned with OKEN Scanner

Citeşte cu atenţie următorul text:

Zările, de farmec pline,
Strălucesc în luminiş;
Zboară mierlele-n tufiş
Şi din codri noaptea vine
Pe furiş. [...]

De la gârlă-n pâlcuri dese
Zgomotoşi copiii vin;
Satul e de vuiet plin;
Fumul alb alene iese
Din cămin. [...]

Iat-o! plină, despre munte
Iese luna din brădet
Şi se înalţă, încet-încet,
Gânditoare ca o frunte
De poet.

Ca un glas domol de clopot
Sună codri mari de brad;
Ritmic valurile cad,
Cum se zbate-n dulce ropot
Apa-n vad.

Dintr-un timp şi vântul tace!
Satul doarme ca-n mormânt
Totu-i plin de duhul sfânt:
Linişte-n văzduh şi pace
Pe pământ.

(George Coşbuc, ***Noapte de vară***)

1. (**4x2p=8p**) Precizează sensul din text al cuvintelor:*farmec*, *pâlcuri*, *alene*, *vuiet*.
2. Transcrie din text:
- **a.** (**2p**) o imagine vizuală;
- **b.** (**2p**) o imagine auditivă;
- **c.** (**2p**) o comparaţie;
- **d.** (**2p**) o personificare;
- **e.** (**2p**) o repetiţie.

3. (**4p**) Precizează două elemente aparţinând planului cosmic.
4. (**4p**) Numeşte două caracteristici ale lunii, aşa cum apar ele în poezia lui George Coşbuc.
5. (**6p**) Explică, în patru rânduri, imaginea din versurile *Ca un glas domol de clopot/ Sună codri mari de brad.*
6. (**6p**) Descrie, în 4-5 rânduri, atmosfera înserării, creată în strofa a doua.
7. (**6p**) Comentează, în 4-5 rânduri, ultima strofă a poeziei.
8. (**26p**) Realizează, în10-12 rânduri, descrierea unui peisaj de vară.

Notă: Vei primi **20 de puncte** pentru redactare: logica exprimării – **4p**; folosirea timpurilor verbale – **4p**; vocabular adecvat – **4p**; ortografie – **4p**; punctuaţie – **2p**; aşezare în pagină/ aspect – **2p**.

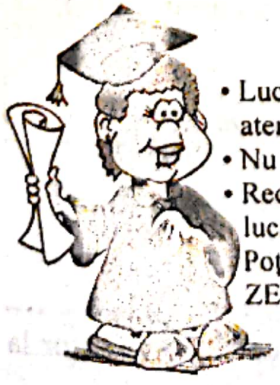

- Lucrează cu atenţie!
- Nu te grăbi!
- Recitește-ţi lucrarea!

Poţi obţine nota ZECE!

Autoevaluare	Observaţiile profesorului
• Am ştiut cel mai bine la exerciţiul ____ • Nu am ştiut _____ • Eu îmi dau nota ___ şi sunt: ☺ vesel 😐 nemulţumit ☹ abătut O indiferent	

Timp de lucru: 50 de minute. Se acordă 10p din oficiu

Scanned with OKEN Scanner

Citeşte cu atenţie următorul text:

Noaptea-i frumoasă, şi superbul domn
În deşert mai cheamă fugătorul somn,
O gândire mare sufletu-i îmbată;
Printr-o faptă rară să triumfe cată.
Printre noapte, ploaie, tunete de foc;
Cu cinci mii de oştii el îşi face loc!
Cum furtuna cade p-ape dormitoare
Şi d-odată-nalţă valuri mugitoare,
În ordia turcă roşii năvălesc...
Turcii se deşteaptă, strigă, s-ameţesc.

Sunetele d-arme, strigăte turbate,
Printre vijelie zbor amestecate:
Caii calcă rânduri de fărămituri;
Sângele ca ploaia cură din săcuri
Mahomed sub cortu-i dulce pace cată;
Vise graţioase sufletu-i îmbată.
Uşile, la cortu-i iată se smicesc,
Şi pe cal apare domnul românesc.
Mahomed p-o poartă repede dispare...
Printre umbra deasă caută scăpare.

Când pe fruntea nopţii zorile se joc,
Domnul cu românii las al luptei loc;
Dar sultanul cearcă spaimă-atât de rară
Cât, la miezul zilei, fuge spre hotară.

(Dimitrie Bolintineanu, ***Năvala lui Ţepeş***)

Dicţionar
superb, adj., aici, cu sensul de mândru;
în deşert, loc.adv., în van, zadarnic;
roşu, s.m., călăreţ (sau pedestraş) dintr-un corp de oaste format de boieri de ţară; numele se datora uniformei roşii;
ordie, s.f., hoardă, oaste otomană.

I *(Identificarea etapelor acţiunii/ momentelor subiectului)*

A. Situaţia iniţială
1.Transcrie din textul dat versul care descrie atmosfera de început a acţiunii.
.....
2. Transcrie toate cuvintele care indică timpul acţiunii. Ce constaţi referitor la durata acesteia? .....

Scanned with OKEN Scanner

3. Scrie ce arată cuvintele din seria următoare: *(în) ordia turcă, (sub) cort, (p)-o poartă, (printre) umbra, (spre) hotară.* Selectează unul dintre reperele următoare: locul, timpul, modul, starea.

.....

.....

4. Integrează, în caietul tău, cuvintele selectate la exerciţiile 2 şi 3, într-un text narativ de 5-6 rânduri. Dă un titlu potrivit textului scris de tine.

5. Scrie structura din text care indică primul personaj.

.....

6. La ce domnitor se face referire? Pentru răspuns foloseşte şi informaţia oferită de titlu. .....

7. Notează două informaţii (ani de domnie, ţara în care a domnit, luptele purtate, cetăţi construite, legende etc.) despre domnitor, aflate de tine la orele de istorie, din lecturi, de la televizor, de pe Internet etc.

.....

B. Cauza acţiunii

1. Alege din prima strofă a textului cuvintele care arată motivul acţiunii.

.....

2. Aşază cuvintele selectate într-o frază formată din două propoziţii.

.....

3. Încercuieşte litera corespunzătoare răspunsului corect:

Versurile *O gândire mare sufletu-i îmbată;/ Printr-o faptă rară să triumfe ca-tă.* sugerează:

a. dorinţa de mărire a domnitorului;

b. modestia domnitorului;

c. slăbiciunea domnitorului.

Argumentează-ţi, oral, răspunsul.

C. Începerea acţiunii

1. Subliniază cuvintele care arată momentul de începere a luptei.

2. Numeşte personajele participante la luptă. .....

3. Transcrie câte un verb care arată acţiunea românilor, respectiv, a turcilor.

.....

4. Caracterizează printr-un adjectiv lupta dintre cele două armate.

*Poţi alege din următoarea listă: *liniştită, înfricoşătoare, neconvingătoare.*

.....

D. Situaţia dificilă. Depăşirea situaţiei dificile

1. Scrie din textul dat versurile care surprind reacţia lui Mahomed la năvălirea românilor în cortul său.

.....

Scanned with OKEN Scanner

.....

.....

2. Stabileşte câte o trăsătură pentru fiecare dintre cei doi comandaţi, domnul român şi Mahomed. .....

.....

3. Numeşte modul de expunere dominant cu rol în caracterizarea personajului.

.....

E. Situaţia finală

1. Narează, în cele două coloane, acţiunile celor două armate şi ale conducătorilor acestora la finalul luptei, aşa cum sunt prezentate în text:

Românii şi domnul român	Turcii şi Mahomed
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

2. Compune, în caietul tău, un text de 5 rânduri în care să-ţi imaginezi cum au fost răsplătiţi românii de către domnitorul lor.

3. Citeşte fiecare dintre următoarele afirmaţii şi încercuieşte litera A, dacă o consideri adevărată, iar dacă o consideri greşită, litera G şi scrie, în spaţiul rezervat, afirmaţia corectă.

A G Succesiunea etapelor unei acţiuni este următoarea: situaţia iniţială, cauza acţiunii, depăşirea acţiunii, desfăşurarea acţiunii, situaţia dificilă, depăşirea situaţiei dificile.

.....

A G Situaţia iniţială cuprinde numai informaţii despre cadrul acţiunii.

.....

A G Cauza acţiunii face referire la evenimentul care declanşează faptele.

.....

A G Momentul desfăşurării acţiunii cuprinde prezentarea întâmplărilor pe larg.

.....

A G Momentul acţiunii de maximă intensitate constituie situaţia dificilă.

.....

A G Naraţiunea prezintă o succesiune de întâmplări fără o ordine temporală.

.....

Scanned with OKEN Scanner

A G Într-o narațiune accentul cade pe cauza acțiunii.

.....

A G Ca mod de expunere, narațiunea presupune narator, fapte și personaje.

.....

A G Naratorul se numește și povestitor.

.....

A G Într-un text literar, narațiunea se împletește cu descrierea și dialogul.

.....

II Mai exersează

Rezumă, în 5-6 rânduri, acțiunea legendei *Năvala lui Țepeș* de Dimitrie Bolintineanu.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

III CONCURS

Grupați-vă în patru echipe. Compuneți câte trei texte de 5-6 rânduri în care să aveți trei moduri de expunere dominante diferite. Tema este ***Lupta***. Fiecare grupă alege un reprezentant care va citi textele create.

Alcătuiți un juriu format din 6 membri (câte doi elevi din fiecare grupă). Se vor avea în vedere:

- prezența dominantă a unui mod de expunere și a elementelor specifice acestuia;
- înlănțuirea logică și originalitatea ideilor;
- lectura fluentă, adecvată temei.

Pentru portofoliul tău

Cutezătoarea năvală a lui Vlad Țepeș în tabăra otomană evocată de Dimitrie Bolintineanu s-a produs în primăvara anului 1462 și s-a soldat cu măcelărirea unui număr mare de invadatori.

Imaginează-te soldat în oastea lui Vlad Țepeș, în lupta cu sultanul Mahomed. Scrie un text, de 4-5 rânduri, în care să prezinți, din perspectiva ta, profilul moral al domnitorului.

Test I: **I.A. 1, 2, 3, 5**-câte 1p; **B. 1**-1p; **C. 1**-1p; **D. 1, 2**-câte 1p; **E. 1**-1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p ◷ 30 minute

Test II: **I.A. 3, 5**-câte 1p; **B. 3**-1p; **C. 4**-1p; **D. 2, 4**-câte 1p; **E. 1**-1p, **2**-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p ◷ 35 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citeşte cu atenţie următorul text:

Ieşind de la şcoală, m-am luat după un căţeluş. Părea că se pierduse, era singur-singurel şi mi-a fost tare milă de el. M-am gândit că o să fie bucuros să-şi găsească un prieten şi mi-a fost tare greu să-l ajung din urmă, deoarece căţeluşul nu prea părea dispus să vină cu mine, nu prea inspiram încredere, aşa că i-am dăruit jumătate din chifla mea cu ciocolată, iar căţeluşul a mâncat-o şi a început să dea din coadă în toate direcţiile, iar eu i-am pus numele de Rex, ca într-un film poliţist, pe care îl văzusem joia trecută.

După chifla pe care Rex a mâncat-o aproape cu aceeaşi repeziciune cu care ar fi făcut-o Alceste, un coleg care mănâncă tot timpul, Rex s-a luat după mine foarte mulţumit. M-am gândit că va fi o surpriză plăcută pentru tata şi pentru mama, când voi sosi acasă cu Rex. […]

Ei bine, sunt sigur că n-o să mă credeţi, când am ajuns acasă mama n-a fost prea încântată să-l vadă pe Rex, n-a fost încântată chiar deloc. Recunosc că era oarecum din vina lui Rex.

(Sempé-Goscinny, ***Micul Nicolas***)

I Completează spaţiile punctate:

1. Consultând un dicţionar al limbii române, scrie sensul următoarelor cuvinte/ expresii din text:

dispus .....

m-am luat după .....

inspiram .....

2. Transcrie trei cuvinte derivate cu sufixe.

.....

II Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru următoarele cerinţe:

1. Scrie, într-un enunţ, ideea principală a fragmentului.

.....

.....

2. Menţionează sentimentul datorită căruia băiatul urmăreşte căţeluşul.

.....

3. Precizează la ce se gândea băiatul când alerga după căţel.

.....

4. Transcrie grupul de cuvinte care arată cum l-a înduplecat copilul pe căţel să îl însoţească.

.....

5. Transcrie cuvintele care indică motivul pentru care căţelul e botezat Rex.

.....

Scanned with OKEN Scanner

6. Precizează în ce fel își exprimă cățelul bucuria.

.....

7. Indică numele colegului cu care îl compară băiatul pe cățel.

.....

8. Precizează motivul pentru care există o asemănare între coleg și cățel.

.....

9. Indică reacția la care se aștepta copilul din partea părinților.

.....

10. Precizează reacția mamei când îl vede pe Rex.

.....

III Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri corectă, sau litera G, dacă o consideri greșită.

1. **A G** Autorul unei opere literare este o persoană reală, un om care a trăit într-o anumită epocă sau care mai trăiește încă.
2. **A G** Naratorul este o voce pe care cititorul o aude din text de fiecare dată când deschide cartea.
3. **A G** Naratorul din acest fragment este un om matur.
4. **A G** Naratorul coincide cu personajul principal din acest fragment.
5. **A G** Un personaj care ia parte la acțiune este Alceste.
6. **A G** Naratorul povestește la persoana I.
7. **A G** Un personaj important al fragmentului este Rex.
8. **A G** Este posibil ca autorul să fi trăit o astfel de experiență când era copil.
9. **A G** Putem preciza numele naratorului din fragmentul dat.
10. **A G** În fragment există indicii care ne permit să numim unele trăsături sufletești ale copilului.

IV Mai exersează

1. Scrie o compunere de 10-15 rânduri în care să îți imaginezi că **naratorul** este Rex și povestește la persoana I întâlnirea cu băiatul, din perspectiva sa de cățel găsit pe stradă.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Scrie o compunere de 10-15 rânduri în care să continui, în calitate de **autor,** această povestire, arătând cum au decurs evenimentele în următoarea oră.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Pentru portofoliul tău

1. Lucrează împreună cu un coleg/ o colegă. Transpuneți-vă în rolul băiatului. Discutați dacă, într-o situație asemănătoare, ați reacționa la fel.

2. Alcătuiește o listă cu motivele pentru care, în general, copiii iubesc animalele.

3. Imaginează-ți că vei deveni scriitor, autor al unei cărți de succes. Ai introduce în opera ta un personaj-animal? Motivează.

4. Animalele de casă s-au diversificat în ultimul timp: căței, pisici, papagali, broaște țestoase, hamsteri, șerpi și chiar... purcei plimbați în lesă de stăpânii lor. Alege din lista de mai sus animalul pe care ți l-ai dori în casă și animalul căruia i-ai refuza compania. Motivează alegerea.

Test I: **I. 1**-1p; **II. 1, 2, 3, 4, 5**-câte 1p; **III. 1, 2, 3**-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 15 minute

Test II: **I. 2**-1p; **II. 6, 7, 8, 9, 10**-câte 1p; **IV. 1**-3p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 15 minute

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

Citeşte cu atenţie următorul text:

Cu bâta în mână, cu trăistuca după grumaz, Ioniţă mergea vârtos prin zăpada moale care abia albise uliţa. În urma lui rămâneau urme negre, căci zăpada i se lua pe tălpile opincuţelor.

Uliţa era pustie. Ţipenie de om nici prin curţi. Niciun lătrat de câine. Era o linişte şi o pace, cât lui Ioniţă îi părea că aude fâşâitul fulgilor de nea, care cădeau tot mai deşi şi se roteau uneori ca un potop de fluturi.

Se silea să-şi amintească prin câte hudiţe trebuia să treacă până la prăvălie. [...]

Înaintea unei portiţe văzu un câne mare, ciobănesc, unul alb, miţos, şi îşi strânse bine bâta în mână. Dar cânele nu-i avu grija, părea că nici nu-l văzuse. Şedea şi el liniştit în coadă şi se uita şi el cum ninge. Părea că pacea şi liniştea din văzduh intrase şi în el.

Dar cum începu sa ningă de tare! Şi văzduhul parcă se cobora tot mai jos. Se opri o clipa să scuture caciula: mai gros de un deget era stratul de zăpadă ce se aşezase pe fundul ei.

Se văzu deodată la o încrucişare de uliţe. Pe care să apuce?

(Ion Agârbiceanu, ***Întâiul drum***)

I Completează spaţiile punctate:

1. Consultând un dicţionar al limbii române, scrie sensul următoarelor cuvinte/ expresii din text:

grumaz .....

vârtos .....

a (se) sili .....

miţos .....

2. Transcrie din text două cuvinte aparţinând câmpului lexical al zăpezii:

.....

II Reciteşte fragmentul de text răspunde următoarelor cerinţe:

1. Numeşte personajul textului. .....

2. Precizează anotimpul în care se petrece acţiunea. .....

3. Transcrie două propoziţii care descriu peisajul pustiu.

.....

.....

4. Numeşte ţinta „călătoriei" lui Ioniţă. .....

5. Identifică „primejdia" cu care se confruntă băiatul. .....

.....

6. Precizează cauza pentru care, în final, copilul se simte dezorientat.

.....

7. Transcrie fraza care demonstrează că naratorul știe ce se petrece în mintea băiatului.

.....

III Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greșită.

1. A G Autorul acestui text este Ion Agârbiceanu.
2. A G Ioniță se plimbă fără scop pe ulițele satului, într-o după-masă de toamnă.
3. A G Copilul pleacă pentru prima dată de acasă singur la cumpărături, la prăvălia satului.
4. A G Personajul are dificultăți în stabilirea traseului, datorită zăpezii abundente, care schimbă aspectul ulițelor.
5. A G Naratorul povestește la persoana I.
6. A G Naratorul știe totul despre personaj, despre ceea ce face, despre ceea ce simte și despre ceea ce gândește.

IV CONCURS

Scrie o compunere de 8-10 rânduri despre prima ta experiență de a parcurge singur un drum (prima ieșire cu bicicleta, primul drum la cumpărături, prima călatorie cu trenul etc.). Titlul compunerii poate fi ***Întâiul meu drum*** sau poți găsi un alt titlu potrivit.
Câștigă cel/ cea care scrie cea mai amuzantă istorisire.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Test: I. 1, 2-câte 1p; II. 1, 2, 5, 6-câte 1p; III. 1, 3, 5-câte 1p. [oficiu: 1p] Total – 10p ⏱ 15 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citeşte cu atenţie următorul text:

Băiatul blond îşi dădu drumul pe ultimul metru de stâncă şi începu să-şi croiască drum spre lagună. Deşi îşi scosese jerseul de şcoală şi-l târî acum într-o mână, cămaşa cenuşie îi asudase pe trup şi părul i se lipise de frunte. De jur împrejur, brazda lungă trasă prin junglă devenise o baie fierbinte. Se trudea să-şi facă loc printre liane roşii şi galbene, când ţâşni cu un ţipăt de vrăjitoare; ţipătului îi răspunse un altul.

– Hei! se auzi. Stai o clipă!

Desişurile din marginea brazdei se scuturară şi picături de ploaie căzură grindină.

– Stai niţel! zise vocea. M-am încurcat în liane.

Blondul se opri şi îţi trase ciorapii cu un gest automat, de parcă ar fi fost acasă, nu în junglă.

Vocea se auzi iar:

– De-abia mă pot mişca printre lianele astea.

Cel ce vorbise ieşi cu spatele dintre desişuri, iar crăcile îi zgâriară hanoracul slinos. Mărăcinii se agăţaseră şi îi zgâriară rotulele goale şi plinuţe ale genunchilor. Se aplecă, scoase cu grijă ţepii mărăcinilor şi se întoarse. Era mai scund decât băiatul blond şi foarte gras. Înaintă, uitându-se atent pe unde calcă, apoi înălţă capul şi privi prin lentilele groase ale ochelarilor.

– E o insulă. Cel puţin, aşa cred, zise el. Uite un colţ de stâncă în apă. Te pomeneşti că n-o fi nici un om mare pe aici.

(William Golding, ***Împăratul muştelor***)

Dicţionar

lagună, s.f., porţiune din bazinul unei mări sau al unui ocean separată aproape complet printr-o fâşie de pământ;
hanorac, s.n., haină scurtă confecţionată din pânză groasă densă, de obicei impermeabilă şi prevăzută cu o glugă, folosită în anumite competiţii sportive sau în excursii;
slinos, adj., unsuros, murdar.

I *(Personajul – caracterizare sumară. Portretul fizic şi portretul moral)*

1. Transcrie două cuvinte care indică locul acţiunii.

.....

2. Numeşte personajele din text, folosind structuri din fragmentul dat.

.....

3. Scrie câte o structură prin care sunt descrişi cei doi eroi:

a. .....

b. .....

Scanned with OKEN Scanner

4. Scrie deasupra fiecărei casete cine săvârşeşte acţiunile respective:

.....

...îşi dădu drumul pe ultimul metru de stâncă şi începu să-şi croiască drum spre lagună...

.....

Înaintă, uitându-se atent pe unde calcă...

5. Numeşte, printr-un adjectiv, o trăsătură comună celor două personaje.

.....

6. Subliniază în enunţurile următoare cuvintele care indică trăsături fizice:
Era mai scund decât băiatul blond şi foarte gras.

7. Enumeră articolele de vestimentaţie ale băiatului blond.

.....

.....

.....

8. Descrie, într-un text de 7-10 rânduri, imaginea unui turist. Vei avea în vedere patru aspecte vestimentare şi patru trăsături fizice referitoare la statură.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. Citeşte fiecare din următoarele afirmaţii şi încercuieşte litera **A**, dacă o consideri adevărată, iar dacă o consideri greşită, litera **G** şi scrie, în spaţiul rezervat, afirmaţia corectă:

A G Structura *om mare* din enunţul *Te pomeneşti că n-o fi nici un om mare pe aici* este sinonimă cu structura *om important*.

.....

A G Replica – *E o insulă. Cel puţin, aşa cred...* aparţine băiatului blond.

.....

A G Enunţul *De jur împrejur, brazda lungă trasă prin junglă devenise o baie fierbinte* sugerează căderea ploii.

.....

Scanned with OKEN Scanner

A G Enunțul *Se trudea să-și facă loc printre liane roșii și galbene* arată dificultatea mersului prin junglă.

.....

A G Portretul literar prezintă imaginea unui personaj.

.....

A G Portretul moral conține trăsături referitoare la înfățișare și la îmbrăcăminte.

.....

II *(Modurile de expunere utilizate într-un text epic cu rol în caracterizarea personajului)*

1. Indică modurile de expunere prezente în fragmentul dat, prin care sunt caracterizate personajele, alegând din următoarea serie: descriere , narațiune, dialog, monolog.

.....

.....

2. Numește modul de expunere prezent în următorul enunț prin care băiatul apare ca fiind foarte trudit.

.....

.....

3. Transformă secvența de vorbire directă în vorbire indirectă, indicând o trăsătură a personajului. Alege din următoarea serie de adjective pe cel potrivit: fricos, înalt, matur, cinstit, curios.

.....

.....

.....

.....

4. Imaginează un răspuns al băiatului blond care să demonstreze siguranța acestuia.

.....

.....

.....

.....

.....

5. Schimbă caietul cu al colegului/ al colegei și apreciază originalitatea răspunsului.

Transformă răspunsul dat de colegul tău/ colega ta în vorbire indirectă.

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

III *(Formularea unor opinii referitoare la fragmentul de text dat)*

1. Exprimă-ţi opinia, într-un text de 3-5 rânduri, despre acţiunile personajelor din fragmentul dat, având în vedere contextul în care sunt plasate.

.....

.....

.....

.....

.....

IV CONCURS

Grupaţi-vă în perechi, un „matur" şi un „copil". Scrieţi fiecare o compunere de 5-6 rânduri în care să vă imaginaţi cum aţi reacţiona dacă aţi fi pe o insulă nelocuită, în ipostaza maturilor, respectiv, a copiilor. Citiţi-vă compunerile. Acordaţi-vă note de la 1-10, având în vedere originalitatea ideilor şi corectitudinea exprimării.

1. Imaginează patru soluţii de salvare a celor doi de pe insulă.
2. Desenează harta insulei descrise în fragmentul de mai sus.
3. Scrie o pagină de jurnal, în care să descrii o zi petrecută într-o junglă.
Vei avea în vedere înregistrarea reperelor de timp şi spaţiu, prezentarea unor evenimente trăite de tine, corectitudinea exprimării.

Elaborează patru fişe pe care să dezvolţi următoarele noţiuni:
Fişa 1. Portretul literar *prezintă imaginea unui personaj.*
Fişa 2. Trăsătură este o *caracteristică, o însuşire a unui persoane, obiect* etc.
Fişa 3. Portretul fizic *conţine trăsături referitoare la înfăţişare, îmbrăcăminte* etc.
Fişa 4. Portretul moral *conţine trăsături referitoare la calităţi, defecte, obiceiuri* etc.

Pentru portofoliul tău

Model

Personajul – caracterizarea sumară: portretul fizic şi portretul moral (I)
Fişa 1
Portretul literar *prezintă imaginea unui personaj.*

Test I: **I.** 1-1p, 2-1p, 3-1p, 4-1p, 5-1p, 6-1p; **II.** 1-1p, 2-1p, 3-1p. [oficiu: 1p] **Total – 10p** ◷ 20 minute
Test II: **I.** 1-1p, 2-1p, 9-6p; **II.** 2-1p. [oficiu: 1p] **Total – 10p** ◷ 25 minute

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

I **Citește cu atenție următorul text:**

*Lacrimile cu care sfârșisem de citit **Cuore** mă asigurau că nu eram un copil rău, descopeream încă o dată că-mi iubeam și țara și familia, mai ales mama, descopeream că-mi iubeam chiar și școala. Dar cât îmi era de greu să-mi amintesc de toate acestea când mă regăseam pe strada cu atâtea tramvaie de care mă puteam agăța, cu trotuare nesfârșite, pe care puteam umbla ceasuri întregi fără să mă rătăcesc, când, mai ales, mă regăseam pe maidan sau în grădina din Bulevardul Pache. În vara anului 1917 mama nu mă mai putea ține în frâu. Încercase toate mijloacele, o nuia de bambus (tata ne amenința mai ales cu cureaua), confiscarea ghetelor, ca să nu mai pot ieși pe stradă, dar îmi plăcea parcă și mai mult să alerg, pe trotuarele fierbinți, în picioarele goale, închiderea într-o cameră, din care reușeam să evadez sărind pe fereastră.*

(Mircea Eliade, ***Memorii***)

Dicționar
Cuore, inimă de copil, roman scris de Edmondo de Amicis;
maidan, *s.n.*, loc de joacă.

1. Precizează la ce persoană este scris fragmentul.

.....

2. Transcrie o structură care indică timpul, respectiv, locul. Precizează pentru reperul de timp secolul:

.....

.....

3. Oferă, într-un text de 3-4 rânduri, o explicație pentru mărturisirea memorialistului referitoare la reacția sa după citirea romanului lui Edmondo de Amicis: *Lacrimile cu care sfârșisem de citit **Cuore**.*

.....

.....

.....

.....

4. Notează titlul unei opere literare care te-a impresionat foarte tare.

.....

Explică-i colegului/ colegei de bancă de ce te-a impresionat.

5. Subliniază în enunțul următor adjectivul care arată o trăsătură morală: *Lacrimile cu care sfârșisem de citit **Cuore** mă asigurau că nu eram un copil rău...*

6. Scrie, în a doua coloană, trăsăturile eroului desprinse din enunțurile citate în prima coloană:

*Lacrimile cu care sfârșisem de citit **Cuore**...*	
...descopeream încă o dată că-mi iubeam și țara...	

(descopeream încă o dată că-mi iubeam) mai ales mama...	
...descopeream că-mi iubeam chiar şi şcoala...	

7. Numeşte una dintre bucuriile eroului în copilărie.

.....

8. Scrie patru dintre bucuriile copilăriei tale. Comentează, oral, cu colegul tău/ colega ta una dintre ele.

II Mai exersează

Redactează răspunsuri şi pentru următoarele cerinţe:

9. Scrie un text de 5 rânduri în care să argumentezi o trăsătură a eroului.

.....

.....

.....

10. Rescrie din textul dat un fragment de cel mult 20 de cuvinte care să conţină ca mod de expunere naraţiunea , evidenţiindu-se o trăsătura morală a personajului:

.....

.....

.....

11. În grupe de câte cinci elevi, dezbateţi problema pedepsei personajului-copil, prezentată în fragmentul dat. Oferiţi două alternative pentru corectarea situaţiei prezentate.

12. Scrie, în caietul tău, un dialog de 10 replici între tine şi personajul fragmentului, întâlnit în grădina din Bulevardul Pache.

13. Povesteşte într-un text de 5-6 rânduri ce-ţi imaginezi că s-ar putea întâmpla cu personajul descris peste 15-20 de ani.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

14. Scrie numele a 5 personaje literare din operele citite de tine. Precizează titlul şi autorul pentru fiecare operă literară. Schimbă lista scrisă de tine cu cea a colegului. Ce constataţi?

15. Descrie, într-un text de 5-7 rânduri, un sportiv îndrăgit, din oraşul tău. Vei avea în vedere: precizarea numelui sportivului, prezentarea trăsăturilor fizice (aspect general, detalii), corectitudinea exprimării.

Pentru portofoliul tău

Test I: 1-1p, 2-1p, 3-3p, 5-1p, 6-3p. [oficiu: 1p] Total – 10p — 30 minute

Test II: 1-1p, 2-1p, 6-3p, 7-1p, 9-3p. [oficiu: 1p] Total – 10p — 35 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citeşte cu atenţie următorul text:

Dănuţ nu-i scrisese Olguţei, fiindcă de la Crăciun scria numai Adinei, Olguţei îi plătise tăcerea prin tăcere. Dar Mircea atribuise vorbelor lui – crude, jignitoare, odioase – încetarea scrisorilor.

Scrisorile Olguţei erau numai anecdote, maliţiozitate, reflecţii burleşti, năzbâtii, glume, veselie. Atâta ştia Mircea din Olguţa. Şi mai ştia şi o fotografie, mai de demult, în care un cap rotund de fetiţă, numai ochi şi gropiţe ilare, cu degetul cel mare al mânii pe vârful nasului adus în sus şi cel mic răsfrânt în aer, arăta că Olguţa nu stima deloc aparatul lui Dănuţ, adus din Germania, nici pe junele fotograf, pe câtă vreme alături, o fetiţă cu cozi lungi plecase genele în pământ ca pentru rugăciune.

– Surorile mele, explicase Dănuţ. Cea care râde e Olguţa, cea cuminte e Monica.

Atâta ştia Mircea din Olguţa: râsul din scrisori şi cel din fotografia veche.

Fără s-o cunoască, o auzise râzând, râzând de toţi şi toate, ca un plop impertinent plin de glumele vrăbiilor, răsărit din zidurile nalte ale unei case necunoscute.

Apoi tăcerea.

Dar o fetiţă pe care ai văzut-o râzând poate să şi plângă, nu? Ş-atunci e cu atât mai trist cu cât ai auzit-o numai râzând până atunci. Şi dacă eşti lângă ea, şi dacă din pricina ta plânge, îi ceri iertare din toată inima, cu lacrimi în ochi – te-apropii, blând de tot, îi ştergi ochii, îi săruţi mâinile ude...

„Dacă ai şti ce rău îmi pare!"...

Şi poate că te iartă, şi poate că râde din nou cu ochii umezi. Râsul renaşte aşa firesc din lacrimi...

Ce drăgălaşă trebuie să fie o fată cu ochii umezi... din pricina ta... după ce te-a iertat...

Dar mereu tăcerea!

Tăcerea, după ce-ai ucis brutal, cu o piatră, veselia...

Astfel intrase în sufletul lui Mircea o fată, o fetiţă necunoscută pe care o făcuse să plângă, să tacă, să fie abătută, tristă... şi pe care nopţi de-a rândul o alinta cu toate umilinţele, cu toate duioşiile, cu toate visurile...

Dar n-o văzuse niciodată... Nu ştia cum e... Ştia doar c-avea un râs proaspăt, de copil, cu ochi mari şi dinţi albi... că nu mai avea un râs de copil cu dinţi albi, ci numai doi ochi trişti şi mari, de copil cu râsul ucis... ucis de el.

O ştia în sufletul lui ca un copil care vine noaptea, cu noaptea, şi stă singur, ca părăsit, pe o bancă, privind...

(Ionel Teodoreanu, ***La Medeleni***)

Dicţionar:

ilar-hazliu, adj., care stârneşte râsul;
odios, adj., care provoacă dezgust, indignare;
maliţiozitate, s.f., răutate;
reflecţii burleşti, (burlesc, de un comic excesiv), gânduri de un comic excesiv;
a stima, vb., a respecta;
june, s.m., tânăr;
impertinent, adj., obraznic.

Scanned with OKEN Scanner

Cerințe:

I *(Personajul – caracterizare sumară: portret fizic și moral)*

1. Completează spațiile punctate cu informațiile corespunzătoare:
Modul de expunere dominant din textul dat este ..... Se mai întâlnește ca mod de expunere în acest și fragment și .....

2. În text, descrierea are rolul de a:
- **a.** prezenta ritmul acțiunii;
- **b.** contura portretul personajului;
- **c.** introduce un moment tensionant în acțiune.

3. Ordonează alfabetic personajele amintite în text.

.....

.....

4. Numește surorile lui Dănuț.

.....

5. Scrie cuvintele din textul citat care lipsesc din următoarele enunțuri:

Și mai știa și o fotografie, ..., în care un cap rotund de fetiță, numai ochi și gropițe...

Ce ..... trebuie să fie o fată cu ochii umezi.

..... o fetiță necunoscută pe care o făcuse să plângă, să tacă, să fie ....., tristă.

6. Precizează țara de proveniență a aparatului de fotografiat al lui Dănuț.

.....

7. Precizează perioada în care Dănuț nu-i scrisese Olguței.

.....

8. Scrie, în spațiile punctate, o trăsătură morală a personajelor, așa cum reiese din următoarele enunțuri:

- **a.** *Cea care râde e Olguța.* .....
- **b.** *Cea cuminte e Monica.* .....
- **c.** *Dar Mircea atribuise vorbelor lui – crude, jignitoare, odioase-încetarea scrisorilor.* .....

10. Grupează pe două coloane următoarele cuvinte, astfel încât prima dintre ele să conțină elemente de portret fizic, iar a doua, elemente de portret moral: *supărăcios, înalt, duios, palid, cuminte, abătut, gras, vesel.*

Elemente de portret fizic	Elemente de portret moral
.....	.....
.....	.....
.....	.....

Scanned with OKEN Scanner

11. Scrie un text de 5 rânduri prin care să imaginezi felul cum o vede Mircea pe Olguța, pornind de la enunțul: *Atâta știa Mircea din Olguța: râsul din scrisori și cel din fotografia veche.*

.....

.....

.....

.....

.....

12. Citește fiecare din următoarele afirmații și încercuiește litera **A**, dacă o consideri adevărată, iar dacă o consideri greșită, litera **G** și scrie, în spațiul rezervat, afirmația corectă:

A G Cuvintele subliniate din fraza: *Dar Mircea atribuise vorbelor lui – crude, jignitoare, odioase – încetarea scrisorilor*, sunt personificări.

.....

A G Portretul Olguței este realizat numai de autor.

.....

A G Cuvântul subliniat din enunțul *Ce drăgălașă trebuie să fie o fată cu ochii umezi...* desemnează o trăsătură morală.

.....

A G Tonul pe care se face evocarea Olguței este melancolic.

.....

II *(Formularea unor opinii referitoare la fragmentul de text dat)*

1. Exprimă, într-un text de 3-5 rânduri, părerea ta despre Olguța.

2. Scrie un motiv pentru care ai citi ***La Medeleni*** de Ionel Teodoreanu.

Pentru portofoliul tău

1. a. Alege din albumul familiei tale o fotografie a unei ființe dragi. Descrie-o într-un text de 5-6 rânduri, folosind și următoarele cuvinte: *fața, privirea, culoarea, ținuta.*

b. Schimbă fotografia cu un coleg. Descrie într-un text de 5-6 rânduri persoana din fotografia primită.

c. Citiți fiecare descrierea celuilalt și comentați spiritul de observație, redactarea, ortografia, punctuația, așezarea în pagină.

2. Imaginează-ți că ai fost martor/ martoră la prima întâlnire dintre Mircea și Olguța. Descrie-o, într-o scrisoare de 8-10 rânduri adresată prietenei/ prietenului tău.

Test I. **I. 1**-1p, **3**-1p, **4**-1p, **5**-2p, **6**-1p, **7**-1p, **12**-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 20 minute

Test II: **I. 2**-1p, **8**-2p, **10**-3p, **11**-3p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 25 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citeşte cu atenţie următorul text:

Eu mi-o amintesc mai ales cum era la şaisprezece ani: înăltuţă, subţire şi mlădioasă ca o liană, cu un păr blond, strâns într-o coadă mare, pe care-o purta peste umăr, pe piept, cu ochii de cer limpede (nu ştiu de unde apăruse ea cu ochi albaştri, fiindcă numeni în familia noastră n-avusese asemenea ochi), cu o faţă albă, fină şi frumoasă. Parcă ar fi coborât dintr-un tablou şi, privind-o călcând desculţă prin ogradă, te apuca mirarea şi te temeai să nu-şi frângă picioarele lungi, cu glezne subţiri, să nu-şi strice mâinile mici, delicate, cu degete fine.

În ciuda acestei înfăţişări, dublate de un suflet dăruit cu podoabele sensibilităţii şi ale alesei omenii, Gabriela (aşa se numea) era un flăcău în toată regula, dacă o apreciai după ceea ce era în stare să muncească, după ceea ce efectiv muncea.

Pot să spun, fără nici un pic de exagerare, că timp de patru ani ea ne-a crescut. Fără ea, n-ar fi avut cine să lucreze cu căruţa şi caii şi, fără această sursă, viaţa noastră s-ar fi aflat la grea cumpănă.

(George Şovu, ***Cu carul de fân peste munţi***)

I **Redactează răspunsuri pentru cerinţele următoare:**

1. Precizează numele şi vârsta personajului descris. .....

2. Notează pe două coloane:

Elementele de portret fizic	Cuvintele prin care se realizează portretul fizic
statura	Înaltă, subţirică, mlădioasă ....

3. Precizează semnificaţia structurii *parcă ar fi coborât dintr-un tablou.*

.....

4. Numeşte figura de stil predominantă prin care este realizat portretul fizic al fetei. .....

5. Înfăţişează, în 3-4 rânduri, portretul moral al tinerei.

.....

.....

.....

.....

6. Stabileşte o legătură între acest fragment şi titlul textului.

.....

.....

Test I: 1-2p, 2-4p, 3-3p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p ◷ 15 minute
Test II: 4-1p, 5-5p, 6-3p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p ◷ 20 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citeşte cu atenţie următorul text:

Din ziua când m-am întors aici, în târguşorul nostru cel vechi, n-am stat o clipă. Am cutreierat în lung şi în lat locurile cunoscute, în care au rămas vii pentru sufletul meu întâmplările copilăriei, – întâmplările luminoase ale copilăriei aşa de îndepărtate.

Şi câte şi câte lucruri m-au înfiorat şi m-au bucurat! Pe toate le-am văzut. Totuşi niciunul nu m-a mişcat aşa de mult, frate dragă, ca locul - numai locul a rămas – unde odată era şcoala.

Acolo am intrat în freamătul de copii cu teamă şi cu bucurie în întâia dimineaţă, când m-a adus tata de mână; acolo era un păr care făcea pere aşa de bune, din care Domnu ne dăruia de gustare câte două la începutul fiecărei vacanţe; acolo era curtea unde înălţam iarna uriaşi de zăpadă, la capul cărora ne suiam cu scara, să le punem pipe în gură şi cărbuni în locul ochilor; acolo multe lucruri s-au petrecut, prietine, - şi, de acolo pornind, simt ca iar mă cuprinde înduioşarea şi iar am să-ţi vorbesc şi în această scrisoare de domnu Trandafir.

(Mihail Sadoveanu, ***Domnu Trandafir***)

Cerinţe:

1. (5x**2p=10p**) Scrie sensul următoarelor cuvinte din text:
- **a.** *târguşorul*;
- **b.** *am cutreierat*;
- **c.** *m-au înfiorat*; .
- **d.** *freamătul*;
- **e.** *înduioşarea.*

2. (2x**5p=10p**) Transcrie din text:
- **a.** o imagine vizuală;
- **b.** o imagine auditivă.

3. (6x**5p=30p**) Citeşte fiecare dintre următoarele afirmaţii şi încercuieşte litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greşită.
- **a. A G** Tema naraţiunii este evocarea copilăriei.
- **b. A G** Autorul operei din care a fost selectat fragmentul este Mihail Sadoveanu.
- **c. A G** Naratorul nu îşi aminteşte nimic din anii de şcoală.
- **d. A G** Naratorul povesteşte la persoana I.
- **e. A G** În memoria naratorului revin amintiri din anii copilăriei.
- **f. A G** Domnu Trandafir este învăţătorul pe care l-a admirat şi l-a iubit copilul.

4. (4x**5p=20p**) Transcrie din text cuvintele/ grupurile de cuvinte care indică:
- **a.** locul în care a revenit naratorul;
- **b.** persoana căreia îi scrie naratorul;
- **c.** persoana care l-a adus pe copil la şcoală în prima dimineaţă a clasei întâi;
- **d.** darul pe care îl făcea învăţătorul copiilor la începutul fiecărei vacanţe;

5. (**20p**) Explică, în 8-10 rânduri, motivele pentru care prima zi de şcoală din viaţa unui elev este marcată de două sentimente atât de diferite ca **teama** şi **bucuria**.

Timp de lucru: 50 de minute. Se acordă 10p din oficiu

Scanned with OKEN Scanner

Citeşte cu atenţie următorul text:

Trei colegi de clasă – Eu, Cotan şi Mihăiţă – ne jucăm de-a „Căderea Plevnei".

Eu fac pe Regele Carol, Cotan pe Ţarul Rusiei şi Mihăiţă pe Osman-paşa.

Eu sunt aşa cum nu mai vreau să-mi aduc aminte că am fost.

Cotan este scurt, gras şi gălăgios. Parcă ar fi dop de şampanie, proptit pe două beţe de chibrituri cu gămălii negre. Tatăl său este advocat, mare proprietar şi şeful unui partid politic din localitate...

Mihăiţă este slab, sfios şi sărac... Mihăiţă este simbolul sacrificiului etern. El face totdeauna pe Osman-paşa. După sfârşitul jocului, iese bătut, schingiuit, scuipat şi huidut, iar după sfârşitul fiecărui an şcolar „premiul I cu cunună".

Mihăiţă este băiatul unui cizmar de pe Scoroboaia.

Scoroboaia este o mahala a Piteştilor.

(Ion Minulescu, ***Corigent la limba română şi alte proze***)

Dicţionar

proptit, adj., rezemat, sprijinit;
schingiuit, adj., chinuit, torturat, maltratat;
huiduit, adj., batjocorit;
mahala, s.f., cartier (mărginaş) al unui oraş; periferie.

Cerinţe:

1. (3x**5p=15p**) Numeşte cele trei personaje menţionate în textul dat.

2. (3x**5p=15p**) Scrie numele copiilor care reprezintă, în jocul lor, cele trei personaje: Regele Carol, Ţarul Rusiei, Osman-paşa.

3. (3x**5p=15p**) Transcrie din textul dat câte un enunţ care conţine descrierea fiecărui personaj.

4. (**5p**) Menţionează ocupaţia tatălui lui Cotan, respectiv, a tatălui lui Mihăiţă.

5. (**10p**) Citeşte fiecare dintre următoarele afirmaţii şi încercuieşte litera **A**, dacă o consideri adevărată, sau litera **G**, dacă o consideri greşită.

a. A G În enunţul *Trei colegi de clasă – Eu, Cotan şi Mihăiţă – ne jucăm de-a „Căderea Plevnei"*, există o enumeraţie.

b. A G Cuvântul subliniat în enunţul *Cotan este scurt, gras şi gălăgios.* este epitet.

6. (**30p**) Explică într-un text de 3-5 rânduri de ce, în viziunea naratorului, Mihăiţă reprezintă *simbolul sacrificiul etern.*

Notă: Vei primi **20 de puncte** pentru *conţinut* (menţionarea a cel puţin un argument pentru afirmaţia naratorului – **10p**; dezvoltarea acestuia prin raportare la fragmentul dat – **10p**) şi **10 puncte** pentru *redactare* (logica exprimării – **2p**, utilizarea unui vocabular adecvat – **4p**, respectarea normelor de ortografie şi de punctuaţie –**2p**, aşezarea în pagină şi aspectul textului – **2p**).

Timp de lucru: 25 de minute. Se acordă 10p din oficiu

Scanned with OKEN Scanner

I **Scrie, în spațiul rezervat, răspunsuri potrivite pentru fiecare cerință.**

Scrie câte două cuvinte care:

1. denumesc:
   - a. ființe .....
   - b. obiecte .....
2. arată însușiri ale obiectului denumit .....
3. înlocuiesc nume .....
4. arată numărul obiectelor (ființelor) denumite .....
5. exprimă acțiuni .....

Scrie câte un cuvânt cu același înțeles cu termenii dați:

6. eroare .....
7. a vira .....
8. etern .....
9. imens .....

Scrie câte două propoziții în care cuvintele următoare să aibă sensuri diferite:

10. pânză
    - a. .....
    - b. .....
11. carte
    - a. .....
    - b. .....
12. gură
    - a. .....
    - b. .....

II **Scrie, în spațiul liber din dreptul fiecărei cifre, litera care corespunde cuvântului asemănător ca sens:**

1. ... gingaș	A. tainic
2. ... bucurie	B. nea
3. ... zăpadă	C. plăpând
4. ... a da	D. orizont
5. ... zare	E. fericire
6. ... misterios	F. a oferi
	G. frumos

LIMBA ROMÂNĂ

Test I: **I.** 1-1p, 2-1p, 3-1p, 5-1p, 8-1p, 10-2p, 11-2p. [oficiu: 1p] **Total – 10p** ◷ 10 minute
Test II: **I.** 2-1p, 3-1p, 5-1p, 6-1p, 10-2p, 11-2p; **II.** 6-1p. [oficiu: 1p] **Total – 10p** ◷ 15 minute

Scanned with OKEN Scanner

I **Scrie, în spațiul liber din dreptul fiecărei cifre, litera care corespunde sinonimului intrat mai târziu în limbă:**

1.	... a bănui	A. a demara
2.	... a împărți	B. pueril
3.	... copilăros	C. a nara
4.	... a coti	D. obscuritate
5.	... hotărâtor	E. a diviza
6.	... dăunător	F. a vira
7.	... greșeală	G. lider
8.	... a cere	H. lizibil
9.	... conducător	I. eroare
10.	... a povesti	J. a solicita
11.	... obosit	K. a îndoi
12.	... întuneric	L. extenuat
13.	... a începe	M. a suspecta
14.	... citeț	N. decisiv
		O. nociv

II **Încercuiește litera care corespunde variantei corecte:**

1. Toate cuvintele din seria următoare sunt ieșite din uz:
   a. armaș, paharnic, feregea;
   b. paharnic, pârâu, preot;
   c. patefon, drezină, cărucior.
2. Seria următoare conține doar cuvinte care se păstrează în limbă, dar cu o formă diferită:
   a. carte, părău, roată;
   b. samă, împle, rumpe;
   c. șosea, parc, ploaie.
3. Cuvintele din seria următoare aparțin domeniului tehnico-științific:
   a. derivare, laser, patrulater;
   b. dicotiledonat, brânză, carburator;
   c. floare, procesor, ghiveci.
4. Cuvintele din seria următoare se păstrează în limbă cu forma și cu înțelesul inițial:
   a. mama, om, carne;
   b. port, vulpe, vornic;
   c. carte, căpitan, mitocan.

Test I: **I.** **1**-1p, **2**-1p, **5**-1p, **7**-1p, **8**-1p, **9**-1p, **10**-1p; **II.** **1**-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 10 minute
Test II: **I.** **3**-1p, **4**-1p, **5**-1p, **6**-1p, **9**-1p; **II.** **2**-2p, **3**-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 10 minute

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

I Încercuieşte litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:

1. Indică seria care conţine numai derivate ale cuvântului *frunză*:
   a. frunzar, frunzuliţă, frunziş;
   b. a înfrunzi, frunze, înfrunzire;
   c. frunzişoară, frunzelor, desfrunzire.
2. Indică seria care conţine numai derivate ale primului cuvânt:
   a. pădure, pădurice, pădurar;
   b. lumină, lumini, luminiţe;
   c. copil, copilăresc, copilului.
3. Cuvântul *a desfrunzi* s-a format prin derivare:
   a. numai cu sufix;
   b. numai cu prefix;
   c. cu sufix şi cu prefix.
4. Transcrie seria care conţine numai cuvinte derivate:
   a. incorect, umbrelă, casă;
   b. a decola, a decolora, a decide;
   c. a desconsidera, a despături, a desface.
5. Sunt scrise corect toate cuvintele derivate din seria:
   a. dezbate, a deznoda, a deslega;
   b. a despacheta, a desface, a deszăpezi;
   c. a dezrădăcina, a desfiinţa, a desvinovăţi.
6. Transcrie seria care conţine numai cuvinte derivate ale primului cuvânt:
   a. drept, dreptate, dreptului;
   b. masă, mesei, măsuţă;
   c. floare, floricică, a înflori.

II Scrie, în spaţiul liber din dreptul fiecărei cifre, litera care corespunde sufixului potrivit pentru derivare:

1.	... alun	A. -ar
2.	... argint	B. -ime
3.	... bărbat	C. -aş
4.	... chior	D. -iu
5.	... fotbal	E. -os
6.	... Ion	F. -esc
7.	... lemn	G. -ist
8.	... moară	H. -iş
9.	... muncitor	I. -escu
10.	... român	J. -îş
		K. -oi

Test I: **I.** 1-1p, 2-2p, 5-2p; **II.** 5-1p, 6-1p, 7-1p, 10-1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p ⏲ 10 minute
Test II: **I.** 2-2p, 3-2p, 4-2p; **II.** 2-1p, 3-1p, 4-1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p ⏲ 08 minute

Citeşte cu atenţie următorul text:

Argintarul nu mai putea de bucurie şi-i făcu un rând nou de haine [...] *Toată împărăţia s-a bucurat că le-a adus Dumnezeu sănătos pe fiul cel mai mic al împăratului şi se mândrea, fălindu-se de vitejiile ce făcuse el.*

(*** ***Prâslea cel voinic şi merele de aur***)

I Citeşte fiecare dintre următoarele afirmaţii şi încercuieşte litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greşită:

1. A G Cuvintele derivate sunt formate cu ajutorul sufixelor şi prefixelor.
2. A G Rădăcina este alcătuită din sunetele comune cuvântului de bază şi tuturor cuvintelor obţinute de la acesta.
3. A G Cuvântul *argintar* s-a format prin derivare cu sufix şi prefix.
4. A G Radicalul cuvântului *bucurie* este *bucur*.
5. A G Substantivul *argintar* s-a format de la cuvântul de bază *argint*.

II Scrie, în spaţiul rezervat, răspunsuri potrivite pentru fiecare cerinţă:

1. Scrie un enunţ care să conţină un alt derivat decât cel din text al cuvântului *argint* .....
2. Scrie un derivat cu sufix şi un derivat cu prefix al verbului *a face*.
.....
3. Transcrie două substantive derivate cu sufix.
.....
4. Transcrie două verbe derivate cu sufix.
.....

III CONCURS

Completaţi spaţiile libere cu derivate ale cuvintelor de bază, astfel încât să obţineţi părţile de vorbire indicate în paranteză:

1. frunză (substantiv) .....
(verb) .....
2. duşman (substantiv) .....
(verb) .....
3. bătrân (substantiv) .....
(verb) .....

Câştigă cel care termină primul.

Pentru portofoliul tău

Alcătuieşte un text de 8-10 rânduri despre jucăriile care îţi plăceau când erai mic. Subliniază cuvintele derivate.

Test I: **I.** 1-1p, 2-1p, 5-1p; **II.** 1-2p, 3-2p, 4-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 10 minute
Test II: **I.** 1-1p, 2-1p, 3-1p; **II.** 2-2p, 3-2p, 4-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 12 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citește cu atenție următorul text:

Lumea, zorită de griji, se împiedică la tot pasul de ea, dar bunica frământă și răzbește și duce la capăt bun trebșoara de care s-a apucat. Bărbia galbenă, încreștită, se razimă, cu ștergarul înnodat sub ea, de pieptul tras înăuntru, iar deasupra bărbiei, gura largă stă smerit închisă, păzită de nasul lung, fără culoare.[...] *Pe obrajii vechi, din mijloc, pornesc încrețiturile – o mulțime – și trag spre coada ochiului. Altele, izvorând de la îmbinarea nasului cu umerii obrajilor, se răsfiră pe toată fața, ca tot atâtea râulețe.*

(Ion Agârbiceanu, ***Bunica***)

I **Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, iar dacă o consideri greșită, litera G și scrie, în spațiul rezervat, afirmația corectă:**

1. A G Cuvântul *râuleț* s-a format prin derivare cu sufix de la cuvântul de bază *râu*.

.....

2. A G Din familia lexicală a adjectivului *creț* fac parte toate cuvintele: *a încreți, încrețit, neîncrețit, încrețitură*.

.....

3. A G Toate cuvintele din seria *izvor, izvoraș, a izvorî, neizvorât, izvorâre* sunt derivate numai cu sufixe.

.....

4. A G Cuvântul *mulțime* s-a format prin derivare cu sufixul *-ime*.

.....

5. A G Verbul *a împiedica* s-a format de la cuvântul de bază *piedică*.

.....

6. A G Din câmpul lexical al adjectivului *galben* fac parte cuvintele: *roșu, verde, alb, negru, încrețită, lung*.

.....

II **Scrie, în spațiul rezervat, răspunsuri potrivite pentru fiecare cerință:**

1. Scrie patru termeni care fac parte din familia lexicală a cuvântului *galben*.

.....

2. Scrie patru cuvinte care aparțin câmpului lexical al cuvântului *bunica*.

.....

3. Selectează din text patru cuvinte care aparțin aceluiași câmp lexical.

.....

4. Continuă următoarea serie cu încă trei derivate: *a șterge, ștergar*.

.....

Scanned with OKEN Scanner

III Încercuieşte litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:

1. Aparţin aceleiaşi familii lexicale cuvintele din seria:
   a. ochi, ochire, ochişor;
   b. a sări, a săra, săritură;
   c. ochişor, ocrotire, ochit.
2. Aparţin aceleiaşi familii lexicale cuvintele care:
   a. s-au format de la acelaşi cuvânt de bază;
   b. s-au format cu aceleaşi prefixe;
   c. s-au format cu aceleaşi sufixe.
3. Aparţin aceluiaşi câmp lexical cuvintele care:
   a. au acelaşi radical;
   b. au acelaşi înţeles;
   c. aparţin aceluiaşi domeniu şi au trăsături de sens comune.
4. Aparţin aceluiaşi câmp lexical cuvintele din seria:
   a. barză, lebădă, rândunică;
   b. fetiţă, rândunică, a citi;
   c. seară, noapte, frumos.
5. Fac parte din familia lexicală a cuvântului *floare* toate cuvintele din seria:
   a. floare, florăreasă, floretă;
   b. floare, a înflori, înflorire;
   c. floare, florar, florentin.

IV Mai exersează

Scrie, în spaţiul liber din dreptul fiecărei cifre, litera care corespunde elementului prin care s-a realizat derivarea:

1. ... omenesc
2. ... neom
3. ... neomenesc

A. prefix
B. două sufixe
C. prefix şi sufix
D. sufix

Pentru portofoliul tău

1. Redactează un text de 10-12 rânduri despre familia ta. Subliniază cinci termeni care aparţin aceluiaşi câmp lexical. Numeşte câmpul lexical.
2. Adaugă încă două cuvinte câmpului lexical al cuvântului *drum*: uliţă, stradă, ... , ...
Construieşte câte o propoziţie în care să integrezi fiecare cuvânt într-un context potrivit.

Test I: I. 3-2p, 4-1p, 6-2p; II. 3-3p; III. 2-1p. [oficiu: 1p] Total – 10p — 08 minute
Test II: II. 3-2p; III. 1-2p, 2-2p, 3-2p, 4-1p. [oficiu: 1p] Total – 10p — 10 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citeşte cu atenţie următorul text:

Trecând pe lângă furnicarul care îşi cărase din vreme grăunţele înăuntru, a zărit câteva găurele lăsate neastupate pentru cei care mai întârziaseră pe undeva. Poate s-ar fi găsit şi pentru dânsa vreun locuşor, dar îi era oarecum să intre – cum să te vâri tu udă de ploaie în casa unor furnici necunoscute?

(Ion Druţă, ***Povestea furnicii***)

I Scrie, în spaţiul rezervat, răspunsuri potrivite pentru fiecare cerinţă:

1. Precizează cuvântul de bază de la care s-a format cuvântul *furnicar*.

.....

2. Numeşte mijlocul de îmbogăţire a vocabularului prin care s-a format acest cuvânt.

.....

3. Scrie patru cuvinte derivate de la cuvântul de bază *(a) trece*.

.....

4. Scrie rădăcina cuvintelor care aparţin familiei lexicale a verbului *(a) trece*.

.....

5. Selectează din următoarea serie numai cuvintele derivate: *furnică, furnici, furnicilor, furnicar, furnicuţă, furnicii, furnicile*.

.....

6. Subliniază cu o linie sufixele şi cu două linii prefixele din cuvintele derivate selectate la exerciţiul anterior.

.....

7. Explică în două rânduri cum poţi evita confuzia dintre formele diferite ale aceluiaşi cuvânt şi cuvintele derivate.

.....

.....

8. Scrie cinci termeni din câmpul lexical în care se încadrează cuvântul *furnică*.

.....

9. Explică diferenţa dintre familia lexicală şi câmpul lexical.

.....

II CONCURS

Grupaţi-vă în patru echipe. Scrieţi în două minute cât mai multe cuvinte care aparţin :

a. câmpului lexical al insectelor;

b. familiei lexicale a verbului *a asculta*.

Câştigă grupa care rezolvă corect în timpul acordat.

Test I: **1.** 1-1p, **2**-1p, **3**-2p, **5**-2p, **8**-1p, **9**-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 09 minute

Test II: **1.** 3-2p, **4**-1p, **5**-2p, **6**-1p, **7**-1p, **8**-1p, **9**-1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 10 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citeşte cu atenţie următorul text:

Vântul, care în copilărie fusese un copil atât de blând, acum, în a patra epocă a anului, deveni de nerecunoscut. [...] *Se uită în dreapta, se uită în stânga,dar nu recunoscu nimic din ce până mai ieri fusese primăvară, vară şi toamnă. Aşa că vântul crezu că este într-un loc străin şi începu să se vaite, să geamă, strigând cu glas tânguitor florile frumoase, frunzele verzi, păsărelele voioase.* [...]

(**** **Legenda vântului***)

I **Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerinţe:**

1. Transcrie două cuvinte derivate de la acelaşi cuvânt de bază.

.....

2. Scrie patru termeni din familia lexicală a verbului *a veni*.

.....

3. Explică modul în care s-a format cuvântul *copilărie*.

.....

4. Alege din următoarea serie numai cuvintele derivate: *vântul, copilărie, fusese, anului, nerecunoscut, ieri, tânguitor, frunzele, păsărelele.*

.....

5. Scrie cinci termeni care aparţin câmpului lexical al fenomenelor naturii.

.....

II **Încercuieşte litera corespunzătoare afirmaţiei corecte:**

1. Au un singur înţeles toate cuvintele din seria:
- **a.** benzină, consoană, lexic;
- **b.** benzină, şapte, stea;
- **c.** consoană, lumină, pânză.

2. Au mai multe înţelesuri toate cuvintele din seria:
- **a.** aritmetică, consoană, masă;
- **b.** carte, braţ, gură;
- **c.** carte, vocală, telefon.

3. Aparţin aceleiaşi familii lexicale cuvintele din seria:
- **a.** masă, măsuţă, mesean;
- **b.** masaj, masă măsuţă;
- **c.** măsuţă, masaj, maseur.

4. Sunt derivate cu prefixul *în* toate cuvintele din seria:
- **a.** (a) înota, (a) învăţa, (a) înnegri;
- **b.** (a) înţelege, (a) înota, (a) îndrepta;
- **c.** (a) îndrepta, (a) însufleţi, (a) învinovăţi.

Timp de lucru: 10 minute. Se acordă câte 1p. pentru fiecare cerinţă corect rezolvată şi 1p. din oficiu.

Scanned with OKEN Scanner

Citeşte cu atenţie următorul text:

Acolo, departe, în bolţile bătrâne, se cernea umbră ca de amurg şi rar câte-o floare de lumină se întindea vie, strălucită, pe covorul moale de o culoare gălbuie, dulce-strânsă. Paseri nu zburau, nici n-ajungeau până acolo; le spăria întinsa singurătate. Părăul Cerbului sărea pe pietre sure de stânci şi împrăştia lacrimi scumpe pe muşchiul gros, verde-închis al malurilor; tremura cu zvon moale, neîntrerupt; şi în zvonul lui, în singurătate, pe oglinzile mişcătoare ale undei, câteodată, dintr-un tufiş, ca dintr-o hrubă de întuneric, răsărea, neclintită, ca tăiată din lespede, o căprioară cenuşie, într-o mişcare gingaşă de oprire. [...] *Rar glas de corn tremura departe şi răzbătea până la mine înăbuşit, trist, ca din fundul pământului.*

(Mihail Sadoveanu, ***Codrul***)

I **Citeşte fiecare dintre următoarele afirmaţii şi încercuieşte litera A, dacă o consideri adevărată, iar dacă o consideri greşită, litera G.**

Toate cuvintele din seria următoare sunt sinonime:
1. A G *strălucire, lucire, sclipire, luminozitate*;
2. A G *a sări, a sălta, şchiopăta, a merge*;
3. A G *scump, preţios, rar, valoros*;
4. A G *gingaş, delicat, adevărat, debil*;
5. A G *glas, cuvânt, grai, voce*;
6. A G *trist, supărat, posomorât, îndurerat.*

II **Încercuieşte litera corespunzătoare afirmaţiei corecte:**

1. Sinonimul contextual al cuvântului *înăbuşit* din structura *glas de corn răzbătea până la mine înăbuşit, trist* este în text acela de:
a. clar;
b. puternic;
c. stins.

2. Indică seria care conţine numai sinonime pentru sensul din text al cuvântului *a răsări* (*răsărea neclintită* [...] *o căprioară*):
a. a se arăta, a germina;
b. a se ivi, a apărea;
c. a se ridica, a se înălţa.

3. Indică seria în care toate cuvintele sunt sinonime:
a. fix, imobil, instabil;
b. înmărmurit, pietrificat, dinamic;
c. neclintit, nemişcat, încremenit.

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

III Scrie, în spațiul liber din dreptul fiecărei cifre, litera care corespunde cuvântului sinonim:

1. ... strălucitor	A. stins
2. ... gingaș	B. sclipitor
3. ... neclintit	C. uneori
4. ... scump	D. nemișcat
5. ... înăbușit	E. delicat
6. ... câteodată	F. prețios
	G. repede

IV Scrie, în spațiul rezervat, răspunsuri potrivite pentru fiecare cerință:

1. Rescrie textul, înlocuind cuvintele subliniate cu sinonimul potrivit: *Pârâul tremura cu <u>zvon</u> moale, neîntrerupt* [...] *pe oglinzile mișcătoare ale <u>undei</u>.*

.....

2. Scrie câte un sinonim pentru fiecare dintre construcțiile următoare:
   - **a.** a da de știre .....
   - **b.** a sta pe gânduri .....
   - **c.** a lua foc .....
   - **d.** a trece clasa .....
3. Scrie câte trei sinonime ale cuvintelor:
   - **a.** bucurie .....
   - **b.** tristețe .....
   - **c.** mâncare .....
4. Sinonimul contextual al cuvântului *amurg* este:
   - **a.** înserare;
   - **b.** noapte;
   - **c.** răsărit.

V CONCURS

Grupați-vă pe două rânduri. Elevii de pe un rând pronunță un cuvânt, iar cei de pe celălalt rând îi dau sinonimul.
*Un elev va totaliza răspunsurile corecte pentru fiecare rând.
Câștigă rândul care a găsit cele mai multe sinonime.

Test I: **I.** 1-2p, 2-1p; **II.** 2-2p, 3-2p; **IV.** 3-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 08 minute
Test II: **III.** 1, 2, 3, 4, 5, 6-câte 1p; **IV.** 1-1p, 2-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 08 minute

Scanned with OKEN Scanner

I **Redactează, pe baza textului de la *Lexicul (V) – Sinonimele*, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:**

1. Selectează din ultima frază a textului două cuvinte care pot avea antonime.

.....

2. Scrie două propoziții folosind antonimele cuvintelor selectate la exercițiul anterior.

.....

.....

3. Rescrie următoarea frază, înlocuind cuvintele subliniate cu antonimele lor:

Acolo, departe, în bolțile bătrâne, se cernea umbră ca de amurg și rar câte-o floare de lumină se întindea vie, strălucită, pe covorul moale de o culoare gălbuie, dulce-strânsă.

.....

.....

4. Scrie câte un antonim obținut prin derivare cu prefixe de la următoarele cuvinte:

a. moral .....
b. corect .....
c. plăcut .....
d. a face .....

5. Subliniază, în perechile date, antonimul scris corect:

a. a înnoda <> a desnoda/ a deznoda
b. a înzăpezi <> a dezăpezi/ a deszăpezi
c. a lega <> a dezlega/a deslega
d. prudent <> imprudent/ inprudent

II **Scrie, în spațiul liber din dreptul fiecărei cifre, litera care corespunde cuvântului antonim:**

1. ... dulce	**A.** întrerupt
2. ... a împrăștia	**B.** lumină
3. ... gros	**C.** subțire
4. ... neîntrerupt	**D.** static
5. ... mișcător	**E.** tare
6. ... întuneric	**F.** amar
	G. a aduna

Test I: **I.** 1-2p, 2-1p; 3-3p; 4-3p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 08 minute
Test II: **I.** 1-2p, 2-1p; 3-2p; 4-2p, 5-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 08 minute

Citeşte cu atenţie următorul text:

Un somn lin începu să se cearnă peste un sfârşit de poveste atât de fericit, şi fiecare şi-a luat păpuşa lui în braţe, ca să o puie în aşternuturile albe. Tătuţu duce legănând fetiţa şi pe un scăunel, în patul din odaia mică, Măicuţa pe cel mai gras, pe băiat...

(Tudor Arghezi, ***Poveste cu oi***)

I **Citeşte fiecare dintre următoarele afirmaţii şi încercuieşte litera A, dacă o consideri adevărată, iar dacă o consideri greşită, litera G.**

1. **A G** Cuvântul *scăunel* s-a format prin derivare de la cuvântul de bază *scaun.*
2. **A G** Din familia lexicală a cuvântului *braţ* fac parte cuvintele *a îmbrăţişa, braţelor, îmbrăţişare, brăţară.*
3. **A G** Sinonimul cuvântului *lin* din text este *liniştit.*
4. **A G** Antonimul cuvântului *a începe* este *a reîncepe.*

II **Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerinţe:**

1. Alcătuieşte câte un enunţ care să conţină cuvintele *sfârşit* şi *lin* şi câte un antonim al lor.

.....

.....

.....

.....

2. Transcrie din text două cuvinte care aparţin aceluiaşi câmp lexical.

.....

3. Scrie încă două cuvinte aparţinând aceluiaşi câmp lexical cu termenii pe care i-ai transcris la exerciţiul **2**.

.....

4. Scrie cel puţin cinci termeni din familia lexicală a cuvântului *gras.*

.....

5. Înlocuieşte cu un sinonim potrivit cuvântul subliniat din fraza *Un somn lin începu să se cearnă peste un sfârşit de poveste atât de fericit...*

.....

Timp de lucru: 20 de minute. Se acordă câte 1p pentru fiecare cerinţă corect rezolvată şi 1p din oficiu

Scanned with OKEN Scanner

Citește cu atenție următorul text:

În chipul acesta ajunse voievod al ogrăzii: ograda era El. Asemeni tuturor voievozilor, a vrut să întreacă hotarele care-i îngrădeau puterea. Astfel a ajuns la portiță. Era prea mare pentru a se mulțumi cu ograda, dar prea mic pentru a se încumeta pe uliță. Gata să plângă, s-a așezat în prag.

(Ionel Teodoreanu, ***Ulița copilăriei***)

I **Scrie, în spațiul rezervat, răspunsuri potrivite pentru fiecare cerință:**

1. Transcrie antonimele din text.

.....

2. Rescrie textul, înlocuind cuvintele subliniate cu sinonimul potrivit: *În chipul acesta ajunse voievod al ogrăzii: ograda era El. Asemeni tuturor voievozilor, a vrut să întreacă hotarele care-i îngrădeau puterea.* Astfel *a ajuns la portiță.*

.....

.....

3. Adaugă încă un prefix cuvântului *îngrădit*, pentru a obține un antonim al acestuia.

.....

4. Rescrie textul, înlocuind cuvintele subliniate cu antonime ale acestora: *Era prea mare pentru a se mulțumi cu ograda, dar prea mic pentru a se încumeta pe uliță. Gata să plângă, s-a așezat în prag.*

.....

.....

5. Scrie în spațiul liber din dreptul fiecărui cuvânt câte un antonim obținut prin derivare cu prefix:

capabil .....

prudent .....

poetic .....

sărat .....

stabil .....

6. Înlocuiește cuvintele/ grupurile de cuvinte subliniate cu sinonimul potrivit:

a. Ghioceii sunt *firavi*. .....

b. Am primit un *cadou* minunat. .....

c. Nu *alergăm* înspre sala de sport. .....

d. Din *nebăgare de seamă* am făcut o greșeală. .....

e. Nu e bine să fii *cu capul în nori*! .....

Timp de lucru: 15 minute
1-1p, **2**-1p, **3**-1p, **4**-2p, **5**-2p, **6**- 2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p

Scanned with OKEN Scanner

Citeşte cu atenţie următorul text:

Au ars în acea zi două uliţi în întregime. Satul de sus, unde era şi casa noastră, a rămas neatins. În mijlocul primejdiei, s-a ridicat în mine, în acea zi, credinţa că Mama va învinge totdeauna şi-n toate împrejurările elementele vrăjmaşe nouă şi aşezărilor noastre.

(Lucian Blaga, ***Hronicul şi cântecul vârstelor***)

I **Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerinţe:**

1. Transcrie cuvântul derivat din prima propoziţie.

.....

2. Scrie doi termeni formaţi prin derivare de la cuvântul de bază, *zi.*

.....

3. Scrie cuvântul de bază de la care s-a format termenul *neatins.*

.....

4. Transcrie două substantive obţinute prin derivare cu sufix .

.....

5. Scrie în spaţiul liber din dreptul fiecărui cuvânt câte un sinonim potrivit în context:

– *(în) întregime* .....

– *primejdiei* .....

6. Scrie în spaţiul liber din dreptul fiecărui cuvânt câte un antonim al acestuia:

– *s-a ridicat* .....

– *vrăjmaşe* .....

II **Încercuieşte litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:**

1. Indică seria care conţine numai cuvinte derivate cu sufix:
   a. copilaş, copilului, copilandru;
   b. copilaş, copilărie, copilăros;
   c. copilaş, copiilor, copiliţă.
2. Indică seria care conţine numai cuvinte derivate cu prefixe:
   a. (a) reface,(a) desface, (a) preface;
   b. (a) reface, (a) desface, făcut;
   c. (a) reface, (a) preface, facere.
3. Sunt sinonime toate cuvintele din seria:
   a. *a birui, a învinge, a înfrânge*;
   b. *a birui, a depăşi, a egala*;
   c. *a birui, a supune, a ataca.*

Timp de lucru: 15 minute. Se acordă câte 1p. pentru fiecare cerinţă corect rezolvată şi 1p. din oficiu.

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

I Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată sau litera G, dacă o consideri greșită:

1. A G Sunetele *a*, *ă*, *â (î)* sunt întotdeauna vocale.
2. A G Sunetul *o* devine semivocală doar înaintea sunetului *a*.
3. A G În cuvântul *geamandură* există zece litere și nouă sunete.
4. A G În cuvântul *geros* există cinci litere și patru sunete.
5. A G În cuvântul *poezie*, litera *i* este vocală.
6. A G În cuvântul *ieri*, sunetul *i* este vocală.
7. A G În cuvântul *iepure*, sunetul *i* este semivocală.
8. A G În cuvântul *metrou*, sunetul *o* a devenit semivocală.
9. A G În cuvântul *seară*, există trei vocale.
10. A G Cuvântul *taxi* conține patru litere și patru sunete.

II Încercuiește litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:

1. În cuvântul *redistribuire* există:
   a. 13 litere și 12 sunete;
   b. 13 litere și 13 sunete;
   c. 13 litere și 14 sunete.
2. În cuvântul *ceară* există:
   a. 5 litere și 4 sunete;
   b. 5 litere și 5 sunete;
   c. 5 litere și 6 sunete.
3. În cuvântul *ochelari* există:
   a. 8 litere și 7 sunete;
   b. 8 litere și 8 sunete;
   c. 8 litere și 9 sunete.
4. Cuvântul care conține două consoane, două vocale și o semivocală este:
   a. *barcă*;
   b. *belea*;
   c. *respect*.
5. În cuvântul *acasă* există:
   a. 3 vocale;
   b. 2 vocale și 1 semivocală;
   c. 2 semivocale și 1 vocală.
6. Cuvântul *câmpie* conține:
   a. 4 vocale și 2 consoane;
   b. 3 consoane și 3 vocale;
   c. 4 consoane și 2 vocale.

Test I: **I. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9**-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total – 10p** ◷ 06 minute
Test II: **I. 10**-2p; **II. 1**-2p, **2**-2p, **3**-2p, **4**-1p. [oficiu: 1p] **Total – 10p** ◷ 08 minute

I Încercuiește litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:

1. Există numai cuvinte care conțin cel puțin un diftong în seria:
   a. *alee, meu, citeam*;
   b. *nou, cercevea, alean*;
   c. *ratare, nuia, iertare*.
2. Există numai cuvinte care conțin cel puțin un triftong în seria:
   a. *amărui, spuneai, veneau*;
   b. *ploaie, lăcrămioară, auzeau*;
   c. *voiai, citeau, zmeoaică*.
3. Există numai cuvinte care conțin cel puțin un hiat în seria:
   a. *aerian, poet, realitate*;
   b. *creatură, păun, veac*;
   c. *ființă, tablou, apă*.
4. Există un cuvânt care conține doi diftongi în seria:
   a. *audiție, autor, ceai*;
   b. *torceau, cerneai, poartă*;
   c. *zebră, ploaie, miliardar*.
5. Nu conține niciun diftong cuvântul:
   a. *seară*;
   b. *miercuri*;
   c. *poezie*.

II Scrie, în spațiul liber din dreptul fiecărei cifre, litera care corespunde grupurilor de sunete enumerate în coloana din dreapta:

1. ... toiag	A. două hiaturi
2. ... poezie	B. un diftong
3. ... voiai	C. un diftong și un triftong
4. ... miorlăia	D. un triftong
5. ... chelie	E. doi diftongi
	F. un hiat

III CONCURS

Lucrați în grupe de câte patru. Notați cuvinte cu diftongul *oa*. Câștigă grupa care a scris cele mai multe cuvinte în două minute.

Test I: **I.** 1-3p, 2-3p, 3-3p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 05 minute
Test II: **I.** 4-1p; **II.** 1-2p, 2-2p, 4-2p, 5-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 08 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citeşte cu atenţie următorul text:

Oamenii ăştia mari se mulţumesc de sărbători cu mângâieri şi cu vorbe cântate în firele alburii de la ureche. Ca să aibă ceva şi ei, Miţu propune lui Baruţu să scoată amândoi banii din puşculiţă şi, adunaţi la un loc, să le cumpere lucruri. [...]

– Tu ce vrei să-ţi cumpăr?

– Ia-mi un rând de haine, răspunde Tătuţu.

– N-am atât, zice Miţu. [...] *Vrei o cravată?...Şi-ţi mai iau o pălărie.* [...]

– Acum îţi iau eu ţie, zice Baruţu. Vrei un aeroplan?....

(Tudor Arghezi, ***Calendarul copiilor***)

I **Scrie, în spaţiul rezervat, răspunsuri potrivite pentru fiecare cerinţă:**

1. Transcrie două cuvinte diferite în care grupul de sunete *ii* formează un diftong.

.....

2. Subliniază diftongii din cuvintele: *oamenii, mângâieri, aibă, scoată.*

.....

3. Din seria de cuvinte *oamenii, mângâieri, aibă, scoată,* transcrie termenul în care diftongul poate fi confundat cu hiatul.

.....

4. Explică de ce în cuvântul respectiv este un diftong, nu un hiat, precizând felul sunetelor.

.....

5. Transcrie un cuvânt care conţine triftong.

.....

6. Precizează felul sunetelor din cuvântul care conţine triftong.

.....

7. Transcrie două cuvinte care conţin hiat.

.....

8. Selectează din următoarea serie numai cuvintele care conţin hiat: *aur, bijuterie, mâncare, zmeoaică, soare, hârtie, caiet, ale*

.....

9. Precizează felul sunetelor din care este alcătuit cuvântul *amândoi.*

.....

Pentru portofoliul tău

Alcătuieşte un text de 5-6 rânduri despre darurile pe care ai vrea să le oferi de Crăciun celor dragi. Selectează pe coloane diferite cuvintele care conţin diftog, triftong sau hiat.

Test I: I. 2-2p, 3-2p, 5-1p, 6-1p, 7-1p, 9-1p. [oficiu: 1p] Total – 10p ⏲ 07 minute
Test II: I. 1-2p, 3-1p, 4-2p, 5-1p, 8-2p, 9-1p. [oficiu: 1p] Total – 10p ⏲ 07 minute

Scanned with OKEN Scanner

I **Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greșită:**

1. A G Cuvântul *apretat* se desparte în silabe în modul următor: *ap-re-tat.*
2. A G Cuvântul *acru* se desparte în silabe în modul următor: *a-cru.*
3. A G Cuvântul *pentru* se desparte în silabe în modul următor: *pen-tru.*
4. A G Cuvântul *sculptor* se desparte în silabe în modul următor: *scul-ptor.*
5. A G Apostroful din structura următoare marchează dispariția a două silabe: *Un' mergi?*
6. A G Structura *într-adevăr* se desparte în silabe astfel: [*în*]-[*tr-a*]-[*de*]-[*văr*].

II **Încercuiește litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:**

1. Seria următoare conține doar cuvinte monosilabice:
   a. *cerc, ieri, tai*;
   b. *dor, mir, mamă*;
   c. *rău, lene, parc.*
2. În cuvântul *harnică*, silaba accentuată este:
   a. *prima*;
   b. *penultima*;
   c. *ultima.*
3. Cuvântul *apă* este:
   a. monosilabic;
   b. bisilabic;
   c. trisilabic.
4. Cuvântul *arcă* se desparte în silabe:
   a. *ar-că*;
   b. *a-rcă*;
   c. *arc-ă.*
5. Cuvântul *punctuație* se desparte în silabe:
   a. *punc-tu-a-ți-e*;
   b. *pun-ctu-a-ți-e*;
   c. *punct-u-a-ți-e.*
6. Cuvântul *arctic* se desparte în silabe:
   a. *ar-ctic*;
   b. *arc-tic*;
   c. *arct-ic.*

Pentru portofoliul tău

Redactează, în 10-15 rânduri, o compunere cu tema *O zi caniculară*, în care să folosești două cuvinte care să conțină diftongi, două care să conțină triftongi și două care să conțină hiaturi. Subliniază aceste cuvinte.

Test I: **I.** 1-1p, 2-1p, 3-1p, 5-2p, 6-2p; **II.** 1-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 07 minute
Test II: **I.** 5-2p, 6-2p; **II.** 1-2p, 2-2p, 3-1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 07 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citește cu atenție următorul text:

Ce duh ai și ce putere
Să-mpletești ceară cu miere,
De la floarea din grădină,
Ostenită de albină? [...]
Ești, pe lumea de sub cer,
Cel mai mare inginer.
Pe-ntuneric, făr' să știi,
Ai făcut bijuterii
Și minuni în toată clipa
Cu musteața și aripa.

(Tudor Arghezi, ***Fetica***)

I **Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:**

1. Transcrie cuvintele monosilabice din primul vers.

.....

2. Precizează numărul de silabe din versul al doilea.

.....

3. Transcrie din versul al doilea structura care conține o silabă formată dintr-un cuvânt și începutul cuvântului următor.

.....

4. Desparte în silabe cuvintele celui de-al treilea vers și precizează regulile pe care le-ai aplicat.

.....

5. Desparte în silabe cuvântul *aripa.*

.....

6. Subliniază silaba accentuată în cuvântul *aripa*, în ultimul vers.

.....

7. Subliniază silaba accentuată a cuvântului *aripa* din propoziția *Aripa albinei este fragilă.*

.....

8. Explică diferența pe care ai observat-o în ceea ce privește accentuarea cuvântului *aripa.*

.....

9. Explică folosirea apostrofului în versul *Pe-ntuneric, făr'să știi.*

.....

II **CONCURS**

Lucrați în perechi.
Despărțiți în silabe versurile citate. Subliniați silabele accentuate. Câștigă perechea care rezolvă corect în cel mai scurt timp.

Test I: **I.** **1**-1p, **2**-2p, **4**-3p, **5**-1p, **9**-2p. [oficiu: 1p] **Total – 10p** ◷ 08 minute
Test II: **I.** **1**-1p, **3**-1p, **4**-3p, **6**-1p, **7**-1p, **8**-1p, **9**-2p. [oficiu: 1p] **Total – 10p** ◷ 08 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citeşte cu atenţie următorul text:

Subt arşiţa soarelui, se opreşte o birje, în strada Pacienţei, la numărul 11 bis, către orele trei după-amiaz'. Un domn se dă jos din trăsură şi cu pas moleşit se-apropie de uşa marchizei, unde pune degetul pe butonul soneriei.

(I.L. Caragiale, ***Căldură mare***)

I **Scrie, în spaţiul rezervat, răspunsuri potrivite pentru fiecare cerinţă:**

1. Cuvântul *degetul* conţine şapte litere şi ... sunete.
2. Cuvântul *soarelui* conţine trei consoane şi ... vocale.
3. Cuvântul *arşiţa* se desparte în silabe în modul următor: .....
4. Cuvântul *apropie* se desparte în silabe în modul următor: .....
5. Transcrie din text un cuvânt care conţine un hiat. .....
6. Transcrie din text un cuvânt care conţine diftongi. .....

II **Încercuieşte litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:**

1. În cuvântul *arşiţa*, silaba accentuată este:
   a. *ar*;
   b. *şi*;
   c. *ţa*.
2. În structura *se-apropie*, cratima este folosită pentru:
   a. marcarea dispariţiei unei silabe şi rostirea primului cuvânt în aceeaşi silabă cu începutul celui de-al doilea;
   b. modificarea funcţiei sintactice a cuvântului *apropie*;
   c. a evita schimbarea accentului.
3. În cuvântul apropie din textul dat, accentul cade:
   a. pe a doua silabă;
   b. pe ultima (a patra) silabă.

Timp de lucru: 20 de minute. Se acordă câte 1p pentru fiecare cerinţă corect rezolvată şi 1p din oficiu

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

Citește cu atenție următorul text:

Am intrat în școală. Acolo erau mulți copii. Unii erau gălăgioși, alții stăteau timizi lângă părinții lor. Directoarea școlii ne-a urat bun venit în clasa a V-a, apoi toți ne-am îndreptat, cu dirigintele, spre sala de clasă. Sper că anul acesta o să am numai rezulate bune la învățătură.

Cerințe:

1. Transcrie un verb la timpul trecut. .....

2. Indică persoana și numărul verbului *s-au îndreptat*. .....

3. Scrie forma verbală *erau* la timpul viitor. .....

4. Scrie forma verbului *a urat* la timpul prezent, persoana a II-a, numărul plural.
.....

5. Forma verbală *o să am* este la timpul:

a. trecut;

b. prezent;

c. viitor.

6. Predicatul din prima propoziție este:

a. *intrat*;

b. *am intrat*;

c. *am*.

7. În enunțul al patrulea există:

a. două predicate;

b. trei predicate;

c. patru predicate.

8. În propoziția *Unii erau gălăgioși*, predicatul este .....

9. Rescrie enunțul următor, corectând greșelile:

Mihaela sa bucurat de întâlnirea cu noii ei colegi și ia salutat pe toți.

.....

Timp de lucru: 20 de minute. Se acordă câte 1p pentru fiecare cerință corect rezolvată și 1p din oficiu

Citește cu atenție următorul text:

Pe un deal răsare luna ca o vatră de jăratic,
Rumenind străvechii codri și castelul singuratic
Ș-ale râurilor ape, ce sclipesc fugind în ropot –
De departe-n văi coboară tânguiosul glas de clopot;

(Mihai Eminescu, ***Călin – file din poveste***)

I **Scrie, în spațiul rezervat, răspunsuri potrivite pentru fiecare cerință:**

1. Verbul din primul vers este .....
2. Transcrie un verb din ultimul vers .....
3. Verbul *sclipesc* este la timpul .....
4. Forma verbului *fugind* la timpul viitor, persoana a III-a, numărul singular este .....
5. Rescrie verbul din ultimul vers, punându-l la timpul viitor. .....
6. Scrie în continuare, la toate persoanele, formele verbului *a răsări* la timpul trecut: *am răsărit,* .....
7. Alcătuiește un enunț în care verbul *rumenind* să fie la timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular.

.....

8. Alcătuiește o propoziție în care să folosești forma verbală *au sclipit.*

.....

9. Rescrie următorul enunț corectând eventualele greșeli: *Luna răsării pe cerul înstelat.*

.....

II **Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greșită:**

1. **A G** Cuvântul *coboară* este verb la timpul trecut.
2. **A G** Vebul *rumenind* nu are funcție sintactică de predicat.
3. **A G** În versul al treilea există trei verbe.
4. **A G** Forma verbului *coboară* la timpul viitor, persoana a II-a, numărul plural este *veți coborî.*
5. **A G** Formele verbului *fugind* la timpul prezent sunt: *fug, fugi, fuge, fugim, fugiți, fug.*
6. **A G** Forma verbală *coborâși* este forma ale verbului *a coborî* la timpul trecut.
7. **A G** În versul al doilea nu există niciun verb cu rol de predicat.
8. **A G** Forma verbală *o să fugă* este la timpul viitor.
9. **A G** Verbul din propoziția *Luna v-a răsări mereu* este scris corect.

Timp de lucru: 30 de minute. Se acordă câte 5p pentru fiecare cerință corect rezolvată și 10p din oficiu

Scanned with OKEN Scanner

I **Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greșită:**

1. A G Următoarea listă de cuvinte cuprinde numai verbe: *descriind, vede, a râs, plimbare, să citim, am fost, aș crede, de făcut, a decide, loviseră.*
2. A G Verbele *să știi, privii, vii, ai dori, ai închis* sunt la persoana a II-a, numărul singular.
3. A G În enunțul *Citeam când tu ai sunat să mă întrebi dacă vin la plimbare*, toate verbele sunt la modul indicativ.
4. A G Verbele *spusei, dansai, văzui, citii, coborâi* sunt la modul indicativ, timpul trecut, perfect simplu, persoana I, numărul singular.
5. A G Perfectul compus se formează din verbul auxiliar *a avea* (*am, ai, a, am, ați, au*) + participiul verbului de conjugat, terminat în *-t* sau *-s*.
6. A G Toate verbele din următoarea listă sunt la timpul mai mult ca perfect: *privise, văzuse, scrisese, spuse, merse.*
7. A G Verbele *vei pleca, o să vedem, au să râdă* sunt la timpul viitor I.
8. A G Timpul perfect compus și viitor I se formează cu verbele auxiliare *a ave* , respectiv *a vrea.*

II **Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greșită. Scrie în spațiul rezervat afirmația corectă:**

1. A G Verbele *să tac, pornesc, de spus, hotărând, a cânta, ar vinde* sunt la moduri personale.

.....

2. A G Toate verbele din următoarea listă sunt la persoana I, numărul plural: *vedeam, am văzut, văzui, văzusem, voi vedea, văd.*

.....

3. A G Următoarele verbe sunt la modul indicativ, timpul perfect compus: *a decis, a râde, au descifrat, am pleca.*

.....

4. A G În propoziția *Copilul privea pe geam*, verbul este la modul indicativ, timpul perfect simplu.

.....

5. A G Formele verbului *a aduna* la timpul imperfect sunt: *adunai, adunași, adună, adunarăm, adunarăți.*

.....

6. A G Verbele *ridicaseră, vorbiseră, închiseseră, coborâseră, avuseseră* sunt la timpul mai mult ca perfect, persoana a III-a, numărul singular.

.....

Scanned with OKEN Scanner

III Scrie, în spațiul liber, forma corespunzătoare a verbelor la timpul și persoana indicate între paranteze.

1. nu știam ..... (viitor, persoana a III-a)
2. voi aștepta ..... (imperfect, persoana a II-a)
3. adormii ..... (perfect compus, persoana I)
4. scriserăți ..... (prezent, persoana a II-a)
5. va afla ..... (perfect simplu, persoana a III-a)
6. vorbim ..... (mai mult ca perfect, persoana I)
7. citeau ..... (perfect simplu, persoana I)
8. au alergat ..... (mai mult ca perfect, persoana a II-a)
9. merge ..... (imperfect, persoana a II-a)
10. culegeam ..... (perfect compus, persoana a III-a)

IV Completează spațiile libere cu forma potrivită a verbelor dintre paranteze la timpul prezent. Scrie, alăturat, forma verbului la perfectul simplu:

Prezent	Perfect simplu
1. Paul ..... mașina. (a repara)	1. .....
2. Eu ..... pe geam. (a privi)	2. .....
3. Solistul ..... o melodie. (a cânta)	3. .....
4. ..... ploaia. (a veni)	4. .....
5. Voi ..... biletul la film. (a plăti)	5. .....
6. Noi ..... la pădure. (a merge)	6. .....
7. El ..... tabloul. (a admira)	7. .....
8. Tu ..... lecția. (a scrie)	8. .....
9. Maria ..... fructe. (a cumpăra)	9. .....
10. Ionel ..... spre stație. (a fugi)	10. .....

V CONCURS

Un elev/ o elevă spune o formă verbală la modul indicativ. Un alt elev/ elevă precizează timpul, persoana și numărul verbului. Dacă a răspuns corect, spune și el/ ea o formă verbală care va fi analizată de către un alt coleg.

Test I: **I.** 1-1p, 3-2p; **II.** 2-2p, 4-1p; **III.** 1-1p, 3-1p; **IV.** 1-1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p ⏲ 05 minute

Test II: **I.** 2, 4, 7-câte 1p; **II.** 1, 4, 5-câte 1p; **III.** 5-1p; **IV.** 2-1p, 3-1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p ⏲ 10 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citește cu atenție următorul text:

Ghiță mâna caii, Pintea ședea lângă el, iară Laie se făcuse ghem în fundul căruței, lângă Uța, care-și adusese în pripă și o legătură cu rufe, pe care și-o pusese pe un snop de coceni, ca să șadă bine.

Pintea era tăcut ca de obicei, iară Ghiță ședea ca pe spini lângă dânsul.

– Să nu te miri! îi zise Pintea într-un târziu. Eu am poruncă să-ți caut casa pentru ca să văd dacă nu voi găsi ceva ascuns în casa ta. Știu că n-am să găsesc nimic, dar trebuie să mă supun la poruncă.

Obosit cum era, Ghiță nu putu să-și dea numaidecât seama despre înțelesul acestor cuvinte.

(Ioan Slavici, ***Moara cu noroc***)

I **Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greșită și scrie, în spațiul rezervat, afirmația corectă.**

1. AG Primele două verbe din text sunt la timpul imperfect.

.....

2. AG Verbul *se făcuse* este la modul indicativ, timpul perfect simplu.

.....

3. AG Verbele *adusese* și *pusese* sunt la persoana a III-a, numărul plural.

.....

4. AG Verbul *să șadă* este la modul indicativ.

.....

5. AG Forma verbală *nu voi găsi* este la modul indicativ, timpul viitor.

.....

6. AG Verbul *nu putu* este la modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, singular.

.....

II **Scrie, în spațiul liber din dreptul fiecărei cifre, litera care corespunde timpului verbal:**

1. ... *zise*	**A.** prezent
2. ... *trebuie*	**B.** perfect simplu
3. ... *era*	**C.** imperfect
4. ... *pusese*	**D.** viitor
5. ... *ședea*	**E.** mai mult ca perfect
6. ... *voi găsi*	
7. ... *n-am să găsesc*	

Scanned with OKEN Scanner

III **Încercuieşte litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:**

1. Identifică seria care cuprinde numai verbe la modul indicativ:
a. *se făcuse, pusese, să şadă;*
b. *să şadă, pusese, n-am să găsesc;*
c. *se făcuse, n-am să găsesc, pusese.*

2. Indică seria care cuprinde numai verbe la persoana a III-a, numărul singular:
a. *zise, şedea, să caut;*
b. *voi găsi, nu putu, era;*
c. *zise, şedea, era.*

3. În propoziţia *Pintea era tăcut ca de obicei, iară Ghiţă şedea ca pe spini lângă dânsul*, predicatele sunt, în ordine:
a. verbal, verbal;
b. nominal, verbal;
c. verbal, nominal.

4. Indică seria care cuprinde analiza corectă a cuvântului subliniat din propoziţia *Pintea <u>şedea</u> lângă el*:
a. verb predicativ, modul indicativ, timpul prezent, persoana a III-a, numărul singular; predicat verbal;
b. verb predicativ, modul indicativ, timpul imperfect, persoana a III-a, numărul singular; predicat verbal;
c. verb predicativ, modul indicativ, timpul imperfect, persoana a III-a, numărul plural; predicat verbal.

5. Verbul subliniat din enunţul *Ştiu că <u>n-am să găsesc</u> nimic* are rolul de:
a. predicat verbal;
b. predicat nominal;
c. nu are rol de predicat.

6. Indică seria care cuprinde formele verbului *a şti* la modul indicativ, timpul imperfect, numărul singular şi plural:
a. ştiui, ştiuşi, ştiu, ştiurăm, ştiurăţi, ştiură;
b. am ştiut, ai ştiut, a ştiut, am ştiut, aţi ştiut, au ştiut;
c. ştiam, ştiai, ştia, ştiam, ştiaţi, ştiau.

7. Indică seria care cuprinde formele scrise corect pentru verbul *a găsi*, la timpul viitor, numărul singular:
a. voi găsi, vei găsi, va găsi;
b. v-oi găsi, vei găsi, va găsi;
c. voi găsi, vei găsi, v-a găsi.

8. Redactează un text de 5 rânduri în care să descrii un cal, folosind doar verbele: *a alerga, a mânca, a avea, a fi*, la modul indicativ, timpul prezent.

Test I: **III.1, 2, 3, 4, 5, 6, 7**-7p; **8**-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — ◷ 20 minute
Test II: **III.1, 2, 3, 4, 5**-5p; **8**-4p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — ◷ 20 minute

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

I Încercuiește litera corespunzatoare fiecarui răspuns corect:

1. Timpul trecut, modul indicativ, are:
a. două forme;
b. trei forme;
c. patru forme.

2. Forma verbală *strigai* este la timpul trecut:
a. imperfect;
b. perfect simplu;
c. mai mult ca perfect.

3. Cuvintele *eram*, *erai*, *era*, *eram*, *eraţi*, *erau* sunt formele verbului *a fi* la:
a. perfect simplu;
b. imperfect;
c. mai mult ca perfect.

4. Verbul subliniat din propoziţia *Cărţile sunt pe bancă* este:
a. predicativ;
b. auxiliar;
c. copulativ.

5. Indică seria care conţine numai verbe la mai mult ca perfect:
a. *vândui*, *vânduşi*, *vându*, *vândurăm*, *vândurăţi*, *vândură*;
b. *vândusem*, *vânduseşi*, *vânduse*, *vânduserăm*, *vânduserăţi*, *vânduseră*;
c. *vindeam*, *vindeai*, *vindea*, *vindeam*, *vindeai*, *vindeau*.

6. În fraza *Era odată un împărat care era supărat, pentru că nişte hoţi îi furau merele în fiecare an*, există, în ordine, următoarele tipuri de predicate:
a. predicat verbal, predicat verbal, predicat nominal;
b. predicat nominal, predicat verbal, predicat verbal;
c. predicat verbal, predicat nominal, predicat verbal.

7. În propoziţia *Fraţii lui Prâslea nu au prins hoţul*, cuvântul subliniat este verb:
a. predicativ;
b. auxiliar;
c. copulativ.

8. În propoziţia *Sunt ca un stejar în furtuna timpului* cuvântul *sunt* este verb:
a. predicativ;
b. copulativ;
c. auxiliar.

9. În enunţul *Omul este un trecător prin lume, dar cunoaşte multe*, există, în ordine:
a. două predicate verbale;
b. un predicat verbal şi un predicat nominal;
c. un predicat nominal şi un predicat verbal.

Test I: **1.** 1-2p, **2.** 2p, **4.** 3p, **8.** 2p. [oficiu: 1p] **Total – 10p** ⏲ 05 minute
Test II: **1.** 1-1p, **3.** 2p, **5.** 2p, **6.** 2p, **7.** 1p, **8.** 1p. [oficiu: 1p] **Total – 10p** ⏲ 05 minute

I CONCURS

Lucrează individual. Scrie, în spațiul liber din dreptul fiecărei cifre, litera care corespunde formei verbale.
Timp de lucru: 5 minute. Câștigă cel care a rezolvat primul, corect, toate cerințele.

1. *de scris* ...	**A.** modul ind., viitor I, pers. a III-a, sg.
2. *au ascultat* ...	**B.** modul ind., perfect simplu, pers. I, sg.
3. *o să cânte* ...	**C.** modul ind., mai mult ca perfect, pers. a III-a., sg.
4. *a asculta* ...	**D.** modul gerunziu
5. *privii* ...	**E.** modul ind., perfect compus, pers. I, sg.
6. *lovise* ...	**F.** modul ind., prezent, pers. a II-a, sg.
7. *subliniind* ...	**G.** modul ind., prezent, pers. I, sg.
8. *știi* ...	**H.** modul supin
9. *creez* ...	**I.** modul infinitiv
10. *am fost* ...	**J.** modul ind., perfect compus, pers. a III-a, pl.

II Activitate cu toată clasa

Vă așezați în cerc. Fiecare elev/ elevă își alege o trăsătură exprimată printr-un adjectiv care începe cu litera prenumelui său și construiește o propoziție cu un predicat nominal, numele predicativ fiind exprimat prin acel adjectiv. Fiecare repetă propozițiile spuse de colegii de dinaintea lui, astfel încât ultimul va repeta propozițiile spuse de toți colegii. Veți obține astfel numai propoziții cu predicate nominale!
Câștigă cel care poate reproduce toate propozițiile corect!
Profesorul/ profesoara începe, elevii continuă!

Exemplu: **Profesoara:** Dorina este dinamică.
Elev 1 (Andrei): Dorina este dinamică, eu sunt agresiv.
Elev 2 (Bianca): Dorina este dinamică, Andrei este agresiv, eu sunt bucuroasă.

III Scrie, în spațiul liber, funcția sintactică a verbelor din următoarele enunțuri:

1. Îl ajut cu plăcere. .....
2. L-am așteptat multă vreme. .....
3. O să plec la munte două zile. .....
4. Am fost cu mama la film. .....

Test I: **I.** 2-2p, 3-2p, 7-2p; **II.** 1-1p; **III.** 3-2p. [oficiu: 1p] Total – 10p ◷ 05 minute
Test II: **I.** 1-1p, 3-1p, 4-1p; **III.** 2-2p, 4-2p, 5-2p. [oficiu: 1p] Total – 10p ◷ 07 minute

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

Completează spațiile libere cu răspunsul corect:

1. În propoziția *Maria tocmai intră pe ușă,* verbul este la timpul:
.....

2. În propoziția *Maria cântă acum la pian,* verbul este la timpul:
.....

3. Predicatul propoziției *Ochii căprioarei erau blânzi* este:
.....

4. Verbul *a fi* este predicativ atunci când are următoarele sensuri:
.....

5. Verbele auxiliare sunt:
.....

6. Cele patru moduri personale sunt:
.....

7. Cele patru moduri nepersonale sunt:
.....

8. Predicatul nominal este format din:
.....

9. Predicatul verbal se exprimă prin:
.....

Pentru portofoliul tău

1. Alege 2-3 fotografii (atât recente, cât și mai vechi) ale tale și ale membrilor familiei tale.
Rezervă câte o pagină fiecărei persoane. Scrie sub fiecare fotografie câte o propoziție cu predicat verbal, respectiv, cu predicat nominal prin care să faci referire la persoana din fotografie.

2. Descrie, în 8-10 rânduri, un apus/ un răsărit de soare, folosind numai verbe la modul indicativ, timpul imperfect.

3. Povestește, în 10-15 rânduri, o întâmplare din viața ta, folosind doar verbe la perfect compus.

4. Rescrie textul obținut, punând verbele la timpul prezent. Explică, în scris, diferențele care s-au produs prin această modificare.

Timp de lucru: 15 de minute. Se acordă câte 1p pentru fiecare cerință corect rezolvată (1-9) și 1p din oficiu

Citeşte cu atenţie următorul text:

Era odată o biată femeie săracă; ea trăia singură şi grozav dorea să aibă un copil pe lângă dânsa, care să-i fie sprijin la bătrâneţe. Se duse într-o zi în pădure, acolo întâlni o zâna căreia-i spuse

păsul ei. Aceasta-i dete un bob de orz, zicându-i:

– Ăsta nu-i orz, de cel care creşte pe câmp şi-l mănâncă găinile. Pune-l într-un ghiveci de flori şi aşteaptă.

– Iţi multumesc, zise femeia, şi cum se întoarse acasă, îşi sădi bobul de orz.

În curând răsări din pământ o floare mare, frumoasă, ce semăna c-o lalea îmbobocită.

(Hans Christian Andersen, ***Degeţica***)

I **Încercuieşte litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:**

1. În propoziţia *Era odată o biată femeie săracă,* predicatul este:
a. *era odată*;
b. *era*;
c. *era o femeie.*

2. Verbul din propoziţia *Se duse într-o zi în pădure* este la modul indicativ, timpul:
a. imperfect;
b. perfect simplu;
c. mai mult ca perfectul.

3. În ultimul enunţ al textului, numărul predicatelor este:
a. unu;
b. două;
c. trei.

II **Citeşte fiecare dintre următoarele afirmaţii şi încercuieşte litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greşită:**

1. A G În propoziţia *Era odată o biată femeie săracă,* predicatul este nominal.
2. A G Predicatul din propoziţia *Ăsta nu-i orz* este exprimat prin verb copulativ şi nume predicativ.
3. A G Predicatele din enunţul *Iţi multumesc, zise femeia, şi cum se întoarse acasă, îşi sădi bobul de orz* sunt exprimate prin verbe la modul indicativ.
4. A G Verbul cu rol de predicat din propoziţia *ce semăna c-o lalea îmbobocită* este la modul indicativ, timpul mai mult ca perfectul, persoana a III-a, numărul singular.
5. A G În enunţul *Aceasta-i dete un bob de orz, zicându-i*, există două predicate verbale.
6. A G Verbele din propoziţia, *acolo întâlni o zâna căreia-i spuse păsul ei* sunt la modul indicativ, timpul imperfect.

Timp de lucru: 20 de minute. Se acordă câte 1p pentru fiecare cerinţă corect rezolvată şi 1p din oficiu

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

I Scrie, în spațiul rezervat, răspunsuri potrivite pentru fiecare cerință:

1. Menționează câte două substantive comune care denumesc:

a. ființe .....

b. lucruri .....

c. fenomene ale naturii .....

d. însușiri .....

e. acțiuni .....

2. Precizează genul următoarelor substantive:

a. *codru* .....

b. *carte* .....

c. *tablou* .....

3. Transcrie substantivele care au numai formă de plural: *Iași, râuri, cărți, zori, Alpi.* .....

4. Transcrie substantivele care au numai formă de singular: *miere, casă, Ceahlău, pisică, fluture, sete.* .....

II Încercuiește litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:

1. Identifică seria care conține numai substantive comune:

a. *computer, Someș, pompier;*

b. *Dacia, telefon, dicționar;*

c. *bloc, biserică, animal.*

2. Indică seria care conține doar substantive la genul neutru:

a. *dulap, cățel, lucru;*

b. *tablou, telefon, gând;*

c. *farfurie, scaun, spital.*

3. În propoziția *Fratele meu și-a cumpărat un televizor nou*, substantivul *televizor* are funcția sintactică de:

a. subiect;

b. atribut;

c. complement.

4. În propoziția *Elevii din clasa noastră merg la meci*, substantivul (*din*) *clasa* are funcția sintactică de:

a. atribut;

b. subiect;

c. complement.

Pentru portofoliul tău

Redactează un text de 5 rânduri în care să-i povestești colegului tău de bancă ce ai văzut la grădina zoologică, folosind cât mai multe substantive comune și proprii. Subliniază-le.

Test I: **1**-5p, **II. 2**-2p, **3**-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 08 minute

Test II: **I. 3**-3p, **II. 1**-1p, **3**-2p, **4**-3p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 10 minute

Citeşte cu atenţie următorul text:

– Ce porunceşti, stăpâne? Mulţumesc lui Dumnezeu că mi-a ajutat să mai puie mâna pe mine un voinic.

Şi înţepenindu-şi picioarele, rămase drept ca lumânarea. Atunci Făt-Frumos îi spuse ce avea de gând să facă şi calul îi zise:

– Ca să ajungi la dorinţa ta, trebuie să ceri de la tatăl tău paloşul, sulița, arcul, tolba cu săgeţile şi hainele ce le purta când era el flăcău; iar pe mine să mă hrăneşti cu însăşi mâna ta şase săptămâni, şi orzul să mi-l dai fiert în lapte.

(Petre Ispirescu, ***Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte***)

I **Scrie, în spaţiul rezervat, răspunsuri potrivite pentru fiecare cerinţă:**

1. Transcrie două substantive proprii.
.....
2. Transcrie două substantive comune care denumesc lucruri.
.....
3. Transcrie un substantiv care îşi schimbă sensul când este folosit la numărul plural.
.....
4. Transcrie câte trei substantive de genul:
   a. masculin .....
   b. feminin .....
   c. neutru .....
5. Transcrie din text câte un substantiv cu funcţia sintactică de:
   a. subiect .....
   b. atribut .....
   c. complement .....

II **Completează spaţiile libere cu forma potrivită de plural a substantivului *corn*:**

a. Mama pregăteşte ..... proaspete pentru micul dejun.
b. Cerbul are ..... impresionante.

III **Alcătuieşte câte o propoziţie cu formele de plural ale următoarelor substantive:**

bandă: benzi .....
bande .....
element: elemenţi .....
elemente .....

Timp de lucru: 20 de minute.
I-5p; **II**-2p; **III**-2p .Oficiu – 1p. **Total** – 10p.

Scanned with OKEN Scanner

Citește cu atenție următorul text:

Fetița s-a speriat, pentru că nu știe ce este o școală. Ea credea că școala e o îmbulzeală de copii mulți, care ies val-vârtej dintr-un bloc închis și care își spun pe stradă unul altuia, în gura mare, ceea ce au învățat înăuntru, oferindu-și din când în când și câte o palmă și câte un ghiont.

(Tudor Arghezi, ***De Mucenici)***

I **Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greșită:**

1. A G Cuvintele din lista următoare sunt substantive: *fetița, școala, îmbulzeală, ce, ghiont, copii.*
2. A G În seria *fetița, școală, îmbulzeală, stradă, palmă,* toate substantivele sunt de genul feminin.
3. A G Substantivele *fetița, școală, copii, palmă* sunt la numărul singular.
4. A G Substantivul *fetița* este nearticulat.
5. A G Substantivul *școală* apare în text numai cu formă articulată.
6. A G Substantivele *palmă* și *ghiont* sunt în cazul acuzativ.
7. A G Substantivul *fetița* are funcție sintactică de subiect.
8. A G Substantivul *(pe) stradă* are funcția sintactică de atribut.
9. A G În seria *o școală, o îmbulzeală, un loc, pe stradă, de copii,* toate cuvintele sunt precedate de prepoziție.

II **Scrie, în spațiul rezervat, răspunsuri potrivite pentru fiecare cerință:**

1. Precizează cazul substantivelor din prima frază a textului.
.....
2. Transcrie două substantive în cazul acuzativ.
.....
3. Transcrie două substantive articulate hotărât.
.....
4. Precizează funcția sintactică a ultimelor două substantive din text.
.....
5. Transcrie două substantive care au funcția sintactică de subiect.
.....
6. Alcătuiește o propoziție în care substantivul *copii* să fie în cazul nominativ, nume predicativ.
.....
7. Alcătuiește o propoziție în care substantivul *stradă* să fie în cazul acuzativ, atribut.
.....

Test I: **I.** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total – 10p** ⏲ 09 minute
Test II: **I.** 1-1p, 2-1p, 6-1p, 8-1p, 9-1p; **II.** 1-2p, 2-2p. [oficiu: 1p] **Total – 10p** ⏲ 12 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citeşte cu atenţie următorul text:

Pe poliţa din dreapta, pe o farfurie, stă uitată o bucată de caşcaval. Mirosul de brânză proaspătă a străbătut până în cel mai îndepărtat colţişor al casei.Şi din gaura lui, din gaura de după sobă, şoricelul nu-şi mai găseşte locul. Parcă-l trage cineva de mustaţă afară.

(*Emil Gârleanu, **Când stăpânul nu-i acasă***)

I **Încercuieşte litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:**

1. Substantivul *poliţa* este:
   a. în cazul acuzativ neprecedat de prepoziţie, articulat nehotărât;
   b. în cazul acuzativ, precedat de prepoziţie, articulat hotărât;
   c. în cazul acuzativ, precedat de prepoziţie, nearticulat.
2. Subsatantivul *poliţa* are funcţia sintacică de:
   a. subiect;
   b. complement;
   c. atribut.
3. Substantivul *farfurie* este:
   a. în cazul acuzativ, nearticulat, precedat de prepoziţie;
   b. în cazul nominativ, articulat nehotărât;
   c. în cazul acuzativ, precedat de prepoziţie, articulat nehotărât.
4. Substantivul *farfurie* are funcţia sintactică de:
   a. subiect;
   b. atribut;
   c. complement.
5. Sunt în cazul nominativ toate substantivele din seria:
   a. bucată, mirosul, şoricelul;
   b. bucată, brânză, mustaţă;
   c. colţişor, şoricelul, mustaţă.
6. Sunt în cazul acuzativ toate substantivele din seria:
   a. caşcaval, casei, mirosul;
   b. gaura, sobă, şoricelul;
   c. caşcaval, brânză, gaura.
7. Pot fi precedate de prepoziţia *de* substantivele în cazul:
   a. acuzativ;
   b. nominativ;
   c. genitiv.
8. Au funcţie sintactică de complement toate substantivele din seria;
   a. colţişor, gaura, sobă;
   b. caşcaval, poliţa, şoricelul;
   c. farfurie, poliţa, colţişor.
9. Au funcţie sintactică de atribut toate substantivele din seria:
   a. caşcaval, brânză, casei;
   b. caşcaval, sobă, mustaţă;
   c. gaura, sobă, şoricelul.

Test I: 1, 2, 3, 4-câte 1p; 7, 8, 9-câte 1p. [oficiu: 1p] Total – 10p — 10 minute
Test II: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9-câte 1p. [oficiu: 1p] Total – 10p — 12 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citește cu atenție următorul text:

– Corbule, corbule, mie să-mi aduci un cioc de apă dulce, căci ți-oi da de mâncare trei leșuri de zmeu și trei de cal.

Auzind corbul aceste cuvinte, aduse lui Greuceanu un cioc de apă dulce și îi astâmpără setea.[...] *Atunci Greuceanu mai prinse la suflet, și, împuternicindu-se, unde nu ridică, nene, o dată pe zmeu, și trântindu-mi-l, îl băgă în pământ până în gât și-i puse piciorul pe cap.*[...] *Apoi îi zise:*

– Spune-mi, zmeule spurcat, unde ai ascuns tu soarele și luna, căci azi nu mai ai scăpare din mâna mea.

(Petre Ispirescu, ***Greuceanu***)

I **Scrie, în spațiul rezervat, răspunsuri potrivite pentru fiecare cerință:**

1. Transcrie două substantive diferite în cazul vocativ.

.....

2. Formulează o observație asupra punctuației substantivelor în cazul vocativ.

.....

3. Transcrie un substantiv propriu în cazul dativ.

.....

4. Selectează trei substantive precedate de prepoziție.

.....

5. Selectează două substantive neprecedate de prepoziție, care să fie în cazul acuzativ.

.....

6. Transcrie o propoziție în care substantivul *Greuceanu* are funcția sintactică de subiect.

.....

7. Precizează funcția sintactică a substantivelor subliniate din propoziția: *– Spune-mi, zmeule spurcat, unde ai ascuns tu soarele și luna.*

.....

8. Alcătuiește o propoziție în care substantivul *soarele* să aibă funcția sintactică de subiect.

.....

9. Alcătuiește o propoziție în care substantivul *luna* să aibă funcția sintactică de atribut.

.....

Test I: **1, 2, 3**-câte 1p; **6, 8, 9**-câte 2p. [oficiu: 1p] Total – 10p ◷ 10 minute
Test II: **1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9**-câte 1p. [oficiu: 1p] Total – 10p ◷ 10 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citeşte cu atenţie următorul text:

I-am explicat fetiţei ce este o şcoală. Întâi, nu e obligatoriu să te duci în fiecare zi la oră fixă: fac aşa numai copiii cărora li se urăşte acasă.

(Tudor Arghezi, ***De Mucenici***)

I **Citeşte fiecare dintre următoarele afirmaţii şi încercuieşte litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greşită şi scrie, în spaţiul rezervat, afirmaţia corectă.**

1. **A** **G** Cuvântul *acasă* nu este substantiv.

.....

2. **A** **G** Cuvântul *o* din structura *o şcoală* este prepoziţie.

.....

3. **A** **G** Substantivul *copiii* este la numărul plural articulat hotărât.

.....

4. **A** **G** Ultimul *i* din substantivul *copiii* este articol hotărât.

.....

5. **A** **G** Substantivul *fetiţei* este articulat nehotărât.

.....

6. **A** **G** Substantivul *fetiţei* este în cazul genitiv.

.....

7. **A** **G** Substantivul *fetiţei* are funcţia sintactică de atribut.

.....

8. **A** **G** Substantivul *zi* e folosit în text la cazul acuzativ.

.....

9. **A** **G** Substantivul (*la*) *oră* are funcţia sintactică de complement.

.....

II **CONCURS**

Alcătuiţi patru enunţuri în care să folosiţi substantivul *şcoală* la cazurile:

a. nominativ .....

b. acuzativ .....

c. dativ .....

d. genitiv .....

Câştigă elevul/ eleva care rezolvă corect în cel mai scurt timp.

Test I: **1.** 1-2p, **2.**-2p, **3.**-2p, **5.**-3p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 08 minute

Test II: **1.** 1, **2.** 3, **4.** 5, **6.** 7, **8.** 9-câte 1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — 10 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citește cu atenție următorul text:

– Măi Petre, îi zise Dumnezeu, într-una din zile, lui Sfântu Petre. Oamenii aceștia sunt adevărată pacoste pe capul meu. Mi s-a înăcrit cu ei!

– De ce, sfinte Doamne? întreabă portarul raiului.

– Nu vezi, – răspunse Tatăl Ceresc – că sunt nesățioși? [...] Sănătate au, rânduială, pace și bună înțelegere la casa lor au [...], iar acum le mai trebuie și copii.

(Ioan Slavici, ***Spaima zmeilor***)

I **Scrie, în spațiul liber din dreptul fiecărei cifre, litera care corespunde cazului substantivului subliniat:**

1. ... *Dumnezeu*
2. ... *într-una din zile*
3. ... *măi Petre*
4. ... *lui Sfântu Petre*

A. Genitiv
B. Vocativ
C. Dativ
D. Acuzativ
E. Nominativ

II **Completează spațiile libere cu afirmația corectă:**

1. Substantivul *portarul* are funcția sintactică de .....
2. Substantivul *rânduială* are funcția sintactică de .....
3. Substantivul *raiului* are funcția sintactică de .....

III **Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, iar dacă o consideri greșită, litera G și scrie, în spațiul rezervat, afirmația corectă:**

1. **A G** Substantivul *Petre* are funcția sintactică de subiect.

.....

2. **A G** Substantivul *copii* este la cazul nominativ.

.....

3. **A G** Substantivele *sănătate*, *rânduială*, *înțelegere* sunt în cazul acuzativ.

.....

4. **A G** Substantivele în cazul acuzativ pot avea numai funcția sintactică de complement.

.....

5. **A G** Substantivul *oamenii* are funcția sintactică de complement.

.....

Test I: **I.** 1-2p, 2-2p, 3-2p, 4-3p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p ◷ 06 minute
Test II: **II.** 1-2p, 2-2p, 3-2p; **III.** 1-2p, 2-1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p ◷ 08 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citește cu atenție următorul text:

Sub coastă era împrăștiat satul, într-o ușoară pâclă. Dintre livezi și dintre căsuțele albe se ridicau stâlpi vineți de fum. De cealaltă parte, pe iaz, se mișcau negurile leneșe ale serii. [...] *În sat, scârțâiau cumpene de fântâni, se auzeau lătrături întrerupte de câini și, câteodată, un chiot prelung izbucnea din freamătul înserării, se înălța în văzduh, răsuna pe vale și murea în întinderea câmpiilor.* [...]

– Stăi, Roibule, zise el blând calului, stăi aici oleacă și rabdă ce-i răbda, că îndată ți-oi da ovăs și fân bun, Roibule, și te-oi adăpa...

(Mihail Sadoveanu, ***Într-un sat, odată***)

I **Încercuiește litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:**

1. Îndeplinesc funcția sintactică de subiect toate substantivele din seria:
   a. satul, stâlpi, negurile;
   b. satul, livezi, freamătul;
   c. satul, lătrături, freamătul.
2. Îndeplinesc funcția sintactică de atribut substantivele din seria:
   a. căsuțele, câmpiilor, calului;
   b. fum, (ale) serii, fântâni;
   c. livezi, fântâni, fân.
3. Există un singur atribut exprimat prin substantiv în cazul genitiv în seria:
   a. câini, fântâni, (ale) serii;
   b. înserării, câmpiilor, fântâni;
   c. fum, fântâni, framătul.
4. Sunt exprimate prin substantive în cazul genitiv toate atributele din seria:
   a. (ale) serii, înserării, câmpiilor;
   b. (ale) serii, fum, înserării;
   c. (ale) serii, câmpiilor, fântâni.
5. Sunt exprimate prin substantive în cazul acuzativ toate atributele din seria:
   a. fum, fântâni, câini;
   b. fum, fântâni, serii;
   c. fum, înserării, câini.
6. Îndeplinesc funcția sintactică de complement toate substantivele din seria:
   a. livezi, căsuțele, satul;
   b. livezi, negurile, stâlpi;
   c. livezi, căsuțele, iaz.
7. Există un complement exprimat prin substantiv în cazul dativ în seria:
   a. calului, căsuțele, iaz;
   b. căsuțele, coastă, livezi;
   c. căsuțele, livezi, pâclă.
8. Nu îndeplinesc funcție sintactică substantivele în cazul:
   a. nominativ;
   b. vocativ;
   c. genitiv.

Test I: **1, 2, 3**-câte 1p; **6, 7, 8**-câte 2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p ◷ 25 minute
Test II: **1, 2, 3, 4, 5, 6, 8**-câte 1p; **7**-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p ◷ 25 minute

Scanned with OKEN Scanner

I **Scrie, în spațiul rezervat, răspunsuri potrivite pentru fiecare cerință:**

1. Scrie forma de nominativ/ acuzativ plural nearticulat a următoarelor substantive:

– arbitru .....

– codru .....

– litru .....

– ministru .....

2. Rescrie formele de plural ale substantivelor de mai sus, articulându-le hotărât.

.....

3. Scrie forma de nominativ/ acuzativ plural nearticulat a substantivelor:

– poezie .....

– câmpie .....

– hârtie .....

– magazie .....

4. Rescrie formele de plural ale substantivelor de mai sus, articulându-le hotărât.

.....

5. Scrie formele de nominativ/ acuzativ plural nearticulat ale substantivelor:

– fiu .....

– geamgiu .....

– hangiu .....

– macaragiu .....

6. Rescrie formele de plural ale substantivelor de mai sus, articulându-le hotărât.

.....

7. Subliniază cu o linie desinența de plural și cu două linii articolul hotărât: *arbitrii, poeziile, fiii*

8. Scrie formele de genitiv/ dativ singular ale substantivelor:

– fată .....

– stea .....

9. Scrie formele de genitiv/ dativ singular ale substantivelor:

– hârtie .....

– câmpie .....

Pentru portofoliul tău

Formulează observații în legătură cu scrierea substantivelor masculine și feminine la cazurile nominativ/ acuzativ și genitiv/ dativ. Poți adăuga câteva întrebări pe care crezi că ar trebui să le adresezi profesorului tău/ profesoarei tale.

Test I: **1, 1, 2, 3, 4, 5**-câte 1p, **8, 9**-câte 2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p ◷ 12 minute

Test II: **1, 2, 3, 4, 5, 6, 8**-câte 1p, **7**-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p ◷ 12 minute

Scanned with OKEN Scanner

I **Completează spațiile libere cu forma potrivită a articolului genitival:**

1. *Acest copil este ... vecinei.*
2. *Floarea este ... fetei pe care am văzut-o ieri.*
3. *Doi prieteni ... Mariei au plecat în excursie.*
4. *Mihai și Andrei sunt niște vecini ... bunicilor mei.*
5. *Acest caiet ... Ioanei este îngrijit.*
6. *Două hărți ... profesorului de geografie s-au rupt.*

II **Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greșită**

1. **A G** Articolul posesiv însoțește un substantiv (sau un înlocuitor al acestuia) în cazul genitiv.
2. **A G** Articolul posesiv se acordă în gen și în număr cu substantivul în cazul genitiv.
3. **A G** Articolul posesiv se acordă în gen și în număr cu substantivul determinat de substantivul în genitiv.

III **Completează spațiile libere cu forma corectă a substantivelor din paranteză:**

1. *Cartea ..... este încă la mine.* (Oana)
2. ..... *îi place înghețata.* (Mihai)
3. *Fratele ..... a plecat la țară în vacanță.* (Adriana)
4. *Pantalonii noi ai ..... sunt frumoși.* (Monica)
5. *Mama ..... este îngăduitoare.* (Carmen)
6. *Prietena ..... este premiantă.* (George)
7. *El îi oferă flori .....* (Mariana)
8. *Mașina ..... este nouă.* (Andreea)
9. *I-a oferit ..... o carte interesantă.* (Iris)
10. *Părinții ..... sunt plecați în străinătate.* (Ana Maria)

Pentru portofoliul tău

Compune o scrisoare adresată prietenului/ prietenei tale care a plecat temporar din țară. Folosește un substantiv propriu în cazul vocativ și câte un substantiv în cazurile nominativ, acuzativ, genitiv și dativ. Subliniază-le.

Test I: **I.** 1-2p, 2-2p 3-2p, 4-2p; **II.** 1-1p. [oficiu: 1p] **Total – 10p** ◷ 06 minute

Test II: **I.** 4-1p; **II.** 1-2p; **III.** 2-2p, 4-2p, 5-2p. [oficiu: 1p] **Total – 10p** ◷ 06 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citește cu atenție următorul text:

Păcală îi zice boierului:

– Nu te mai duce, cucoane, mai departe, că eu îs Păcală. Dar acum nu pot să vă păcălesc, că am uitat păcălitorul acasă. [...]

Se dă jos și cucoana și vizitiul, și boierul ținea cât putea trunchiul, să nu se clatine. Păcală s-a suit în trăsură și pe ici ți-e drumul.

(**** Boierul și Păcală*)

I **Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A dacă o consideri adevărată, iar dacă o consideri greșită, litera G și scrie, în spațiul rezervat, afirmația corectă:**

1. **A** **G** Substantivul *cucoane* îndeplinește funcția sintactică de subiect.

.....

2. **A** **G** Substantivul *Păcală* (*că eu îs Păcală.*) are funcția sintactică de nume predicativ.

.....

3. **A** **G** Substantivul *păcălitorul* este nearticulat.

.....

4. **A** **G** Substantivele *trunchiul* și *trăsură* sunt precedate de prepoziție.

.....

5. **A** **G** Substantivele *cucoana* și *vizitiul* sunt în cazul nominativ.

.....

6. **A** **G** Substantivul *trăsură* are funcția sintactică de complement.

.....

II **Scrie, în spațiul liber, răspunsuri pentru fiecare cerință:**

1. Alcătuiește propoziții în care substantivul *Păcală* să fie în cazul:

a. nominativ: .....

b. vocativ: .....

2. Alcătuiește propoziții în care substantivul *boier* să aibă funcția sintactică de:

a. subiect: .....

b. nume predicativ: .....

c. atribut: .....

d. complement: .....

3. Alcătuiește câte o propoziție în care substantivul în vocativ să se afle:

a. la începutul propoziției: .....

b. la sfârșitul propoziției: .....

c. în interiorul propoziției: .....

Test I: **I.** 1, 2, 3, 4, 5, 6-câte 1p; **II.** 1-1p, 3-2p. [oficiu: 1p] Total – 10p ◷ 15 minute

Test II: 1, 3, 4, 5, 6-câte 1p; **II.** 1-1p, 2-2p, 3-1p. [oficiu: 1p] Total – 10p ◷ 15 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citeşte cu atenţie următorul text:

Zâna a lovit-o uşurel cu urzica peste mână. Eliza a simţit ca o arsură şi s-a trezit. Se făcuse ziuă şi lângă ea era o urzică la fel ca aceea din vis. Fata a căzut în genunchi, a mulţumit lui Dumnezeu şi a ieşit din peşteră ca să-şi înceapă lucrul.

(Hans Christian Andersen, ***Lebedele***)

Cerinţe:

1. În propoziţia *Zâna a lovit-o uşurel cu urzica peste mână*, substantivul (*peste*) *mână* este:

a. articulat hotărât;
b. articulat nehotărât;
c. nearticulat.

2. Forma de genitiv/ dativ a substantivului *urzică* este:

a. urzicei;
b. urzicii;
c. urzicăi.

3. În cel de-al treilea enunţ, substantivul (*din*) *vis* este în cazul:

a. acuzativ;
b. nominativ;
c. vocativ.

4. În ultimul enunţ, substantivul (*lui*) *Dumnezeu* are funcţia sintactică de:

a. atribut;
b. complement;
c. subiect.

5. Transcrie din text un substantiv în cazul acuzativ neprecedat de prepoziţie.

.....

6. Alcătuieşte o propoziţie în care substantivul *Eliza* să fie în cazul dativ.

.....

7. Scrie o propoziţie în care substantivul *urzică* să aibă funcţia sintactică de nume predicativ.

.....

8. Precizează genul, numărul, cazul şi funcţia sintactică ale substantivului (*din*) *peşteră*.

.....

9. Rescrie următorul enunţ, corectând greşelile: *Aceşti copiii atât de frumoşi şi de bine educaţi sunt a femeii.*

.....

Timp de lucru: 20 de minute. Se acordă câte 1p pentru fiecare cerinţă corect rezolvată şi 1p din oficiu

Scanned with OKEN Scanner

Citește cu atenție următorul text:

Subt poalele unui munte se întindea o câmpie mare și un soare strălucitor lumina acea câmpie. [...] *La marginea câmpiei era o pădure, iar din fundul pădurei se auzea o fâșâire neînțeleasă... Copacii erau împestrițați de frunze felurite pline de o rouă roșie... și în vârful unui stejar bătrân, un vultur alb fâlfâia și scutura din aripi...*

(Alecu Russo, **Piatra teiului**)

I **Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, iar dacă o consideri greșită, litera G și scrie, în spațiul rezervat, afirmația corectă:**

1. **A** **G** În propoziția *În vârful unui stejar bătrân, un vultur alb fâlfâia*, există un singur adjectiv.

.....

2. **A** **G** Adjectivele *mare*, *strălucitor*, *roșie*, *alb* sunt variabile.

.....

3. **A** **G** În seria *strălucitor*, *neînțeleasă*, *bătrân*, *alb*, există un singur adjectiv derivat cu prefix.

.....

4. **A** **G** Adjectivul *roșie* se acordă în gen, număr și caz cu substantivul *rouă*.

.....

5. **A** **G** Adjectivul *strălucitor* este format prin derivare cu prefix și sufix.

.....

II **Scrie, în spațiul rezervat, răspunsuri potrivite pentru fiecare cerință:**

1. Adjectivul *bătrân* este în cazul .....

2. Forma de genitiv/ dativ a adjectivului *alb* este .....

3. Funcția sintactică a adjectivului *roșie* este de .....

4. Forma de plural a adjectivului *mare* este .....

III **Activitate cu toată clasa. Fiecare elev notează câte două adjective care încep cu litera numelui, respectiv a prenumelui. Grupați, pe tablă, adjectivele în funcție de litera inițială.**

Pentru portofoliul tău

Selectează din lista de pe tablă trei litere și adjectivele care încep cu acestea. Scrie un text de 8-10 rânduri în care să folosești cinci dintre ele. Dă un titlu potrivit compunerii tale.

Test I: **I.** **1**-1p, **2**-2p, **4**-2p; **II.** **1**-2p, **2**-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p ⏲ 10 minute
Test II: **I.** **3**-2p, **4**-2p; **II.** **1**-2p, **2**-2p, **4**-1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p ⏲ 10 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citește cu atenție următorul text:

În vremea veche trăia un împărat întunecat și gânditor ca miazănoaptea și avea o împărătească tânără și zâmbitoare ca miezul luminos al zilei. [...]

Lungi cearcăne vinete se trăgeau împrejurul ochilor și vine albastre se trăgeau pe fața ei albă ca o marmură vie. [...]

Sala era înaltă, susținută de stâlpi și de arcuri, toate de aur, iar în mijlocul ei stătea o mândră masă, acoperită cu alb. [...] *Iar boierii ce ședeau la masă în haine aurite, pe scaune de catifea roșie, erau frumoși ca zilele tinereții și voioși ca horele.*

(Mihai Eminescu, ***Făt-Frumos din lacrimă***)

I Încercuiește litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:

1. Adjectivul *veche* (*În vremea veche trăia un împărat...*) determină:
- **a.** substantivul *împărat*;
- **b.** substantivul *vremea*;
- **c.** verbul *trăia*.

2. Adjectivele *întunecat* și *gânditor* (*trăia un împărat întunecat și gânditor*) sunt în cazul:
- **a.** nominativ;
- **b.** acuzativ;
- **c.** genitiv.

3. Substantivul *cearcăne* își subordonează adjectivul/ adjectivele:
- **a.** *lungi*;
- **b.** *lungi, vinete*;
- **c.** *vinete*.

4. Adjectivul *frumoși* (*....erau frumoși ca zilele tinereții*) este:
- **a.** invariabil;
- **b.** variabil cu două teminații (pentru gen și pentru număr);
- **c.** variabil cu o terminație.

II Scrie, în spațiul rezervat, răspunsuri potrivite pentru fiecare cerință:

1. Transcrie două adjective în cazul N., cu funcția sintactică de atribut adjectival:
.....

2. Transcrie două adjective în cazul Ac., cu funcția sintactică de atribut adjectival:
.....

3. Transcrie două adjective în cazul N., cu funcția sintactică de nume predicativ:
.....

4. Transcrie două adjective în cazul N., așezate înaintea substantivului determinat:
.....

5. Transcrie două adjective care au valoare de epitet:
.....

Test I: **1, 2, 3, 4**-câte 1p; **II. 1, 2, 3**-câte 1p, **4**-2p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — ⏲ 15 minute
Test II: **1, 3, 4, 5, 6**-câte 1p; **II. 1**-1p, **2**-2p, **3**-1p. [oficiu: 1p] **Total** – 10p — ⏲ 15 minute

Scanned with OKEN Scanner

Citește cu atenție următorul text:

Peste dealuri zgribulite,
Peste țarini zdrențuite,
A venit așa, deodată,
Toamna cea întunecată.
Lungă, slabă și zăludă,
Botezând natura udă
C-un mănunchi de ciumafai, –
Când se scutură de ciudă, [...]
Cri-cri-cri,
Toamnă gri,
Tare-s mic și necăjit!

(George Topârceanu, ***Balada unui greier mic***)

1. Adjectivul *gri* este în cazul:
a. acuzativ;
b. nominativ;
c. vocativ.

2. În primele patru versuri există:
a. două adjective;
b. trei adjective;
c. patru adjective.

3. Adjectivul *mic* apare în titlul textului în cazul:
a. acuzativ;
b. genitiv;
c. nominativ.

4. Adjectivele din propoziția *Tare-s mic și necăjit* au funcția sintactică de:
a. atribut;
b. nume predicativ;
c. subiect.

5. Transcrie din text un adjectiv invariabil. .....

6. Alcătuiește o propoziție în care adjectivul *slabă* să determine un substantiv în cazul acuzativ.

.....

7. Completează cu forma potrivită a adjectivului *cenușiu*:
a. *norii* .....
b. *norului* .....

8. Transcrie substantivele și adjectivele de la exercițiul 7, trecând adjectivele în fața substantivelor.

.....

.....

9. Construiește două enunțuri în care să integrezi adjectivele *gri* și *necăjit*.

.....

.....

Timp de lucru: 30 de minute. Se acordă câte 1p pentru fiecare cerință corect rezolvată și 1p din oficiu

Scanned with OKEN Scanner

Citeşte cu atenţie următorul text:

Când era-nspre sara zilei a treia, buzduganul căzând, se izbi de poarta de aramă şi făcu un vuiet puternic şi lung. Poarta era sfărâmată şi voinicul intră.

Luna răsărise dintre munţi şi se oglindea într-un lac mare şi limpede, ca seninul cerului. [...] *Iar în mijlocul lui, pe o insulă de smarald, înconjurat de arbori verzi şi stufoşi, se ridica un mândru palat de o marmură ca laptele, lucie şi albă, atât de lucie, încât în ziduri răsfrângea ca-ntr-o lumină de argint: dumbravă şi luncă, lac şi ţărmuri. O luntre aurită veghea pe undele limpezi ale lacului, lângă poartă; şi-n aerul cel curat al serii, tremurau din palat cântece mândre şi senine.*

(Mihai Eminescu, ***Făt-Frumos din lacrimă***)

1. Transcrie două adjctive care se subordonează substantivului *lac.*

.....

2. Precizează genul, numărul şi cazul adjectivelor *verzi* şi *stufoşi.*

.....

3. Transcrie un adjectiv aşezat înaintea cuvântului determinat.

.....

4. Transcrie un adjectiv care este legat de cuvântul determinat prin articol demonstrativ (adjectival).

.....

5. Transcrie patru atribute adjectivale exprimate prin adjective în cazul nominativ.

.....

6. Transcrie patru atribute adjectivale esprimate prin adjective în cazul acuzativ.

.....

7. Selectează două adjective care au în text valoare de epitet.

.....

8. Alcătuieşte o propoziţie în care să existe un atribut adjectival exprimat prin adjectivul *senin* în cazul genitiv.

.....

9. Alcătuieşte o propoziţie în care adjectivul *senin* să fie în cazul nominativ şi să îndeplinească funcţia sintactică de nume predicativ.

.....

Timp de lucru: 30 de minute. Se acordă câte 1p pentru fiecare cerinţă corect rezolvată şi 1p din oficiu.

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

I Context

În capitolul **Situația de comunicare** ai învățat că:

a. cel/ cea care vorbește sau transmite mesajul este *emițătorul*;
b. cel/ cea care primește informația este *receptorul*;
c. informația propriu-zisă este *mesajul*;
d. pentru a ajunge de la emițător la receptor mesajul se transmite printr-un *canal*;
e. cadrul în care se desfășoară comunicarea este *contextul.*

Cerințe:

1. Alege-ți un coleg/ o colegă, folosește drept *canal* telefonul și transmite-i un mesaj hazliu.

2. Alege-ți un coleg/ o colegă, folosește drept *canal* aerul și transmite-i un *mesaj* despre un joc pe calculator pe care l-ai descoperit de curând.

*Nu uita să folosești formulele specifice inițierii și încheierii unui dialog.

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 5 minute

II Context

Ascultă cu atenție textul următor:

– Tu ești Mircea?
– Da-mpărate!
– Am venit să mi te-nchini,
De nu, schimb a ta coroană într-o ramură de spini.
– Orice gând ai împărate, și oricum vei fi sosit,
Cât suntem încă pe pace, eu îți zic: „Bine-ai venit!"

(Mihai Eminescu, ***Scrisoarea III***)

Cerință:

1. Identifică partenerii de dialog din textul ascultat.

Timp pentru rezolvarea cerinței: 2 minute

III Context

Ascultă cu atenție textul următor:

– Frumușel cățel aveți – zic eu cocoanii după câteva momente de tăcere – da rău!

– Aș! nu e rău – zice cocoana – până se-nvață cu omul; dar nu știi ce cuminte și fidel este, și deștept! Ei bine! e ca un om, frate! doar că nu vorbește...

Apoi către paner, cu multă dragoste:

– Unde-i Búbico?... Nu e Búbico!...

Din paner se aude un miorlăit sentimental.

– Să-i dea mama băiețelului zăhărel?... Búbico! Búbi!! [...]

COMUNICARE

– Cui îi place zăhărelul?...

Búbico (făcând pe bancă sluj frumos cu toată clătinătura vagonului): Ham!

– Să-i dea mămiţica băiatului zăhărel?

Búbico: Ham! Ham! Şi apucă bucăţica de zahăr şi-ncepe s-o ronţăie...

(I.L. Caragiale, ***Búbico***)

Cerinţe:

1. Numeşte partenerii de dialog din textul ascultat.

2. Reprodu mesajul pe care îl consideri a fi cel mai comic, transmis de *cocoană* lui Búbico.

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 4 minute

IV Context

Ascultă cu atenţie textul următor:

A fost ce-a fost; dacă n-ar fi fost, nici nu s-ar povesti. A fost odată un împărat. Împăratul acesta stăpânea o lume întreagă, şi în lumea asta era un păcurar bătrân şi o păcurăriţă, care aveau trei fete: Ana, Stana şi Lăptiţa.

Ana, cea mai în vârstă dintre surori, era frumoasă, încât oile încetau a paşte când o zăreau în mijlocul lor. Stana, cea mijlocie, era frumoasă, încât lupii păzeau turma când o vedeau pe dânsa stăpână; iară Lăptiţa, cea mai tânără soră, albă ca spuma laptelui şi cu păr moale ca lâna mieluşeilor, era frumoasă – mai frumoasă decât surorile sale împreună – frumoasă cum numai dânsa era.

(Ioan Slavici, ***Doi feţi cu stea în frunte***)

Cerinţe:

1. Numeşte doi posibili emiţători ai textului ascultat.

2. Indică doi posibili receptori ai textului.

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 4 minute

V Context

Îţi place să spui poveşti. Fiindcă ai foarte multe subiecte pentru poveştile tale, le scrii într-un caiet special. Când vii la şcoală, îi citeşti colegului de bancă povestea scrisă în seara precedentă.

Cerinţe:

1. Identifică, în contextul dat, emiţătorul poveştii.

2. Precizează cine este receptorul poveştii.

3. Numeşte ideea centrală a mesajului transmis de emiţător.

4. Precizează care este canalul de transmitere a mesajului.

5. Indică două situaţii în care transmiterea mesajului ar putea să fie îngreunată.

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 6 minute

Scanned with OKEN Scanner

VI Context

Este ziua ta de naştere. Printre invitaţi, a sosit şi un prieten pe care părinţii tăi nu-l cunosc şi tu ai dori foarte mult ca aceştia să-l placă de la prima întâlnire.

Cerinţe:

1. Alege doi colegi/ două colege şi construiţi un dialog în care să-ţi prezinţi prietenul părinţilor, astfel încât ei să-l placă de la prima întâlnire. Începutul dialogului ar putea fi:

Tata (adresându-se mamei tale): *Ţi-am spus să ai grijă pe cine invită Mihai la ziua lui.*

Mama (adresându-se tatălui): *Nu te supăra, eu i-am spus să nu-l cheme şi pe Geo.*

Tu (adresându-te amândurora): .....

Timp pentru rezolvarea cerinţei: 6 minute

VII Context

Eşti într-o excursie alături de colegii de clasă. Te întâlneşti cu un bun prieten şi doreşti să-l prezinţi profesorului/ profesoarei care vă însoţeşte.

Cerinţă:

1. Alege un coleg/ o colegă şi construiţi un dialog de 4-5 replici, adecvat contextului.

Timp pentru rezolvarea cerinţei: 3 minute

VIII Context

Ascultă cu atenţie textul următor:

Madam Popescu se repede să taie drumul maiorului, care, în furia atacului nu mai vede nimic înaintea lui. Jupâneasa este salvată; dar madam Popescu, deoarece a avut imprudenţa să iasă din neutralitate şi să intervie în război, primeşte în obraz, dedesubtul ochiului drept, o puternică lovitură de spadă.

– Vezi? Vezi, dacă faci nebunii? Era să-mi scoţi ochiul... Ţi-ar fi plăcut să mă omori? Sărută-mă să-mi treacă şi te iert!

Maiorul sare de gâtul mamei şi o sărută... Mamei îi trece.

(I.L. Caragiale, ***Vizită...***)

Cerinţă:

1. Imaginează-ţi că eşti fiul lui „madam Popescu" al cărei rol va fi jucat de o colegă pe care o vei alege tu şi care îţi adresează următoarele cuvinte: *Ţi-ar fi plăcut să mă omori?... Sărută-mă să-mi treacă şi te iert!* Într-un dialog cu „mama" ta, exprimă-ţi opinia despre atitudinea ei faţă de gesturile tale.

Timp pentru rezolvarea cerinţei: 5 minute

Scanned with OKEN Scanner

IX Context

Ascultă cu atenție textul următor:

Păcală și Tândală mergeau printr-o pădure. Într-un copac, văzură o pasăre.

– Mai, Tândală, uite o pasăre! Hai s-o prindem, s-o frigem și s-o mâncăm boiereşte, zise Păcală lingându-și degetele.

– Că bine zici. Dar cum s-o mâncăm fără sare? Să stai tu s-o păzeşti ca să nu zboare și eu dau fuga în sat să aduc sare! Când voi veni, va fi vai de mama ei și halal de noi.

(*** ***Păcală și Tândală***)

Cerințe:

1. Numește emițătorul și receptorul din cele două dialoguri.

2. Precizează informația pe care o cuprinde fiecare din cele două mesaje.

3. Numește cadrul în care se desfășoară comunicarea.

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 3 minute

X Context

Ascultă cu atenție textul următor:

Scrisorile Olguței erau numai anecdote, maliţiozitate, reflecţii burleşti , năzbâtii, glume, veselie. Atâta știa Mircea din Olguța. Și mai știa și o fotografie, mai de demult, în care un cap rotund de fetiță, numai ochi și gropițe ilare, cu degetul cel mare al mânii pe vârful nasului adus în sus și cel mic răsfrânt în aer, arăta că Olguța nu stima deloc aparatul lui Dănuț, adus din Germania, nici pe junele fotograf...

(Ionel Teodoreanu, ***La Medeleni***)

Dicționar

odios, adj., care provoacă dezgust, indignare;

maliţiozitate, subst., răutate;

reflecţii burleşti, (burlesc, de un comic excesiv), gânduri de un comic excesiv;

ilar, adj., hazliu, care stârnește râsul;

Cerințe:

1. Numește motivul pentru care între Olguța și Mircea nu există o relație de comunicare.

2. Indică alte două motive care ar putea face imposibilă comunicarea.

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 3 minute

XI CONCURS

Alcătuiți grupe de câte trei și în patru minute enumerați:

a. motive posibile pentru care două persoane nu pot comunica;

b. calitățile pe care trebuie să le aibă un bun vorbitor;

c. calitățile pe care trebuie să le aibă un bun ascultător.

Scanned with OKEN Scanner

I Context

Ascultă cu atenție textul următor:

A fost ce-a fost; dacă n-ar fi fost, nici nu s-ar povesti. A fost odată un împărat. Împăratul acesta stăpânea o lume întreagă, și în lumea asta era un păcurar bătrân și o păcurăriță, care aveau trei fete: Ana, Stana și Lăptița.

Ana, cea mai în vârstă dintre surori, era frumoasă, încât oile încetau a paște când o zăreau în mijlocul lor. Stana, cea mijlocie, era frumoasă, încât lupii păzeau turma când o vedeau pe dânsa stăpână; iară Lăptița, cea mai tânără soră, albă ca spuma laptelui și cu păr moale ca lâna mieluşeilor, era frumoasă – mai frumoasă decât surorile sale împreună – frumoasă cum numai dânsa era.

(Ioan Slavici, ***Doi feți cu stea în frunte***)

Cerințe:
1. Menționează o idee principală din textul ascultat.
2. Rezumă oral textul ascultat.
Timp pentru rezolvarea cerințelor: 3 minute

II Context

Ascultă cu atenție textul următor:

Azi e prima zi de școală. Trei luni de vacanță la țară s-au spulberat ca un vis. De dimineață, mama m-a dus la școala Baretti, ca să mă înscrie într-a treia primară; nu eram prea încântat să mă duc, căci gândul zbura încă la țară. Pe toate străzile, forfotă mare de copii; în cele două librării, o mulțime de tați și mame se îngrămădeau să cumpere ghiozdane cu cureluşe, serviete și caiete, iar în fața școlii se înghesuia atâta lume, încât omul de serviciu și gardianul se străduiau din răsputeri să elibereze poarta.

(Edmondo de Amicis, ***Cuore, inimă de copil***)

Cerințe:
1. Identifică ideea principală din textul ascultat.
2. Formulează o idee secundară din textul ascultat.
Timp pentru rezolvarea cerințelor: 4 minute

III Context

Ascultă cu atenție textul următor:

Imediat ce Dete a dispărut, bătrânul s-a întors la banca sa și a rămas nemișcat, privind în gol, fără a scoate vreun sunet, în timp ce rotocoale groase de fum se ridicau din pipa sa.

Scanned with OKEN Scanner

– Vreau să văd cum e la tine acasă, spuse atunci Heidi.

– Bine, să mergem! Şi bunicul se ridică şi o luă înaintea ei spre cabană. Ia-ţi cu tine şi bocceaua de haine, spuse el.

– Nu le mai vreau, a răspuns fetiţa hotărâtă.

Bătrânul se întoarse şi privi cercetător copila, ai cărei ochişori străluceau de nerăbdare şi de curiozitate pentru ceea ce avea să vadă înăuntru. Nu e proastă deloc, murmură el pentru sine. Şi de ce să nu le mai vrei? întrebă el tare.

– Pentru că vreau să merg precum caprele, cu picioarele lor subţiri şi lungi.

– Ei bine, îţi dau voie, dacă vrei, spuse bunicul, dar adu lucrurile înăuntru; trebuie puse în dulap.

(Johanna Spyri, ***Heidi***)

Cerinţe:

1. Formaţi grupe de câte doi elevi/ două eleve şi numiţi fiecare câte o idee secundară din textul ascultat.

2. Rezumaţi pe rând, în grup, textul ascultat.

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 5 minute

IV Context

Ascultă cu atenţie textul următor:

Madam Popescu se repede să taie drumul maiorului, care, în furia atacului nu mai vede nimic înaintea lui. Jupâneasa este salvată; dar madam Popescu, deoarece a avut imprudenţa să iasă din neutralitate şi să intervie în război, primeşte în obraz, dedesubtul ochiului drept, o puternică lovitură de spadă.

– Vezi? Vezi, dacă faci nebunii? Era să-mi scoţi ochiul... Ţi-ar fi plăcut să mă omori? Sărută-mă să-mi treacă şi te iert!

Maiorul sare de gâtul mamei şi o sărută... Mamei îi trece.

(I.L. Caragiale, ***Vizită...***)

Cerinţă:

1. Rezumă oral textul ascultat.

Timp pentru rezolvarea cerinţei: 3 minute

V Context

Ascultă cu atenţie textul următor:

Acest împărat puse de gând ca pe fiul său să-l dea să înveţe toate meseriile şi toată procoposeala cărturarilor.

Scanned with OKEN Scanner

Fiul împăratului creştea într-o lună cât alţii într-un an. Când fu de opt ani, părea că este de optsprezece.

Dacă văzu aşa, tată-său, împăratul, îl dete la carte; după ce învăţă filosofia şi citirea pe stele, de la cei mai iscusiţi dascăli, îl dete la cel mai meşter vraci, de învăţă şi meşteşugul leacurilor.

Văzând tată-său, împăratul, că are ţinere de minte grozavă şi ia în cap uşor cele ce i se arată, se umplu de mulţumire sufletească, căci Dumnezeu îi dase un copil tocmai după gândul său.

Învăţând el toată cartea, împăratul începu a trimite pe fiu-său din cetate în cetate să înveţe toate meseriile....

Astfel umblă fiul împăratului din ţară în ţară, ca şi un pribeag, până ce învăţă toate meseriile de pre pământ. Şi întorcându-se la palaturile tatălui său, socotea că acum s-a sfârşit; are să se strângă de pre drumuri...

(Petre Ispirescu, ***Hoţul împărat***)

Cerinţe:

1. Rezumă textul ascultat, folosind următoarele întrebări care configurează acţiunea:

Cine face acţiunea?

.....

Ce acţiune face?

.....

Cu ce scop?

.....

Cu cine?

.....

Cum?

.....

2. Imaginează-ţi că tu trebuie să continui textul dat. Pornind de la următorul enunţ: *Astfel umblă fiul împăratului din ţară în ţară, ca şi un pribeag, până ce învăţă toate meseriile de pre pământ*, alcătuieşte un plan simplu în care să te referi la drumul parcurs de fiul împăratului.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 10 minute

Scanned with OKEN Scanner

VI Context

Ascultă cu atenție textul următor:

Păcală, copil, mergea în tren cu tatăl său, în oraș, și cum își scoase capul pe fereastra deschisă, tatăl său îi zise:

– Păcală, bagă capul înăuntru, căci vântul o să-ți ia pălăria din cap!

Cum însă Păcală nu voia să asculte, tată-său îi smulse pălăria din cap și i-o ascunse. Păcală începu să plângă.

– Vezi ce se întâmplă când nu asculți ? îi spuse tatăl voind să-l liniștească. Hai, fii cuminte, căci eu am să suflu și ți-o voi aduce înapoi!

Și, zicând acestea, fluieră o dată, trase pălăria de la spate, și i-o dădu lui Păcală, care nu mai putu de bucurie. După ce își puse pălăria în cap, Păcală smulse pălăria tatălui său și aruncând-o pe fereastră îi zise:

– Suflă încă o dată, tată, ca să vină și pălăria ta înapoi!

(*** ***Păcală și pălăria tatălui***)

Cerințe:

1. Identifică ideea principală din textul ascultat.

2. Formulează o idee secundară din textul ascultat.

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 4 minute

VII Context

Ascultă cu atenție textul următor:

Fără veste, intrați și într-o poveste. Așa, fără vorbe prea multe, unul după altul, cu mine în frunte. Luați-o pe poarta asta pe care scrie „A fost odată ca niciodată", care ne așteaptă desferecată. I-am spus portarului că aveți treabă pe-aici, fiindcă voi sunteți cei doisprezece pitici. De fapt, sunteți paisprezece (dacă-o să observe, doi dintre voi spuneți „Suntem rezerve"). Și mai spuneți că sunteți în căutarea Zânei-Zânelor, furată de-un zmeu din greșeală, crezând că e cine știe ce procopseală.

Atenție! Aici la fiecare pas te poți întâlni cu primejdia nas în nas. Uite, parcă ne-ar fi auzit, un balaur s-a și ivit. Unul, două, trei, patru... are capete șapte. Numai ca să le numeri, pierzi o zi și-o noapte. Ca scamatorul, suflă foc pe nări. Mirela, aruncă tu acum o gresie, să nu-și facă balaurul cine știe ce impresie. Să știe și el că noi l-am citit pe Ispirescu Petre și știm că apar munți înalți, numai dacă arunci în urmă cu niște pietre. Priviți-i acum, he, he, he! Munții au răsărit și-n vârful lor sunt oi care behăie. Ce mari sunt, bată-i vina! Eu nu i-aș sări nici cu prăjina. Dar balaurul – cu el te pui? Ar mai sări peste încă un munte, dar nu-i.

(Marin Sorescu, ***Într-o poveste***)

Cerințe:

1. Formați grupe de câte doi și numiți câte o idee secundară din textul ascultat.

2. Rezumați pe rând, în grup, textul ascultat.

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 5 minute

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

I Context

Este seară, ţi-ai terminat lecţiile şi mama ţi-a promis că veţi urmări împreună ultimul film din seria ***Harry Potter***. Din păcate, soseşte o vecină care îi propune să privească împreună caseta înregistrată a nunţii fiului ei şi mama acceptă, uitând promisiunea pe care ţi-a făcut-o.

Cerinţe:
1. Alege doi colegi şi interpretaţi o scenetă cu titlul ***Vizită***. Subiectul scenetei se referă la atitudinea ta în prezenţa noii venite.
2. Relatează-i colegului/ colegei tale impresia despre vizita pe care ţi-a făcut-o vecina tocmai când tu doreai să priveşti filmul preferat. Ai în vedere atât comunicarea verbală, cât şi cea nonverbală.
Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 6 minute

II Context

Prietenul tău se află la o masă dintr-o cofetărie, în dreptul geamului. Tu treci pe stradă, te opreşti şi vrei să-l întrebi cât mai stă, pentru că urma să vă întâlniţi peste 10 minute la terenul de baschet al şcolii să încurajaţi echipa clasei care susţine un meci. Deoarece vă desparte geamul, nu puteţi comunica decât nonverbal.

Cerinţă:
1. Comunică-i prietenului tău acest lucru, folosind numai elemente nonverbale.
Timp pentru rezolvarea cerinţei: 1 minut

III Context

Profesoara/ profesorul care răspunde de cercul de teatru al şcolii doreşte să completeze echipa cu noi „actori". Una dintre probe este comunicarea nonverbală. Trebuie să exersezi.

Cerinţe:
1. Exprimă următoarele stări, cu ajutorul elementelor nonverbale: mirarea, bucuria, teama.
2. Colegii te vor privi şi vor încerca să „ghicească" starea sufletească pe care încerci să o exprimi.
Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 2 minute

IV Context

Ascultă cu atenţie textul următor:

– Am uitat ceva, bunicule, a spus ea după o scurtă pauză.
– Ce anume? întrebă acesta.
– O cuvertură; când te sui în pat trebuie să te strecori între cearşaf şi învelitoare.

Aşteaptă o clipă, spuse el şi coborî din nou scara, îndreptându-se spre patul său. S-a întors în pod cu un sac mare şi gros, făcut din in, pe care l-a lăsat pe pat, exclamând:

– Poftim! E mai bun ca fânul, nu-i aşa?

Heidi începu să netezească sacul cu toată puterea, dar mâinile ei micuţe nu erau potrivite pentru o muncă atât de grea.

(Johanna Spyri, ***Heidi***)

Cerinţă:

1. Precizează sentimentul fetiţei, în momentul când ea *începu să netezească sacul cu toată puterea.*

Timp pentru rezolvarea cerinţei: 1 minut

V Context

Ascultă cu atenţie textul următor:

– Bună dimineaţa, vecine!

Bunicul a ridicat privirea surprins, apoi, ridicându-se, i-a răspuns:

– Bună dimineaţa!

A întins un scaun spre musafir, continuând:

– Dacă nu vă deranjează scaunele de lemn, poftim unul.

(Johanna Spyri, ***Heidi***)

Cerinţe:

1. Identifică, în textul ascultat, gestul prin care bunicul îşi exprimă surprinderea.

2. Manifestă-ţi nonverbal surprinderea faţă de o acţiune neaşteptată produsă în apropiera ta. Colegii te vor privi şi vor comenta reuşita/ nereuşita îndeplinirii cerinţei.

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 2 minute

VI Context

Ascultă cu atenţie textul următor:

Madam Popescu se repede să taie drumul maiorului, care, în furia atacului nu mai vede nimic înaintea lui. Jupâneasa este salvată; dar madam Popescu, de-oarece a avut imprudenţa să iasă din neutralitate şi să intervie în război, primeşte în obraz, dedesubtul ochiului drept, o puternică lovitură de spadă.

Vezi? Vezi, dacă faci nebunii? Era să-mi scoţi ochiul... Ţi-ar fi plăcut să mă omori? Sărută-mă să-mi treacă şi te iert!

Maiorul sare de gâtul mamei şi o sărută... Mamei îi trece.

(I.L. Caragiale, ***Vizită...***)

Cerinţe:

1. Precizează două din gesturile pe care le face *Madam Popescu.*

2. Descrie un gest pe care îl face copilul.

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 4 minute

Scanned with OKEN Scanner

I Context

Ascultă cu atenţie următorul text:

– Bună dimineaţa, vecine!
– Bunicul a ridicat privirea surprins, apoi ridicându-se i-a răspuns:
– Bună dimineaţa!
A întins un scaun spre musafir, continuând:
– Dacă nu vă deranjează scaunele de lemn, poftim unul.
Pastorul s-a aşezat.
– A trecut multă vreme de când nu te-am văzut, vecine, spuse el.
– Nici eu pe tine, veni răspunsul.

(Johanna Spyri, ***Heidi***)

Cerinţă:
1. Precizează care sunt formulele de salut din textul ascultat.
Timp pentru rezolvarea cerinţei: 1 minut

II Context

Ascultă cu atenţie textul următor:

– Cine este domnul, amice?
– Domnul este un amic al meu, pe care l-am invitat însumi, încredinţat de bunătatea dumitale şi bazat pe amicia noastră.
– Prea bine. Dară domnul cine este?
– Este un amic al amicului meu.
– Şi asta bine. Dară domnul?
– Amicul amicului acestui domn, care şi el îmi este amic.
În astfel de chip se făcură recomandaţiile, până la cel din urmă.

(Petre Ispirescu, ***Snoave sau poveşti populare***)

Cerinţe:
1. Identifică în textul ascultat formula de prezentare (întrebare/ răspuns).
2. Formaţi grupe de câte patru elevi şi folosiţi formule de prezentare, utilizând propriile date de identitate.
Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 5 minute

III Context

Ascultă cu atenţie următorul text:

– Cum te cheamă? întrebă domnişoara Rottenmeier, după ce o examinase atentă timp de câteva minute, vreme în care Heidi nu-şi luase nici ea ochii de la aceasta.
– Heidi, răspunse cu o voce sonoră şi cristalină.

Scanned with OKEN Scanner

– Cum, cum? Ăsta nu-i nume creştinesc pentru un copil; n-ai fost botezată aşa. Ce nume ţi s-a dat la botez? continuă domnişoara Rottenmeier.

– Nu-mi amintesc, replică Heidi.

(Johanna Spyri, ***Heidi***)

Cerinţă:
1. Identifică în textul ascultat formula de prezentare (întrebare/ răspuns).
Timp pentru rezolvarea cerinţei: 1 minut

IV Context

E pauză, eşti în curtea şcolii. Lângă tine se află o fată de vârstă cu tine, pe care ai văzut-o la un concurs de atletism. Tu eşti pasionat/ pasionată de atletism şi ai dori să o cunoşti.

Cerinţă:
1. Alege o colegă şi construiţi un dialog de 4-5 replici în care să vă prezentaţi.
Timp pentru rezolvarea cerinţei: 3 minute

V Context

Ai fost invitat/ invitată la ziua de naştere a prietenului tău/ prietenei tale. Aici a venit şi colega pe care ai întâlnit-o în pauză. Eşti cu alţi doi colegi care, însă, nu o cunosc.

Cerinţe:
1. Formaţi grupe de câte trei şi construiţi un dialog de 4-5 replici în care să faceţi prezentările.
2. Numiţi doi colegi-arbitri care să asculte dialogurile de prezentare ale tuturor grupelor. Ei vor alege cel mai reuşit şi cel mai nereuşit dintre dialogurile de prezentare, le vor scrie şi le vor afişa pe un panou special destinat exerciţiilor voastre.
Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 4 minute

VI Context

– Am venit azi ca să vorbim despre ceva, a continuat pastorul. Cred că deja ştii pricina care m-a adus aici şi, în timp ce vorbea, privea spre copila care stătea în uşă, uitându-se cu interes şi surprindere la străin.

– Heidi, du-te la capre, spuse bunicul. Poţi să le dai puţină sare şi să stai cu ele până vin eu.

Heidi a dispărut imediat.

– Copilul ar fi trebuit să se ducă la şcoală încă de anul trecut, spuse pastorul. Directorul şcolii ţi-a trimis vorbă în legătura cu asta, dar tu nu i-ai dat niciun răspuns. Ce ai de gând să faci cu copila, vecine?

– Am de gând să n-o trimit la şcoală, fu răspunsul.

(Johanna Spyri, ***Heidi***)

Scanned with OKEN Scanner

Cerințe:
1. Identifică formula de inițiere a dialogului pe care o folosește pastorul în dialog cu bunicul.
2. Precizează ce îi cere pastorul bunicului.
Timp pentru rezolvarea cerinței: 3 minute

VII Context

Ascultă cu atenție textul următor:

Doi amici se întâlnesc. Se întreabă, se cercetează de sănătate. Apoi unul din ei zise:

– Ei! ce te faci tu azi? Unde o să petreci seara?

– Astăzi sunt invitat la masă la un amic al meu intim. Dacă vrei, vino și tu; el șade în strada Frântă, nr...; avem să petrecem bine la el.

(Petre Ispirescu, ***Snoave sau poveşti populare***)

Cerințe:
1. Formați grupe de câte doi elevi și construiți 2-3 replici în care să vă puneți întrebări referitoare la sănătate.
2. Alegeți doi colegi-arbitri care să transcrie replicile cele mai hazlii, pe care le veți reproduce în revista clasei.
Timp pentru rezolvarea cerințelor: 4 minute

VIII Context

Ascultă cu atenție textul următor:

O damă singură, și fumează, atât mai bine! Intru și salut, când auz o mârâitură și văz apărând dintr-un paneraș de lângă cocoana capul unui cățel lățos, plin de funde de panglici roșii și albastre, care-ncepe să mă latre ca pe un făcător de rele intrat noaptea-n iatacul stăpânii-și.

– Búbico! zise cocoana... șezi mumos, mamă!

(I.L. Caragiale, ***Búbico***)

Cerințe:
1. Precizează cuvintele pe care le-ar putea rosti călătorul la intrarea în compartiment.
2. Descoperă greșeala pe care pare o face *dama* la intrarea în compartiment a călătorului.
Timp pentru rezolvarea cerințelor: 4 minute

IX Context

Te-ai suit în tren și îți cauți locul indicat pe bilet. Intri în compartiment, unde se află o doamnă cu un câine, un domn și un copil de vârsta ta.

Scanned with OKEN Scanner

Cerințe:
1. Alege 3 colegi/ colege și construiți, în fața întregii clase, un dialog, de 5-7 replici, specific unei călătorii în tren.
*Nu uitați de formulele de salut, de menținere a dialogului și de încheiere a dialogului.
2. Faceți observații (întreaga clasă) despre corectitudinea/ eventualele erori în derularea dialogului.
Timp pentru rezolvarea cerințelor: 5 minute

X Context

Ascultă cu atenție textul următor:

– Tu eşti Mircea?
– Da-mpărate!
– Am venit să mi te-nchini,
De nu, schimb a ta coroană într-o ramură de spini.
– Orice gând ai împărate, şi oricum vei fi sosit,
Cât suntem încă pe pace, eu îți zic: „Bine-ai venit!"

(Mihai Eminescu, ***Scrisoarea III***)

Cerințe:
1. Identifică în textul ascultat cuvintele prin care cei doi parteneri intră în dialog.
2. Precizează cuvintele care exprimă scopul venirii împăratului.
Timp pentru rezolvarea cerințelor: 2 minute

XI Context

Școala este invitată să participe la un concurs de muzică vocală. Tu ai o voce frumoasă și profesorul/ profesoara de muzică îți propune să participi la concurs. Propunerea te surprinde.

Cerințe:
1. Alege un coleg/ o colegă și construiți, în fața întregii clase, un dialog de 5-7 replici pe această temă.
2. Faceți observații (întreaga clasă) despre corectitudinea/ eventualele erori în derularea dialogului.
Timp pentru rezolvarea cerințelor: 4 minute

Scanned with OKEN Scanner

I Context

Ascultă cu atenţie textul următor:

Fetiţa s-a speriat, pentru că nu ştie ce este o şcoală. Ea credea că şcoala e o îmbulzeală de copii mulţi, care ies val-vârtej dintr-un bloc închis şi care îşi spun pe stradă unul altuia, în gura mare, ceea ce au învăţat înăuntru, oferindu-şi din când în când şi câte o palmă şi câte un ghiont.

(Tudor Arghezi, ***De Mucenici***)

Cerinţe:

I. 1. Imaginează-ţi că te întâlneşti cu această fetiţă. Explică-i, într-un monolog, ce crezi tu că este şcoala.

2. Faceţi observaţii (întreaga clasă) despre corectitudinea/ eventualele erori ale monologului.

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 4 minute

II. 1. Formaţi grupe de doi elevi/ două eleve şi interpretaţi, în faţa întregii clase, un dialog de 4-6 replici cu tema *Cum îmi imaginam eu că este şcoala, înainte de a intra în clasa I.*

2. Faceţi observaţii despre corectitudinea/ eventualele erori în derularea dialogului.

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 6 minute

II Context

Discutaţi despre elevul ideal.

Cerinţe:

1. Formaţi grupe de câte şase colegi/ colege şi discutaţi, pe rând, în faţa celorlalţi elevi din clasă.

2. Construiţi scurte enunţuri în care să spuneţi, pe rând, calitatea pe care o apreciaţi la voi.

3. Construiţi scurte enunţuri în care să spuneţi ce calitate credeţi că apreciază la voi profesorul/ profesoara de română, istorie, matematică, desen, muzică, educaţie fizică.

4. Construiţi scurte enunţuri în care să spuneţi ce calitate credeţi că apreciază părinţii la voi.

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 10 minute

III Context

Ascultă cu atenţie următoarele fragmente de dialog preluate de pe Internet:

*Am trăit astăzi momente deosebite, pline de emoţie, recitind **Cărţile cu Apolodor**, cu nişte ilustraţii mult mai inspirate decât cele din ediţia de acum mulţi ani. Dacă vă e dor de copilărie, aduceţi-vă aminte de Apolodor, de*

Scanned with OKEN Scanner

savantul cu păr pe frunte, de cămila Suzi, de mama Apolodorica (o pinguină atâtica) şi de pisoiul Tit, plângând în hohot şi sughiţ.

M-ai convins... O să-l cumpăr pe ***Apolodor.***

Cerinţe

1. Formaţi grupe de câte doi elevi/ eleve şi prezentaţi-vă reciproc cartea care v-a impresionat.

Timp pentru rezolvarea cerinţei: 4 minute

IV Context

Ascultă cu atenţie textul următor:

Îndată ce înţelepciunea populară aduce în faţa noastră un şir de întâmplări uimitoare, ne întâlnim neapărat şi cu Nastratin Hogea, care este nelipsit în asemenea împrejurări. Viaţa este pentru el o ciudăţenie plină de miez, căreia trebuie neapărat să i te supui.

Astfel, într-o zi, pe când era copil, tatăl său i-a spus:

– Ar trebui să te scoli devreme, băiete.

– De ce, tată?

– Pentru că este un obicei sănătos. Odată, când m-am sculat devreme, am găsit pe drum o pungă cu galbeni.

– Dar poate o pierduse cineva în ajun!

– Nu, nici vorbă, a zis tatăl. În ajun nu era acolo. Aş fi văzut-o când veneam spre casă.

– Atunci, a spus Nastratin, cel care şi-a pierdut banii s-a sculat mai devreme decât tine. După cum vezi, obiceiul nu e bun pentru toată lumea.

(Jean-Claude Carrière, ***Trebuie să ne sculăm devreme?***)

Cerinţe:

1. Într-un scurt monolog, susţine ideea că e foarte bine să te scoli de dimineaţă.

2. Într-un scurt monolog, susţine ideea că nu e foarte bine să te scoli de dimineaţă.

3. Împreună cu un coleg/ o colegă, construiţi un dialog de 4-6 replici în care să argumentaţi ideea că e foarte bine să te scoli de dimineaţă.

4. Împreună cu un coleg/ o colegă, construiţi un dialog de 4-6 replici în care să argumentaţi ideea că nu e bine să te scoli de dimineaţă.

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 15 minute

Scanned with OKEN Scanner

I Context

Ai dori să le mai relatezi ceva colegilor despre tine, ca să vă cunoaşteţi mai bine. Dar, pentru că ar fi prea multe de spus, te-ai gândit să-ţi faci un *blazon*.

Dicţionar
blazon, *s.n.*, ansamblu de elemente convenţionale (desenate şi scrise) care constituie emblema unui stat, a unei provincii, a unui oraş, a unei familii, a unei persoane.

Cerinţe:
1. Alege forma unui blazon şi notează în el:
- Numele meu este ...
- Îmi place să mi se spună ...
- Lucrurile mele preferate sunt ...
- Sunt bucuros/ bucuroasă când ...
- Sunt trist/ tristă când ...

2. Prezintă colegului/ colegei de bancă blazonul tău.
3. Citeşte şi tu cu atenţie blazonul colegului/ colegei de bancă.
4. Prezintă-ţi oral, în faţa clasei, colegul/ colega de bancă, folosind informaţiile din blazonul lui/ ei.
Timp pentru rezolvarea cerinţei: 30 de minute

II Context

În clasa a V-a ai mai multe ore de şcoală decât în clasele primare. Asta înseamnă că te joci mai puţin. Totuşi ai jocuri preferate pentru care îţi găseşti oricând timp.

Cerinţe:
1. Într-un text de o jumătate de pagină, povesteşte jocul tău preferat (pregătirea pentru joc, descrierea jocului, motivul pentru care îţi place jocul respectiv etc.).
2. Citeşte în faţa clasei textul scris de tine.
3. Ascultaţi mai multe texte şi alegeţi trei, dintre cele citite, pentru publicarea în revista clasei.
Timp pentru rezolvarea cerinţei: 15 minute

III Context

Citeşte cu atenţie textul următor:

Printre cei mai chiulangii dintre colegii noştri din clasa a VI-a era Simulescu, un băiat slăbuţ şi blond, care nu ştia ce motive să mai inventeze ca să fie ascultat din bancă!

Scanned with OKEN Scanner

De obicei, profesorii, când ne examinau, ne scoteau la catedră. Simulescu era pregătit rareori şi, cum avusese prilejul să se convingă că suflatul este cu atât mai eficace cu cât este mai aproape de colegul binevoitor, se hotărâse ca, măcar la câteva materii, să facă în aşa fel să fie ascultat numai din bancă. Văzând că-i merge bine şi că fraţii îi suflau conştiincios, s-a complăcut în situaţia creată, şi aproape două luni de zile a fost examinat la toate materiile din bancă!

(Grigore Băjenaru, ***Cişmigiu & comp***)

Cerinţe:
1. Descrie, într-o jumătate de pagină, o întâmplare asemănătoare, la care ai fost martor/ martoră.
2. Descrie, într-o jumătate de pagină, o întâmplare asemănătoare în care ai fost implicat/ implicată chiar tu.
*În redactare, trebuie să ţii cont că textul tău conţine experienţa personală, propriile stări şi sentimente, de aceea vei folosi persoana I.
3. Formaţi grupe de patru elevi şi citiţi pe rând textele scrise de voi.
4. Alegeţi textul pe care îl consideraţi cel mai reuşit şi citiţi-l în faţa clasei.
5. Alegeţi două dintre textele citite în faţa clasei pe care să le publicaţi în revista clasei.
Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 25 de minute

IV Context

Părinţii tăi sunt plecaţi din localitate pentru trei zile. Tu ai rămas acasă cu bunicii. La sosire, părinţii te-au rugat să le relatezi şi lor întâmplările cele mai interesante pe care le-ai trăit în absenţa lor.
Cerinţe:
1. Povesteşte, în 5-7 rânduri, o întâmplare hazlie al cărei erou/ eroină ai fost tu.
2. Povesteşte, în 5-7 rânduri, o întâmplare hazlie la care ai fost martor/ martoră.
*Foloseşte enunţuri scurte. Înainte de relatarea întâmplării, pentru a stârni curiozitatea, este bine să creezi un moment de suspans, pe care l-ai putea introduce prin structuri precum *Să vedeţi ce mi s-a întâmplat…, Ce credeţi că am văzut când...?* etc. Poţi accentua impresia şi printr-o punctuaţie adecvată.
Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 10 minute

V Context

În rubrica de anunţuri din revista şcolii citeşti următorul anunţ: *Colecţionez machete de avioane. Ofer, în schimb, postere cu sportivi.*

Cerinţe:
1. Scrie un răspuns de 10 cuvinte la anunţul din revistă.
2. Scrie un text de 5-6 rânduri în care să faci portretul autorului/ autoarei anunţului.
Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 8 minute

Scanned with OKEN Scanner

VI Context

Îți dorești un câine-lup. Părinții ți-au promis că ți-l vor cumpăra. Se apropie ziua ta de naștere și ei nu dau niciun semn că ar fi găsit câinele pe care ți-l dorești. Te-ai hotărât să-i ajuți.

Cerință:

1. Scrie un anunț, de 10-12 cuvinte, pentru ziarul local, în care să-ți exprimi intenția de a cumpăra un câine-lup.

Timp pentru rezolvarea cerinței: 5 minute

VII CONCURS

În revista școlii s-a anunțat un concurs de compuneri cu tema *Aventuri la munte*. Regulamentul concursului prevede că textele trebuie să aparțină unui colectiv de autori și să aibă între o pagină și o pagină și jumătate. În clasa ta sunt mai mulți elevi care ar dori să participe la concurs. Profesorul/ profesoara vă propune să vă organizați în grupe de patru elevi.

Cerințe:

1. Alcătuiți, în grupe de câte patru elevi/ eleve, planul unei compuneri cu tema *Aventuri la munte.*

*Notați mai întâi toate ideile care vă vin în minte și abia apoi, în urma discuțiilor, selectați-le pe cele potrivite și organizați-le conform planului simplu de idei (introducere, cuprins, încheiere).

*Pentru a nota fiecare idee, alegeți, din grup, un secretar/ o secretară.

2. Pornind de la planul alcătuit împreună, scrieți fiecare o compunere de o pagină/ o pagină și jumătate.

3. Citiți, pe rând, compunerea colegilor din echipă.

4. Selectați episoadele cele mai palpitante din fiecare compunere.

5. Grupați episoadele selectate într-o nouă compunere.

6. Alegeți un reprezentant/ o reprezentantă din grupul vostru care va citi compunerea în clasă.

7. Afișați toate compunerile la panoul special din clasa voastră.

8. Evaluați compunerile fiecărei grupe și alcătuiți un clasament. Veți face evaluarea astfel: *foarte bine* – 3p, *bine* – 2p, *satisfăcător* – 1p.

*În evaluarea compunerilor, veți ține cont de unitatea compoziției, coerența textului, registrul de comunicare (stil, vocabular), ortografie și punctuație.

9. Scrie, pe o foaie separată, răspunsuri la următoarele întrebări:

- Ce rol ai avut în echipă?
- Cum te-ai simțit lucrând în echipă?
- Care sunt trei dintre lucrurile pe care le consideri importante și le-ai învățat în această oră?
- Ce anume te-a nemulțumit în această oră?

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 50 de minute

Scanned with OKEN Scanner

VIII CONCURS

Corespondezi cu un elev de vârsta ta din Republica Moldova. El îți cere informații despre obiceiurile legate de sărbătorirea Paștelui și a Crăciunului. Deoarece nu cunoști prea multe lucruri despre aceste obiceiuri, ai hotărât să formezi o echipă cu încă trei colegi și împreună să căutați informații.

Cerințe:

1. Alege-ți din clasă trei colegi/ colege cu care ai dori să lucrezi.
2. Notați, în grup, tot ce vă amintiți despre obiceiurile legate de cele două sărbători.
3. Alcătuiți, în echipă, un plan al descrierii obiceiurilor legate de cele două sărbători. Țineți cont că obiceiurile legate de sărbători se referă atât la comunitate, cât și la familie.
4. Redactați, fiecare, pe ciornă o descriere a obiceiurilor legate de cele două sărbători (în familie sau în comunitate).
5. Citiți în grup fiecare descriere.
6. Notați observațiile și completările aduse de colegii de echipă.
7. Rescrieți descrierea, ținând cont de completările colegilor de echipă.
8. Alegeți cea mai bună lucrare din grup și citiți-o în fața clasei.
9. Publicați lucrările în revista clasei.
10. Scrie în caietul pe care lucrezi în clasă, răspunsuri pentru următoarele întrebări:

- Ce informații noi ai aflat despre obiceiurile legate de sărbătorirea Crăciunului și a Paștelui? (maximum trei informații).
- Ce ai învățat nou despre descriere?
- Ce rol ai fi dorit să ai în echipă?

11. Afișați toate compunerile la panoul special din clasa voastră.
12. Evaluați compunerile fiecărei grupe și alcătuiți un clasament. Veți face evaluarea astfel: *foarte bine* – 3p, *bine* – 2p, *satisfăcător* – 1p.

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 35-40 de minute

IX Context

Recitește fragmentul din ***Împăratul muștelor*** de William Golding de la pagina 55.

Cerințe

1. Într-un text de o jumătate de pagină, povestește o întâmplare asemănătoare, pe care ai trait-o tu sau la care ai fost martor/ martoră.
2. Citiți textele scrise de voi în fața clasei și alegeți textul cel mai interesant pentru a putea fi publicat în revista clasei.

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 20 minute

Scanned with OKEN Scanner

X Context

Citeşte cu atenţie textul următor

Fără veste, intraţi şi într-o poveste. Aşa, fără vorbe prea multe, unul după altul, cu mine în frunte. Luaţi-o pe poarta asta pe care scrie „A fost odată ca niciodată", care ne aşteaptă desferecată. I-am spus portarului că aveţi treabă pe-aici, fiindcă voi sunteţi cei doisprezece pitici. De fapt, sunteţi paisprezece (dacă-o să observe, doi dintre voi spuneţi „Suntem rezerve"). Şi mai spuneţi că sunteţi în căutarea Zânei-Zânelor, furată de-un zmeu din greşeală, crezând că e cine ştie ce procopseală.

Atenţie! Aici la fiecare pas te poţi întâlni cu primejdia nas în nas. Uite, parcă ne-ar fi auzit, un balaur s-a şi ivit. Unul, două, trei, patru... are capete şapte. Numai ca să le numeri, pierzi o zi şi-o noapte. Ca scamatorul, suflă foc pe nări. Dacă aş avea la mine ţigări, i-aş ieşi în întâmpinare, suflând şi eu dintr-o ţigare. L-aş învălui cu fumul, n-ar mai vedea nimic şi noi ne-am lua drumul. Dar aşa, fuga a rămas ultima noastră salvare. Luaţi-o voi înainte, că mie mi-e că fug prea tare. E pe urmele noastre, care de frică s-au făcut stele verzi şi albastre. Mirela, aruncă tu acum o gresie, să nu-şi facă balaurul cine ştie ce impresie. Să ştie şi el că noi l-am citit pe Ispirescu Petre şi ştim că apar munţi înalţi, numai dacă arunci în urmă cu nişte pietre. Priviţi-i acum, he, he, he! Munţii au răsărit şi-n vârful lor sunt oi care behăie. Ce mari sunt, bată-i vina! Eu nu i-aş sări nici cu prăjina. Dar balaurul – cu el te pui? Ar mai sări peste încă un munte, dar nu-i. Nu mai rămâne decât să azvârl eu plusul de pantofi, nedespărţitul meu pluş, să se facă în urmă un mare gheţuş! Va aluneca pe el şi va cădea. Ha, ha, ha, dacă-o să-şi spargă măcar un cap, tot e ceva. Mi s-a părut ori l-a trecut şi n-a căzut? E lângă noi, cum bine vedem. Opriţi-vă, n-are niciun rost să mai fugim când nu mai putem. Balaurul s-a oprit şi el, la un pas. De ce-o fi strâmbând din nas? Zice:

– Hei, voi sunteţi din povestea Merele de aur? Răsuflăm uşuraţi. – Bată-te să te bată de balaur! Povestea Merelor de aur e pe aleea cealaltă, frăţioare. N-ai văzut tăbliţa indicatoare? În concluzie, bine c-a fost o confuzie.

(Marin Sorescu, ***Într-o poveste***)

Cerinţe:

1. Invită-ţi colegii să „intraţi într-o poveste" adevărată şi, într-un text de 7-9 rânduri, relatează o întâmplare tesionată pe care ai trăit-o şi care ţi-a dat fiori.

2. Prezintă modul în care ai scăpat de primejdie.

*În redactare, trebuie să ţii cont că textul tău conţine experienţa personală, propriile stări şi sentimente, de aceea vei folosi persoana I.

3. Discută cu colegul/ colega de bancă despre alte eventuale modalităţi de scăpare.

4. Formaţi grupe de patru elevi şi citiţi pe rând textele scrise de voi.

5. Alegeţi textul pe care îl consideraţi cel mai reuşit şi citiţi-l în faţa clasei.

6. Alegeţi două dintre textele citite pe care să le publicaţi în revista clasei.

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 25 de minute

Scanned with OKEN Scanner

I Context

Părinții tăi au plecat pentru trei luni în Italia. Tu ai început școala, ești în clasa a V-a, ai colegi noi, profesori la toate materiile. Trăiești multe evenimente noi de aceea te hotărăști să le scrii părinților despre toate acestea.

Cerințe:
1. Pe o foaie, redactează o scrisoare de 8-10 rânduri, în care să relatezi părinților două dintre cele mai palpitante evenimente pe care le-ai trăit, de când au plecat ei.
2. Formați grupe de patru elevi/ eleve și citiți pe rând textele scrise de voi.
3. Alegeți textul care respectă cel mai bine convențiile scrisorii, pentru a fi citit în fața clasei.
4. Alegeți două dintre textele citite, pe care să le afișați pe un panou din clasa voastră.
Timp pentru realizarea cerințelor: 10 minute

II CONCURS

Verii tăi, Alexandru și Marcel, locuiesc în Sinaia. Nu i-ai mai văzut de mult timp și ți-e dor de ei, așa că te decizi să le trimiți o scrisoare.

Cerințe:
1. Pe o coală de hârtie, redactează o scrisoare, de 5-7 rânduri, în care să-ți exprimi sentimentele față de verii tăi.
2. Formați grupe de patru elevi și citiți pe rând textele scrise de voi.
3. Alegeți textul cel mai reușit pentru a fi citit în fața clasei.
4. Evaluați textele citite și alcătuiți un clasament. Veți face evaluarea astfel: *foarte bine* – 3p, *bine* – 2p, *satisfăcător* – 1p.
Timp pentru realizarea cerințelor: 15 minute

Pentru portofoliul tău

1. Pe o pagină separată scrie o listă de regului referitoare la redactarea unei scrisori familiale. Vei avea în vedere formulele de început, de încheiere, ton, subiecte etc.
2. Alcătuiește o listă de formule de adresare pe care le-ai utiliza într-o scrisoare adresată: mamei tale, tatălui tău, bunicii tale, bunicului tău, verișoarei tale etc. De exemplu: *Blânda mea bunică, ...*

Scanned with OKEN Scanner

I Context

Eşti în vacanţă la bunici unde ai citit următorul text:

O văz, ca prin vis. O văz limpede, aşa cum era. Naltă, uscăţivă, cu părul alb şi creţ, cu ochii căprui, cu gura strânsă şi cu buza de sus crestată în dinţi de pieptene, de la nas în jos. [...] *Ne duceam la umbra dudului din fundul grădinii. Ea îşi înfigea furca cu caierul de in în brâu şi începea să tragă şi să răsucească un fir lung şi subţire. Eu mă culcam pe spate şi lăsam alene capul în poala ei. Fusul îmi sfârâia pe la urechi. Mă uitam la cer, printre frunzele dudului. De sus mi se părea că se scutură o ploaie albastră.*

– Ei, ce mai vrei, îmi zicea bunica. Surâsul ei mă gâdila în creştetul capului.

– Să spui...

Şi niciodată nu isprăvea basmul. Glasul ei dulce mă legăna; genile mi se prindeau şi adormeam; uneori tresăream ş-o întrebam câte ceva; ea începea să spuie, şi eu visam înainte.

(Barbu Delavrancea, ***Bunica***)

Cerinţe:

1. Pe o coală de hârtie redactează o scrisoare de 10-12 rânduri, în care să le relatezi părinţilor tăi momentele cele mai emoţionante pe care le-ai trăit alături de bunici.

2. Formaţi grupe de câte patru elevi/ eleve şi citiţi pe rând textele scrise de voi.

3. Alegeţi textul care respectă cel mai bine convenţiile scrisorii, pentru a fi citit în faţa clasei.

*În alegerea textului veţi avea în vedere: scopul pentru care a fost compusă scrisoarea, adaptarea limbajului şi a tonului la destinatar, respectarea convenţiilor acestui tip de scriere.

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 15 minute

II Context

Citeşte cu atenţie următorul bilet:

Mamă, am plecat. Mă duc la ştrand cu George şi cu Răzvan. Iartă-mă că nu te-am anunţat la timp.

Cerinţe:

1. Transformă biletul într-o scrisoare de 5-6 rânduri.

2. Formaţi grupe de câte patru şi citiţi pe rând textele scrise de voi.

3. Alegeţi textul care respectă cel mai bine convenţiile scrisorii, pentru a fi citit în faţa clasei.

4. Alcătuiţi o listă de asemănări şi deosebiri între scrisoare şi bilet.

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 10 minute

Scanned with OKEN Scanner

I Context

Bunii tăi prieteni, Emil şi Maria, au plecat împreună cu părinţii la mare, unde vor sta o lună. Una dintre distracţiile voastre preferate era să vă întreceţi în a inventa întâmplări hazlii pe care să vi le povestiţi.

Cerinţe:

1. Pe o coală de hârtie, redactează o scrisoare de 8-10 rânduri, în care să le povesteşti prietenilor tăi o asemenea întâmplare hazlie.

2. Formaţi grupe de patru elevi şi citiţi pe rând textele scrise de voi.

3. Alegeţi textul cel mai reuşit pentru a fi citit în faţa clasei.

4. Alegeţi două dintre textele citite, pe care să le publicaţi în revista clasei.

Timp pentru realizarea cerinţelor: 15 minute

A. Se dă următoarea situaţie: Te numeşti XX (numele real) şi locuieşti în localitatea YY (localitatea reală). Aseară ai fost la un concert al formaţiei tale preferate, care te-a entuziasmat.

Cerinţe:

1. Organizaţi-vă în grupe de câte 4 colegi/ colege.

2. Redactaţi, fiecare dintre voi, două scrisori, de 15-20 de rânduri, prima adresată unui prieten/ unei prietene de vârsta ta din oraşul AA, cea de-a doua, fostei tale învăţătoare care acum s-a mutat în localitatea BB, în care să povesteşti cele văzute.

3. Citiţi împreună şi comparaţi cele două texte pentru a observa diferenţele de limbaj.

4. Notaţi observaţiile în caietele voastre. Fiţi atenţi, de exemplu, la formulele de adresare, la cele de încheiere, la verbe, la pronume etc.

Pentru portofoliul tău

B. Pe o pagină separată scrie o listă de reguli referitoare la redactarea unei scrisori amicale. Vei avea în vedere formulele de început, de încheiere, ton, subiecte etc.

*Găseşte formule de adresare hazlii, în care să surprinzi o trăsătură definitorie a celui căruia îi scrii.

De exemplu: *Încruntatul meu prieten drag, ...*

Timp pentru realizarea cerinţelor: 40 de minute

Scanned with OKEN Scanner

I Context

Ai citit în revista ***Lumea Copiilor*** următorul anunț: *Vrei să apari pe coperta revistei* ***Lumea Copiilor****? Nimic mai simplu: dacă ai între 6 și 12 ani și crezi că arăți «de copertă», mai trebuie doar să ne trimiți două-trei imagini care să te reprezinte (prin poștă sau e-mail, la adresa lumeacopiilor@yahoo.com), plus câteva date despre tine și un număr de telefon la care să putem lua legătura cu părinții tăi. Acestora suntem datori să le cerem acordul, în condițiile în care specialiștii noștri în imagine consideră că fotografia ta poate să apară pe coperta revistei.*

Cerințe:

1. Redactează o scrisoare de 5-7 rânduri în care să-ți exprimi dorința de a apărea pe coperta revistei ***Lumea Copiilor***.

2. Formați grupe de patru elevi și citiți pe rând textele scrise de voi.

3. Alegeți textul cel mai reușit pentru a fi citit în fața clasei.

4. Alegeți două texte dintre cele citite, pe care să le publicați în revista clasei.

Timp pentru realizarea cerințelor: 12 minute

II Context

Citește cu atenție textul următor:

Atunci când Cristofor Columb a păşit pentru prima oară pe aceste pământuri, a fost fascinat de verdele intens al pădurilor, de râurile învolburate şi de plajele cu nisipuri strălucitoare. De-atunci, insula a rămas în memoria băştinaşilor drept „Locul cel mai iubit de Columb". Astăzi, turiştii redescoperă aceeaşi insulă fermecatoare, unde parcurile naturale păstrează neatinse râuri şi lagune, lacuri cu ape sărate şi vegetaţie luxuriantă. Totuşi, poate cea mai importanta comoară a locului o constituie cultura dominicană, în care influenţele popoarelor Tainos, ale spaniolilor, africanilor şi francezilor şi-au spus cuvântul. Republica Dominicană, considerată una din cele mai frumoase destinaţii din Caraibe, este locul pe care veţi dori să-l revedeţi de nenumărate ori.

(*** ***Destinaţii exotice, Republica Dominicană***)

Cerințe:

1. Redactează pe o coală de hârtie o scrisoare de 5-7 rânduri în care să soliciți unei companii de turism un pliant cu informații despre Republica Dominicană.

2. Citește textul scris de tine în fața clasei.

3. Ascultați cât mai multe scrisori și alegeți scrisoarea cea mai bună pentru a fi publicată pe un panou special al clasei.

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 15 minute

Scanned with OKEN Scanner

I Context

Profesorul/ profesoara de istorie a obținut un premiu pentru cărțile publicate.

Cerințe:

1. Compune o scrisoare de felicitare adresată profesorului/ profesoarei de istorie cu ocazia primirii premiului.
2. Formați grupe de patru elevi și citiți pe rând textele scrise de voi.
3. Alegeți, din fiecare grup, o scrisoare care să fie citită în fața clasei.
4. Evaluați textele citite și alcătuiți un clasament. Veți face evaluarea astfel: *foarte bine* – 3p, *bine* – 2p, *satisfăcător* – 1p.

Timp pentru realizarea cerințelor: 15 minute

II Context

Prietenul/ prietena ta din București scrie poezii și tocmai a debutat în revista ***Limba și literatura română***.

Cerințe:

1. Expediază-i prietenului tău/ prietenei tale o scrisoare de felicitare cu ocazia debutului.
2. Formați grupe de patru elevi și citiți, pe rând, textele scrise de voi.
3. Alegeți, din fiecare grup, o scrisoare care să fie citită în fața clasei.
4. Alegeți trei dintre scrisorile citite pentru revista clasei.

Timp pentru realizarea cerințelor: 15 minute

III Context

Peste o săptămână este ziua vărului tău, care se află în altă localitate.

Cerințe:

1. Expediază-i vărului tău o scrisoare în care să-l feliciți cu ocazia zilei de naștere.
2. Formați grupe de câte patru elevi/ eleve și citiți pe rând textele scrise de voi.
3. Alegeți, din fiecare grup, o scrisoare care să fie citită în fața clasei.
4. Alegeți trei dintre scrisorile citite pentru revista clasei.

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 15 minute

IV Context

Bunicii tăi își vor sărbători nunta de argint.

Cerințe:

1. Compune o scrisoare de felicitare adresată bunicilor tăi cu ocazia sărbătoririi nunții de argint.

Scanned with OKEN Scanner

2. Formați grupe de patru elevi și citiți pe rând textele scrise de voi.
3. Alegeți din fiecare grup o scrisoare care va fi citită în fața clasei.
4. Evaluați textele citite și alcătuiți un clasament. Veți proceda astfel: *foarte bine - 3p, bine - 2p, satisfăcător - 1p.*
Timp pentru rezolvarea cerințelor: 15 minute

V Context

Peste cinci zile este ziua mamei tale/ tatălui tău și ești plecat(ă) în tabără. Nu vrei să treci peste acest eveniment important în familia ta.

Cerințe:
1. Scrie-i mamei tale/ tatălui tău o scrisoare de felicitare cu ocazia zilei de naștere.
2. Formați grupe de patru și citiți pe rând textele scrise de voi.
3. Alegeți, din fiecare grup, o scrisoare care să fie citită în fața clasei.
4. Alegeți trei dintre scrisorile citite în fața clasei pentru revista clasei.
* În alegerea textului veți avea în vedere: scopul pentru care a fost compusă scrisoarea, adaptarea limbajului și a tonului la destinatar, respectarea convențiilor acestui tip de scriere.
Timp pentru rezolvarea cerințelor: 15 minute

VI Context

Colegul tău de bancă a participat la concursul de muzică *Mamaia copiilor* și a obținut premiul juriului pentru interpretare.

Cerințe:
1. Scrie-i colegului tău o scrisoare de felicitare cu ocazia primirii premiului.
2. Formați grupe de patru și citiți pe rând textele scrise de voi.
3. Transformă scrisoarea de felicitare într-o scrisoare amicală.
4. Reveniți la grupele formate anterior și alcătuiți o listă de asemănări și diferențe între scrisoarea de feliciatare și scrisoarea amicală.
Timp pentru rezolvarea cerințelor: 15 minute

Scanned with OKEN Scanner

Școala .....

Localitatea .....

TEST DE EVALUARE (1)

Numele .....

Prenumele .....

Data .....

Nota obținută .....

Semnătura profesorului .....

Semnătura părintelui .....

- Ai de rezolvat trei exerciții care îți vor oferi ocazia să folosești ce ai învățat și ce știi din experiența ta de lectură și de viață. Citește cu atenție fiecare subiect și scrie rezolvarea conform cerințelor indicate.
- Vei primi un punct din oficiu.
- Nu uita de subiectul al IV-lea. Părerea ta contează!
- Mult succes!

DEMONSTREAZĂ CE ȘTII

I **Citește următoarele două texte:**

A. *Omida este larva fluturilor, dăunătoare pomilor, cu corpul alcătuit din segmente, uneori acoperit cu peri.*

(***Dicționarul explicativ al limbii române***)

B. *Să vedeți ce întâmplare:*
o omidă foarte mare
a slăbit de supărare!
A luat de pe cărare
două frunze căzătoare
și le-a pus chiar în spinare
și-a-nceput să zboare!
S-a privit și s-a plăcut:
Fluture ea s-a făcut.

(N. Stănescu, Gh. Tomozei, ***Fluturele***)

I.1. Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greșită:

1. A G Omida are aripi.

2. A G În lumea reală, omida se poate supăra.

3. A G Omida mănâncă frunze.

TESTE DE EVALUARE

Scanned with OKEN Scanner

4. **A G** Omida îşi pune două frunze în loc de aripi pentru a zbura cu ele.
5. **A G** În textul **B**, omida este personificată.

(10 puncte)

I.2. Recitește poezia *Fluturele* și răspunde la următoarele cerințe:

1. Selectează un cuvânt care exprimă o acțiune specifică insectei.

.....

2. Transcrie versul care indică transformarea omizii.

.....

3. Rescrie o personificare, prezentă în text.

.....

4. Precizează în ce categorie se încadrează textele **A** și **B**.

Textul **A.**: ..... Textul **B.**: .....

5. Descrie, în două-trei rânduri, impresia pe care ți-a provocat-o lectura textului.

.....

.....

.....

(10 puncte)

I. 3. Încercuiește litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:

1. Indică seria care conține numai derivate ale cuvântului *frunză*:
   - **a.** a înfrunzi, frunze, înfrunzire;
   - **b.** frunzişoară, frunzelor, desfrunzire;
   - **c.** frunzuliță, frunziş, înfrunzire.
2. Cuvântul *a desfrunzi* s-a format prin derivare:
   - **a.** numai cu sufix;
   - **b.** numai cu prefix;
   - **c.** cu sufix şi cu prefix.
3. Indică seria care cuprinde antonimele cuvântului *dăunător*:
   - **a.** folositor, util, otrăvitor;
   - **b.** util, folositor, necesar;
   - **c.** nefolositor, util, necesar.
4. În cuvântul *căzătoare* există:
   - **a.** un hiat;
   - **b.** un diftong;
   - **c.** un triftong.
5. Indică seria de cuvinte care cuprinde numai substantive comune, genul neutru, numărul singular:
   - **a.** corpul, segmente, dicționarul;
   - **b.** dicționarele, segmente, corpurile;
   - **c.** corpul, segmentul, dicționarul.

Scanned with OKEN Scanner

6. Cuvintele subliniate în versurile *A luat de pe cărare/ două frunze căzătoare* au, în ordine, funcția sintactică de:
   a. complement circumstanțial de loc, complement direct, atribut adjectival;
   b. complement circumstanțial de loc, subiect, atribut adjectival;
   c. complement circumstanțial de loc, subiect, atribut substantival.
7. Substantivul *pomilor* este:
   a. articulat cu articol nehotărât;
   b. nearticulat;
   c. articulat cu articol hotărât.
8. Prepoziția din versul *și le-a pus chiar în spinare* este cuvântul:
   a. *și*;
   b. *le*;
   c. *în*.
9. În propoziția *Omida este larva fluturilor,* substantivele sunt, în ordine, în cazul:
   a. nominativ, acuzativ, genitiv;
   b. nominativ, nominativ, dativ,
   c. nominativ, nominativ, genitiv.
10. Articolul genitival (posesiv) potrivit în structura *aripile din frunze ... omizii* este:
   a. *a*;
   b. *ale*;
   c. *ai*.

(20 de puncte)

DEMONSTREAZĂ CĂ POȚI SĂ SCRII

II **Imaginează-ți că și tu ești ca o omidă care a devenit fluture. Acum ești destul de mare, știi destul de multe ca să poți „zbura". Privește-te în oglinda minții și a sufletului tău și scrie o compunere în care să te descrii pe tine răspunzând, asemena omizii: *și-a-nceput să zboare!/ S-a privit și s-a plăcut:/ Fluture ea s-a făcut.***

Textul scris de tine trebuie să aibă 13-15 rânduri și să cuprindă cel puțin patru aspecte fizice și sufletești care îți plac la tine și sunt apreciate de cei din jurul tău.

Pune un titlu potrivit compunerii tale! Poți scrie, mai întâi, pe o ciornă pentru a evita ștersăturile. Nu uita să transcrii cu grijă textul creat de tine!

(10 puncte)

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

DEMONSTREAZĂ CĂ POȚI APLICA CE AI ÎNVĂȚAT

III **Scrie, pe o pagină separată, o povestire de o pagină cu titlul *Călătoria fluturelui.***

În scrierea povestirii, vei avea în vedere următoarele repere:

- situația inițială să o constituie transformarea omizii în fluture;
- ilustrarea celorlalte etape ale acțiunii prin întâmplări imaginate de tine;
- îmbinarea narațiunii cu descrierea și dialogul.

(40 de puncte)

REFLECTEAZĂ

IV **1.** Acordă un calificativ profesorului care a întocmit testul, în funcție de cât de mult ți-au plăcut subiectele!

☺	😐	☹

2. Acordă-ți un calificativ și o notă corespunzătoare acestuia pentru corectitudinea rezolvării cerințelor.

☺	😐	☹

Scanned with OKEN Scanner

Școala .....

Localitatea .....

TEST DE EVALUARE (2)

Numele .....

Prenumele .....

Data .....

Nota obținută .....

Semnătura profesorului .....

Semnătura părintelui .....

- Ai de rezolvat trei exerciții care îți vor oferi ocazia să folosești ce ai învățat și ce știi din experiența ta de lectură și de viață. Citește cu atenție fiecare subiect și scrie rezolvarea conform cerințelor indicate.
- Vei primi un punct din oficiu.
- Nu uita de subiectul al IV-lea. Părerea ta contează!
- Mult succes!

DEMONSTREAZĂ CE ȘTII

I **Citește cu atenție următorul text:**

Desfrunzit și prea bătrân
Tremură de frig gorunul.
Au căzut și-ntâii fulgi
Și l-am prins din zbor pe unul.

Migălos lucrată-n fir,
Floarea mică și rotundă
S-a topit și a murit
O minune de-o secundă

M-am întors înduioșat
Să scriu trista ei poveste;
Despre-un fulg care-a venit
Timpuriu și nu mai este.

(Nicolae Labiș, ***Fulg***)

I.1. Recitește textul și răspunde la următoarele cerințe:

1. Numește anotimpul în care este descris peisajul.

.....

2. Precizează reacția gorunului în acest anotimp.

.....

3. Identifică a cui „poveste" tristă vrea să o scrie poetul.

.....

Scanned with OKEN Scanner

4. Rescrie un grup de cuvinte prin care este numit astfel fulgul.

.....

5. Transcrie versurile care rimează în fiecare strofă.

.....

(20 de puncte)

I.2. Încercuieşte litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:

1. Sensul cuvântului *migălos* este:
   a. care lucrează cu migală, fin;
   b. care lucrează neglijent, nefinisat;
   c. care manifestă milă, milos.
2. Aparţin aceleaşi familii lexicale cuvintele:
   a. retopit, toropit, netopit;
   b. a topi, topit, topire;
   c. topitor, topitorie, tropot.
3. Aparţin aceluiaşi câmp lexical cuvintele din seria:
   a. minutar, bătrân, fetiţă;
   b. timp, oră, a număra;
   c. timpuriu, secundă, clipă.
4. În cuvântul *floarea* există:
   a. un diftong şi un hiat;
   b. doi diftongi;
   c. două hiaturi.
5. Există numai verbe la indicativ, perfect compus în seria:
   a. a venit, nu este, a murit;
   b. am prins, să scriu, a venit;
   c. au căzut, am prins, (s)-a topit.
6. În versurile „*Despre-un fulg care-a venit/ Timpuriu şi nu mai este.*" Apar, în ordine:
   a. două predicate verbale;
   b. un predicat verbal şi un predicat nominal;
   c. două predicate nominale.
7. În enunţul „*Au căzut şi-ntâii fulgi*", cuvântul subliniat are funcţia sintactică de:
   a. complement;
   b. atribut;
   c. subiect.
8. În enunţul „*Să scriu trista ei poveste*", substantivul subliniat este în cazul:
   a. nominativ;
   b. acuzativ;
   c. genitiv.
9. Sunt nearticulate toate substantivele din seria:
   a. fulg, frig, floarea;
   b. frig, gorunul, poveste;
   c. fulgi, minune, secundă.
10. Adjectivele din enunţul „*Floarea mică şi rotundă/ S-a topit*" sunt în cazul:
    a. nominativ;
    b. acuzativ;
    c. vocativ.

(30 de puncte)

Scanned with OKEN Scanner

DEMONSTREAZĂ CĂ POȚI SĂ SCRII

II **Imaginează-ți că te plimbi prin pădure într-o zi de iarnă și poposești lângă un gorun înfrigurat. Tremurând, gorunul îți spune povestea lui: se plânge de nefericirile pe care i le aduce iarna și mărturisește că așteaptă cu nerăbdare primăvara.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(10 puncte)

DEMONSTREAZĂ CĂ POȚI APLICA CE AI ÎNVĂȚAT

III **Scrie povestea unui fulg care a pornit într-o călătorie aventuroasă spre pământ.**
Respectă:
• situația inițială; descrie lumea din nori a fulgului; folosește minimum trei imagini vizuale și o imagine auditivă;
• cauza care declanșează acțiunea este curiozitatea fulgului de a vedea ce se întâmplă pe pământ.

(30 de puncte)

REFLECTEAZĂ

IV **1.** Acordă un calificativ profesorului care a întocmit testul, în funcție de cât de mult ți-au plăcut subiectele!

☺	😐	☹

2. Acordă-ți un calificativ și o notă corespunzătoare acestuia pentru corectitudinea rezolvării cerințelor.

☺	😐	☹

Scanned with OKEN Scanner

Școala .....

Localitatea .....

TEST DE EVALUARE (3)

Numele .....

Prenumele .....

Data .....

Nota obținută .....

Semnătura profesorului .....

Semnătura părintelui .....

- Ai de rezolvat trei exerciții care îți vor oferi ocazia să folosești ce ai învățat și ce știi din experiența ta de lectură și de viață. Citește cu atenție fiecare subiect și scrie rezolvarea conform cerințelor indicate.
- Vei primi un punct din oficiu.
- Nu uita de subiectul al IV-lea. Părerea ta contează!
- Mult succes!

DEMONSTREAZĂ CE ȘTII

I **Citește cu atenție următorul text:**

O fată, care mânca la umbra unui salcâm, zărindu-l pe băiat, se apropie de marginea lacului cu un ștergar in mâini si strigă uimită:

– Bănică!

Baiatul nu se miră că fata-i cunoaște numele - in locul unde ajunsese se putea întâmpla orice - și strigă la rândul lui:

– Spune-i, te rog, gânsacului ăla mare și gras să treaca in spatele albiei și să mă împingă la mal.

Fata păsi în apă, udându-și poalele rochiei, îl înfășură pe Bănică în ștergar și-l ridică pe umeri.

– De unde vii? îl intrebă, punându-l jos în iarbă.

– Ehei, făcu băiatul, vin tare de departe. Umblu de mult și am obosit. Unde sunt aici?

– La crescătoria de păsări. Bunica Paraschiva știe că ai plecat cu albia?

– Eu n-am vrut să plec, m-a furat râul.

– Bine, zise fata, o să te duc eu acasă.

(Fănuș Neagu, ***Descoperind râul***)

Scanned with OKEN Scanner

I. 1. Reciteşte textul şi răspunde la următoarele cerinţe:

1. Numeşte personajele care participă la dialog.

.....

2. Identifică locul în care a ajuns băiatul.

.....

3. Precizează felul in care a ajuns Bănică în acel loc.

.....

4. Rescrie grupul de cuvinte care demonstrează că gânsacul are anumite responsabilităţi.

.....

5. Numeşte persoana care ar putea fi îngrijorată de plecarea băiatului.

.....

(20 de puncte)

I. 2. Incercuieşte litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:

1. Antonimul cuvântului *departe* este:

a. aproape;
b. distantat;
c. îndepărtat.

2. Aparţin aceleiaşi familii lexicale cuvintele:

a. margine, mărginaş, nemărginit;
b. marginal, marginea, mărginire;
c. dezmărginit, merge, nemărginire.

3. În cuvantul *rochiei* există:

a. un triftong;
b. doi diftongi;
c. un hiat şi un diftong.

4. Cuvântul *crescătoria* este alcătuit din:

a. 3 silabe;
b. 4 silabe;
c. 5 silabe.

5. Primele două verbe la moduri predicative din text sunt,în ordine:

a. la imperfect şi la perfect simplu;
b. la perfect simplu şi la imperfect;
c. la imperfect şi la perfect compus.

6. În propoziţia interogativă *Unde <u>sunt</u> aici?*, verbul este:

a. auxiliar;
b. copulativ;
c. predicativ.

7. În structura *o să te duc*, verbul este la:

a. modul indicativ, timpul viitor;
b. modul conjunctiv, timpul prezent;
c. modul conjunctiv, timpul perfect.

8. În structura *O fată, care mânca la umbra unui salcâm*, substantivele au, în ordine, următoarele funcţii sintactice:

a. subiect, atribut, complement;
b. subiect, complement, atribut;
c. complement, atribut, subiect.

Scanned with OKEN Scanner

9. În fraza *Băiatul nu se mira că fata-i cunoaşte numele*, toate substantivele sunt:
   a. articulate hotărât;
   b. articulate nehotărât;
   c. nearticulate.

10. In structura *Spune-i gânsacului ăla mare şi gras*, adjectivele subliniate sunt în cazul:
   a. genitiv;
   b. dativ;
   c. acuzativ.

(30 de puncte)

DEMONSTREAZĂ CĂ POȚI SĂ SCRII

II **Imaginează-ţi că te-ai intâlnit cu bunica Paraschiva, care îl caută pe Bănică. Descrie, in 4-5 rânduri, comportamentul femeii, notând: expresia feţei, gesturile şi cuvintele prin care îşi exprimă îngrijorarea.**

.....

.....

.....

.....

.....

(10 puncte)

DEMONSTREAZĂ CĂ POȚI APLICA CE AI ÎNVĂȚAT

III **Pe o pagină separată din caietul tău, rezolvă următoarele cerinţe:**
- transpune în vorbire indirectă dialogul fetei cu Bănică.
- imaginează un dialog format din patru replici, între fată şi Bănică, în timp ce aceştia se îndreaptă spre casă.

(30 de puncte)

REFLECTEAZĂ

IV 1. Acordă un calificativ profesorului care a întocmit testul, în funcţie de cât de mult ţi-au plăcut subiectele!

☺	😐	☹

2. Acordă-ţi un calificativ şi o notă corespunzătoare acestuia pentru corectitudinea rezolvării cerinţelor.

☺	😐	☹

Scanned with OKEN Scanner

Școala .....

Localitatea .....

TEST DE EVALUARE (4)

Numele .....

Prenumele .....

Data .....

Nota obținută .....

Semnătura profesorului .....

Semnătura părintelui .....

- Ai de rezolvat trei exerciții care îți vor oferi ocazia să folosești ce ai învățat și ce știi din experiența ta de lectură și de viață. Citește cu atenție fiecare subiect și scrie rezolvarea conform cerințelor indicate.
- Vei primi un punct din oficiu.
- Nu uita de subiectul al IV-lea. Părerea ta contează!
- Mult succes!

DEMONSTREAZĂ CE ȘTII

I **Citește cu atenție următorul text:**

În acel timp de chin și de jale, strălucea peste Olt, în Craiova, un bărbat ales și vestit și lăudat prin frumusețea trupului său, prin virtuțile lui alese și feliurite, prin credința către Dumnezeu, dragostea către patrie, îngăduiala către cei asemenea, omenia către cei mai de jos, dreptatea către toți deopotrivă, prin statornicia și dărnicia ce împodobea mult lăudatul său caracter. Acesta era Mihai, banul Craiovii, fiu al lui Pătrașcu-Vv., care, pentru blândețea cu care cârmui țara (de la 1545 pâna la 1557), se numește ***cel Bun****.*

Strălucirea nașterii lui Mihai, sfatul lui cel drept și priceput, cuvântul lui blând și îmbielșugat, iar mai cu seamă faptele cunoscute ale lui îi câștigă inima poporului și trâmbiță numele lui în toate părțile țării. [...] *El ajunse a fi nădejdea tutulor, răzbunătorul atât de mult dorit și așteptat.*

(Nicolae Bălcescu, ***Românii supt Mihai-Voievod Viteazul***)

I.1. Recitește textul și răspunde la următoarele cerințe:

1. Numește personalitatea istorică lăudată în acest fragment de text.

.....

2. Transcrie un grup de opt cuvinte prin care se caracterizează vremurile de demult.

.....

Scanned with OKEN Scanner

3. Motivează de ce Pătrașcu-Voievod a primit atributul *cel Bun*.

.....

4. Indică două dintre calitățile pe care le apreciezi cel mai mult la tânărul ban al Craiovei.

.....

5. Explică ce aștepta poporul de la Mihai Viteazul.

.....

(20 de puncte)

I. 2. Încercuiește litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:

1. Se păstrează în limbă, dar cu o formă diferită, toate cuvintele din seria:
   - **a.** caracter, îngăduială, virtuți;
   - **b.** feliurite, îmbielșugat, tuturor;
   - **c.** chin, statornicie, tutulor.
2. Sunt ieșite din uz toate cuvintele din seria:
   - **a.** ban (conducător), a cârmui, voievod;
   - **b.** blândețe, priceput, virtuți.
   - **c.** a cârmui, nădejde, , sfat.
3. Au mai multe sensuri cuvintele din seria:
   - **a.** bărbat, blândețe, omenie;
   - **b.** dragoste, patrie, sinceritate;
   - **c.** drept, priceput, sfat.
4. Au câte 5 silabe toate cuvintele din seria:
   - **a.** deopotrivă, frumusețea, îmbielșugat;
   - **b.** îngăduială, răzbunătorul, statornicia;
   - **c.** blândețe, poporului,statornicia;
5. Apare hiat in fiecare cuvânt din seria:
   - **a.** deopotrivă, lăudatul, fiu;
   - **b.** omenia, trupului, îngăduiala;
   - **c.** (a) cârmui, patrie, statornicia.
6. Forma verbului *a străluci* la indicativ, perfect simplu, persoana I, singular este:
   - **a.** străluciI;
   - **b.** strălucisem;
   - **c.** străluciși.
7. In propozitia: *El <u>ajunse</u> a fi nădejdea tutulor*, verbul subliniat are valoare:
   - **a.** auxiliară;
   - **b.** copulativă;
   - **c.** predicativă.
8. Forma corectă de G-D a substantivului propriu *Craiova* este:
   - **a.** Craiovăi;
   - **b.** Craiovei;
   - **c.** Craiovii.
9. În enunțul *Strălucirea nașterii lui Mihai, sfatul lui cel drept* [...] *câștigă inima poporului*, apar:
   - **a.** 6 atribute;
   - **b.** 5 atribute;
   - **c.** 4 atribute.

Scanned with OKEN Scanner

10. In enunțul *...strălucea peste Olt [...] un bărbat ales și vestit și lăudat* adjectivele sunt in cazul:

a. nominativ;
b. genitiv;
c. acuzativ.

(30 de puncte)

DEMONSTREAZĂ CĂ POȚI SĂ SCRII

II **În fragmentul citat, Nicolae Balcescu il laudă pe Mihai Viteazul pentru numeroasele sale calități, din care s-ar putea selecta: dragostea de patrie, omenia către cei mai de jos, dreptatea către toți deopotrivă.**
Alcătuiește o compunere de 8- 10 rânduri în care să motivezi care dintre calități ți se pare esențială pentru un conducător de țară.
Vei avea in vedere:
• explicarea termenului-cheie (dragostea, omenia, dreptatea);
• justificarea alegerii tale.

(10 puncte)

DEMONSTREAZĂ CĂ POȚI APLICA CE AI ÎNVĂȚAT

III **Amintește-ți că, la orele de istorie, învățătoarea/ învățătorul v-a vorbit despre faptele de vitejie ale lui Mihai Viteazul.**
• identifică, în contextul dat: emițătorul, receptorii, ideea centrală a mesajului, canalul de transmitere a mesajului și o cauză pentru care transmiterea mesajului ar putea fi îngreunată;
• povestește întâmplarea care te-a impresionat cel mai mult și care ilustrează vitejia voievodului.

(30 de puncte)

REFLECTEAZĂ

IV **1.** Acordă un calificativ profesorului care a întocmit testul, în funcție de cât de mult ți-au plăcut subiectele!

☺	😐	☹

2. Acordă-ți un calificativ și o notă corespunzătoare acestuia pentru corectitudinea rezolvării cerințelor.

☺	😐	☹

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

SEMESTRUL I. Varianta 1

Citeşte cu atenţie următorul text:

Sus pe culme bradul verde
Sub zăpada albicioasă
Printre negură se pierde
Ca o fantasmă geroasă,

Şi priveşte cu-ntristare
Cum se plimbă prin răstoace
Iarna pe un urs călare,
Iarna cu şapte cojoace.

El se scutură şi zice:
„În zadar tu, vrăjitoare,
Aduci viforul pe-aice,
Aduci zile fără soare. [...]

În zadar aduci cu tine
Corbul negru şi prădalnic,
Şi din codrii cu jivine
Faci să iasă urlet jalnic.

În zadar îmi pui povară
De zăpadă şi de gheaţă.
Fie iarnă, fie vară,
Eu păstrez a mea verdeaţă!".

(Vasile Alecsandri, ***Bradul***)

Dicţionar
răstoacă, s.f., gârlă puţin adâncă, aproape seacă;
jivină, s.f., animal sălbatic.

Cerinţe:

I. A. (20p) Limba română

1. (5p) Selectează din text două cuvinte derivate şi arată cum s-au format.
2. (5p) Scrie câte un sinonim pentru cuvintele *culme, se pierde, jalnic, povară.*
3. (5p) Transcrie toate cuvintele care fac parte din aceeaşi familie lexicală.
4. (5p) Transcrie subiectul, predicatul, un atribut şi un complement din propoziţia aflată în prima strofă.

B. (20p) Înţelegerea textului

5. (5p) Transcrie din text o comparaţie.
6. (5p) Selectează două versuri care să conţină o personificare.
7. (5p) Scrie, în 4-5 rânduri, ce înţelegi prin versul: *Iarna cu şapte cojoace.*
8. (5p) Numeşte patru aspecte caracteristice iernii, prezentate în text.

II. (50p) *Alege varianta care îți place mai mult:

1. Prezintă în 10-15 rânduri imaginea unui anotimp, așa cum apare într-un text studiat de tine la clasă.

2. Prezintă în 10-15 rânduri imaginea iernii, așa cum apare ea în poezia *Bradul* de Vasile Alecsandri.

Vei primi punctajul maxim dacă vei avea în vedere următoarele aspecte:

- (5p) numirea a patru elemente care compun tabloul;
- (5p) prezentarea caracteristicilor elementelor numite;
- (5p) identificarea a două imagini artistice;
- (5p) explicarea a două figuri de stil;
- (3p) introducere/ cuprins/ încheiere;
- (8p) exprimare logică;
- (5p) vocabularul folosit;
- (8p) ortografie și punctuație;
- (2p) aspectul lucrării;
- (4p) alineate.

- Lucrează cu atenție!
- Nu te grăbi!
- Recitește-ți lucrarea!
- Poți obține nota ZECE!

Autoevaluare	Observațiile profesorului
• Am știut cel mai bine la exercițiul ____ • Nu am știut _____ • Eu îmi dau nota ___ și sunt: ☺ vesel 😐 nemulțumit ☹ abătut O indiferent	

Timp de lucru: 50 de minute. Se acordă 10p din oficiu

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

Citeşte cu atenţie următorul text:

Micuţul mânz trăia alături de părinţii săi, doi cai de omenie, într-un grajd călduros şi curat. În timp ce alţi mânji spuneau poezii, el de-abia învăţase nechezatul. O singură slăbiciune avea mânzul nostru, poveştile.

Într-o zi – de aici începe totul – mânzul oftă adânc.

– Vreau şi eu un Făt-Frumos! scânci el.

(după Mircea Sântimbreanu, ***N-ai văzut un mânz maro?***)

Cerinţe:

I. A. (20p) Limba română

1. (4p) Selectează din text două cuvinte derivate, precizând cuvântul de bază, sufixul sau prefixul.

2. (4p) Scrie câte un sinonim pentru cuvintele: *a spune, a ofta, slăbiciune, adânc.*

3. (4p) Precizează familia lexicală din care face parte cuvântul *omenie.* Scrie încă trei termeni din aceeaşi familie lexicală.

4. (4p) Desparte în silabe cuvintele: *trăia, spuneau, mânzul, oftă, scânci.*

5. (4p) Transcrie din prima propoziţie subiectul, predicatul, un atribut şi un complement.

B. (20p) Înţelegerea textului

6. (5p) Precizează care sunt personajele.

7. (5p) Descrie locul unde trăiau personajele.

8. (5p) Transcrie cuvântul care arată slăbiciunea unuia dintre personaje.

9. (5p) Precizează cele două etape ale acţiunii existente în fragmentul dat.

II. (50p) Într-un text de 15-20 de rânduri, imaginează-ţi continuarea poveştii, numind, la locul potrivit, celelalte trei etape ale acţiunii.

- Lucrează cu atenţie!
- Nu te grăbi!
- Recitește-ţi lucrarea!
- Poţi obţine nota ZECE!

Autoevaluare	Observaţiile profesorului
• Am ştiut cel mai bine la exerciţiul ____ • Nu am ştiut _____ • Eu îmi dau nota ___ şi sunt: ☺ vesel 😐 nemulţumit ☹ abătut O indiferent	

Timp de lucru: 50 de minute. Se acordă 10p din oficiu

Pagina testului	NOTE/ PUNCTAJE				Observațiile profesorului
	TESTUL 1		TESTUL 2		
	Autoevaluare	*Profesor*	*Autoevaluare*	*Profesor*	
Test inițial [pag. 7-8]					
Literatură [9-66]					
[pag. 9-10]					
[11-12]					
[13-14]					
[15-16]					
[17-18]					
[19-20]					
[21-22]					
[23-24]					
[25-26]					
[27-28]					
[29-30]					
[31]					
[32]					
[33-34]					
[35-36]					
[37-38]					
[39-40]					
[41-43]					
[44]					
[45]					
[46-49]					
[50-52]					
[53-54]					
[55-58]					
[59-60]					
[61-63]					
[64]					
[65]					
[66]					
Limbă română [67-112]					
[pag. 67]					
[68]					
[69]					
[70]					
[71-72]					
[73]					
[74]					
[75-76]					
[77]					
[78]					
[78]					
[80]					

GRILE DE NOTARE

Scanned with OKEN Scanner

[81]					
[82]					
[83]					
[84]					
[85]					
[86]					
[87]					
[88]					
[89-90]					
[91-92]					
[93]					
[94]					
[95]					
[96]					
[97]					
[98]					
[99]					
[100]					
[101]					
[102]					
[103]					
[104]					
[105]					
[106]					
[107]					
[108]					
[109]					
[110]					
[111]					
[112]					

Scanned with OKEN Scanner

✧ pentru evaluare curentă;

✧ pentru lucrul la clasă;

✧ pentru pregătire individuală;

✧ pentru performanță școlară și olimpiade.

ISBN (13) 978-973-7678-41-6
ISBN (10) 973-7678-41-9

Scanned with OKEN Scanner